

Gwom 'Borga/ Isi ki Gwo ma YOHAAN mo

Gwo Wara'd ki Buŋgwar mo

¹ Ka muŋ'kup tani Gwo diki'd dhali Gwo di'd eya Arumgimis mo dhali Gwo ta'da Arumgimis mo be.

² A'di diki'd 'peni ka muŋ'kup nyakka Arumgimis mo be.

³ Aris to 'baar mo 'kokunu mo mmo/uk ki a'di mo dhali ton ṭal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin uku ki dar gi a'di mo.

⁴ E a'di mo tani mondiki/ e diki'd mo dhali mondiki/e a'di ta moŋkush gi 'kwani mo be.

⁵ Dhali moŋkush a'di 'twakki mondhurstumi'd bwa mo dhali mondhurstumi'd diki pi a'di e mo be.

⁶ Wathi/ diki'd jin tu'ckin ma Arumgimis ki yaku/ mo, a'di jin yukü gway ka Yohaan mo be.

⁷ A'di pu'dki'd mo gom gwo mmotor mo, mmotor gwo mo gom moŋkush mo, ka ris 'kwani 'baar mo mini gam gwo is e a'di mo be.

⁸ A'di diki ta moŋkush ki is piti mo. Hili a'di pu'dki'd mo mmotor gwo gom moŋkush mo be.

⁹ Dhali moŋkush gana/ a'di diki'd mmoyayu/ i 'kwaniny'cesh mo be, a'di jin ta moŋkush gana/ mmokusha ris 'kwaniny'ceshi 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ mo be.

¹⁰ A'di diki'd e mony'cesh mo dhali 'kwaniny'cesh ukkunu ki a'di mo tani hili a'di 'kona 'kwaniny'cesh ki nyith mo be.

¹¹ A'di pu'dki'd e kum piti tani dhali 'kwanim piti 'koki bu'th a'di mo be.

12 Hili aris uni 'baar mo kun bu'thki a'di kun gam gway piti is mo tani a'di çiki uni mom'bi'th mo mmowar ki uc̄i ma Arumgimis mo be.

13 Uni gun dhodhu 'pena bas yisa, walla 'peni bwa gi bun̄gwar is yisa, walla 'peni bwa wathi/yisa, hili 'peni Arumgimis mo be.

14 Dhali Gwo warki'd ki bun̄gwar mo dhali shurki ca'b mo e bwam ana mo, 'tu'du/ ka 'the dhali ki gwoñ gana/ mo. Ana mishkina cam piti mo, monyca gi Ya/ jin di'd ̄tal 'de/ 'peni Com mo be.

15 (Yohaan a'di ̄torki gwo gom a'di mo dhali cuu gwo mo ki: Wathi/yansan a'di ta jin ̄torka/ um gwo mo ki: A'di jin midi pu'du/ i'ko'di aha/ mo tani a'di icaki'd ki aha/ mo haali/ a'di diki'di ̄twa/a/ ki aha/ mo be.)

16 Dhali 'pena 'tu'd piti mo tani ana 'baar bu'thquina 'the mo mmomara 'the is mo be.

17 Haali/ gwoñkan jin çinu mo tani a'di çikunu ka Musa mo. Hili a'the dhali gwoñ gana/ pu'dkin 'pena Yesus Kristhos mo be.

18 Wathin ̄tal 'deñ kamu/ yisa di'da jin parki'da Arumgimis e ki sule/ sule/ mo be, hili jasi Ya/m pitin ̄tal 'de/ a'di jin diki'da bor gi com mo, a'di jin ̄torki a'di eya tente/ mo be.

Gwojin Tor ma Yohaanjin Mii'da Mii ki Yi'de/ mo

19 Dhali yansan ta gwo jin ̄tor ma Yohaan mo ki 'Kwani Yahuuda/ hashki igasiis mo dhali 'Kwani Lawi 'peni Pa Urushaliim mo mmodoñ a'di gwo mo ki: Ki /e tana ajaye?

20 A'di ki pi gwo mo. A'di diki ur gwo mo. Hili a'di piki gwo mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ dinaki ta Kristhos mo be.

21 Dhali uni ki doṭ a'di gwo mo ki: Ba /e tana ja sa/? /E tana Iliyya 'taa? A'di ki o gwo mo ki: Aha/ tana a'di yisa. Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: I/e tana mançi gwo de? Dhali a'di ki thok̄ uni gwo mo ki: Yisa.

22 Dhali yan'ko'd uni ki o a'di gwo mo ki: Ba ki /e tana jaye? Dhalki aman mina mii tagi gwon thok̄ gom uni gun hashki aman mo. Ata ona /e gwo gom is pini kan mo sa/?

23 A'di ki o gwo mo ki: Aha/ tana 'twa/ wathin tal 'de/ mo mmocuu gwo mo e mombwaasho ki: Kari bway Tapa ka ji sho'k mo ma, me'd gwo jin okin ma mançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin yuku gway ka Ishaya mo.

24 Dhali uni hashkunu mo 'peni 'Kwani Parisiyiin mo be.

25 Dhali uni doṭki a'di gwo mo ki: Katinta imiikina /e 'kwani ki yi'de/ mo waṭki/ /e diki ta aKristhos mo walla Iliyya mo walla amanci gwo mo?

26 Dhala Yohaan ki thok̄ uni gwo mo ki: Aha/ miikina mii jin miikunu ki yi'de/ mo tani hili wathi/ doshki'di bwam um mo jin molkina um mo be.

27 Isi a'diyini jin midi yayu/ i'ko'di aha/ mo, dhali waṭkana ppam piti mo tani aha/ dinaki ha me'd mo mmo'cuk̄ uni mo be.

28 Mii yansan a'di bu'thki mo mo e Pam Beetaniya mo e bwampo/ Yi'deŋ Kumma/ Uurdun mo e mo jin miikin ma Yohaana mii ki yi'de/ mo be.

Hili ma, Ari Ka'bal ma Arumgimis mo

29 Dhali ka cim jinj 'ko'd mo tani a'di parki'da Jesus e mo mmoyayu/ 'kup kadhoŋ mo i a'di mo dhali o gwo mo ki: Hili mo mo ma, Ari

Ka'bal ma Arumgimis a'di jin midi kal miinthus gi 'kwaniny'cesh mo be.

³⁰ Wathi/yansan a'di ta a'di jin torka/ um gwo mo ki: 'Ko'di aha/ tani wathi/ midi pu'du/ mo a'di jin caki'd ki aha/ ntwa/a/ mo haali/ a'di diki'di tw/a/a/ ki aha/ mo be.

³¹ Aha/ ki is pem dinaki mish a'di mo. Hili gom mii yan mo tani aha/ pu'dkina mo mmomiiya mii jin miinu ki yi'de/ mo ki a'di minu tor eya tente/ e 'Kwani ma Israyiil mo be.

³² Dhala Yohaan torki gwo mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ parkina Shi/in Dheleladhelel e mo mmotulu/ me'd gurko/ 'peni momis mo mmoça'ba po/ a'di mo be.

³³ Aha/ ki is pem dinaki mish a'di mo. Hili a'di jin hashki aha/ mo mmomiiya mii jin miinu ki yi'de/ mo tani a'di o aha/ gwo mo ki: A'di jin mina /e par Shi/in e mmotulu/ mo dhali ca'ba po/ a'di mo tan i a'di ta a'di yansan jin mii'da mii jin miinu ki Shi/in Dheleladhelel mo be.

³⁴ Dhali aha/ mishkina mo mo dhali ta aman/o gwo ki a'di yansan ita Ya/ ma Arumgimis mo be.

Imancik Gwo kun Twa/a/

³⁵ Dhali ka cim jinj 'ko'd mo tan i aYohaan a'di doshki'd mo nyakki imancik a'di gwo isu/ mo be.

³⁶ Dhali a'di ki para Yesus e mo me'd jin yayina a'di mo dhali o gwo mo ki: Hili mo mo ma. A'di ta Ari Ka'bal ma Arumgimis mo be.

³⁷ Dhali imancik a'di gwo su/ cikki gwo mo mmo/ ona a'di gwo yansan mo dhali uni bathkina Yesus nsho'k mo be.

³⁸ Yesus ki tuka bor mo dhali par uni e mo mmobathkina uni a'di nsho'k mo dhali o uni gwo

mo ki: Atinta ḥapa um mo? Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki: Rabbi, (a'di jin ta 'pemen gwo jin onu ka Mantor Gwo mo) ki /e dini mana mo?

³⁹ A'di ki thok uni gwo mo ki: Iiyu/ mo ma dhali par mo e mo. Uni pu'dkin mo dhali par mo e mo jin ḥa'bkinda a'di mo dhali uni nyakki 'ko ki a'di ka tee ḥaan mo haali/ atente/ ta'da tente/ idonjōn mo be.

⁴⁰ Jan tal 'de/ 'peni uni su/ jin cik gwo ma Yohaan jin ḥora a'di mo dhali jin bath a'di nsho'k mo tani a'di ta'da Andaraawus mo, jin ta'da kam ma Simaan Buteris mo be.

⁴¹ A'di gamki'da kam piti ntwa/a/ mo jin ta'da Simaan mo dhali o a'di gwo mo ki: Aman gamkina aMasiyya (jin ta 'pemen gwo jin onu ka Kristhos mo be).

⁴² A'di suski'da kam piti eya Jesus mo dhala Jesus parki a'di e mo dhali o a'di gwo mo ki: Hayyiye /e tana Simaan jin ta ya/ ma Yohaan mo. /E minu yuk gway ka Sapa mo (a'di jin ta 'pemen gwo ka Buteris mo).

Jesus Yukki'da Pilibbus dhala Nathana/iil mo

⁴³ Dhali ka cim jinj 'ko'd mo tani Jesus pu'da/bwa ka pije/ mo mmoya Pany Jaliil mo. Dhali a'di gamki'da Pilibbus mo dhali o a'di gwo mo ki: Bathi aha/ nsho'k mo ma.

⁴⁴ Dhala Pilibbus a'di ta wathi/ gi Pam Beetsayda mo jin ta 'peñkuman bampa/ ma Andaraawus dhala Buteris mo be.

⁴⁵ Dhala Pilibbus a'di gamki'da Nathana/iil mo dhali o a'di gwo mo ki: Aman gamkina wathi/ yin jin okin ma Musa mo e gwoñkan jin çinu mo dhali imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo, uni

si'da/ 'kwarki gwo mo goma Yesus gi Pa Naasira mo, a'di jin ta Ya/ ma Yuusup mo.

⁴⁶ Dhala Nathana/ iil ki thok a'di gwo mo ki: A/mina tom 'boro'da kamu/ piyu/ mo 'peni Pa Naasira mowa? Pilibbus ki thok a'di gwo mo ki: Yayu/ mo ma dhali par e mo.

⁴⁷ Dhala Yesus mishki'da Nathana/ iil mo mmopu'du/ e a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Hili mo mo ma. Wathi/ 'peni 'Kwani ma Israyiil ka jin gana/jin dar ga mak mo.

⁴⁸ Dhala Nathana/ iil ki thok a'di gwo mo ki: /E mishi aha/ kata moye? Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Ntwa/a/ ka Pilibbus diki yuk /e mo ki /e dina lampu/ mo tani aha/ parkina /e e mo be.

⁴⁹ Dhala Nathana/ iil ki thok a'di gwo mo ki: Rabbi, /e ta Ya/ ma Arumgimis mo. /E tana Malik gi 'Kwani ma Israyiil mo be.

⁵⁰ Dhala Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Haali/ gom gwo jin oka/ /e ki aha/ parkina /e e eya lampu/ mo tani a'di igama /e gwo is mowa? /E mini par dhan to kun caaca e mo mmobol gwansan e mo.

⁵¹ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Ka jin gana/ ka jin gana/ aha/ tora/ e gwo mo ki um mini par momis e mo mmodi ki ḥany mo, dhali iman'doyu gwo ma Arumgimis mo mmoseku/ mo dhali mmothulu/ mo apo/ Ya/ gi 'Kwani mo be.

2

Momiimash e Panj Kaana mo

¹ Dhali ka cim kwara mo tani momiimash diki'd e Panj Kaana gi Pany Jaliil mo. Dhali KoYesus diki'd imun mo be.

² Dhala Yesus si'da/ yukkanu mo e momiimash yan mo nyakki imancik a'di gwo mo be.

³ Ki yimana mura'th bolu ki is mo tani KoYesus pu'dki'd mo dhali o a'di gwo mo ki: Uni dar gi yimana mura'th mo be.

⁴ Dhala Yesus ki owa yim gwo mo ki: Ayy a'boma. A'di midi mii /e katinta dhali aha/ mo? Haali/ mom pem diki pu'd naskina/ mo be.

⁵ Dhali kum ki o imanmiiya tu'c gwo mo ki: Miyi a'diyin jin mina a'di itor um mo.

⁶ Dhali dhur wosh 'kokini pe'de/ mo kun caaca mo kun dhukunu mo gom 'Kwani Yahuuda/ mo mmolam to mo me'd mii gi gwoŋkan jin çinu mo be. Jin ʈal 'de/ ʈalki'da jaluun bwamani iss 'de/ mo walla jaluun bwamani iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo be.

⁷ Yesus ki o uni gwo mo ki: 'Tu'di dhur gwansan ki yi'de/ mo ma. Dhali uni ki 'tu'd uni ki sheŋgolu/ ilu/ mo be.

⁸ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Pashi mo ma dhali ha'bki a'di eya mancila to gi mo jin yukuwa yuk mo. Wakan uni ha'bki a'di mo be.

⁹ Dhali ka mancila to gi mo jin yukuwa yuk mo nyokki yi'de/ jin warki'd ki yimana mura'th mo tani dhali a'di diki mish mo jin ha'bkunu a'di 'peni nycine/ mo (bahili jasi imanmiiya tu'c uni mishki mo jin ha'bkunu yi'de/ 'peni cine/ mo) dhala mancila to gi mo jin yukuwa yuk gom montul 'kup mo tani a'di ki yukuwa wathinyanja'b mo be.

¹⁰ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ ʈiki 'kwani yimana mura'th jin 'boro'di ʈwa/a/ mo, dhali ki 'kwani pikini kap mo tani yimana mura'th jin thapathap

mo ciyunu 'kwani mo be. Hili /e karki yimana mura'th gana/ mo ntagi shwanesan mo be.

¹¹ Mii yansan a'di ta miimer jin ṭwa/a/ jin miikin ma Yesus e Paŋ Kaana gi Pany Jaliil mo dhali a'di ki ṭor monycam piti eya tente/ mo, dhali imancik a'di gwo gamki gwo is e a'di mo be.

¹² Dhali 'ko'di mii yan mo tani a'di yaki'd ka lungu'b e Paŋ Kapranahuum nyakki kum mo dhali ikam piti mo dhali imancik a'di gwo mo dhali uni ki 'ko imun ka cim ka hony/e mo be.

Mmodhelel Gu'b gi Mondheleladhelel mo

¹³ Dhali Mompe'kupanyolos gi 'Kwani Yahuuda/ dishki'd mo dhala Yesus yaki'd ka gagamis e Pa Urushaliim mo be.

¹⁴ Dhali e gu'b gi mondheleladhelel mo tani a'di gamki uni gwansan kun 'kokin mo mmoyola morbip mo dhali ḁa'bal mo dhali gurko/ mo, dhali uni kun ta imanwan emena guurush mo eya ṭu'c buni mo be.

¹⁵ Dhali a'di ki ṭo'd gulucha 'ci'd mo dhali a'di ki ur uni 'baar ka piye/ mo ki ḁa'bal ilu/ mo dhali ka morbipi lu/ mo 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo, dhali a'di ki wol emena guurush 'pera 'cesh mo dhali a'di ki kuma tharabeesam buni 'twa/a 'cesh mo.

¹⁶ Dhali a'di ki ṭor uni gwansan gwo mo, uni gun yolkı gurko/ mo ki: 'Doyi to gwansan mo. Um mini 'koki mii gu'b ma Babam pem me'd gu'b gi moyol mo.

¹⁷ Imancik a'di gwo kakina gwo e mo jin 'kwarkunu mo jin o gwo mo ki: Anyor gom gu'b pini mo tani a'di migā/ shwa mo be.

18 Dhali yan'ko'd 'Kwani Yahuuda/ ki o a'di gwo mo ki: Jamas mii gi wakatinta imina /e imii mo mmotor am mmomiina /e to gwansan mo.

19 Yesus ki thok uni gwo mo ki: 'Koshi gu'b gi mondheleladhelel yansan mo dhali ka cim kwara mo tani aha/ mina 'de'k a'di imis mo be.

20 Dhali 'Kwani Yahuuda/ ki o a'di gwo mo ki: Gu'b gi mondheleladhelel yansan a'di bu'thki yil issu/ i'ce'dka pe'de/ apo/ mmonyan a'di mo dhali / e mini 'de'k a'di imis ka cim kwara mmanakan?

21 Hili a'di oki gwo mo gom gu'b gi mondheleladhelel jin ta bungwar is piti mo be.

22 Dhali wakan ki a'di cuyunu mis mo 'peni mowu mo tani imancik a'di gwo kana gwo e mo jin okina a'di wakansan mo dhali uni gamki Gwo jin 'kwarkunu is mo dhali gwo jin okin ma Yesus mo be.

Yesus Mishki 'Kwani 'Baar mo

23 Dhali ki a'di diki'd e Pa Urushaliim ka cim gi Mompe'kupanyolos jin yukewa yuke mo tani 'kwani ka ris gamki gwo is e gway piti mo mmomishkina uni jamas miim piti kun miikina a'di mo.

24 Hila Yesus ki is piti diki'd naskina/ mmowo'd uni mo

25 haali/ a'di mishki'da ris 'kwani 'baar mo dhali midi mii diki ta gi jan tal 'dej kamu/ mmotor a'di gwo apo/ 'kwani mo haali/ a'di ki is piti mishki to kun 'kon e bwaŋ 'kwani mo be.

3

Yesus dhala Nikudimus

1 Dhali wathinj kamu/ diki'd 'peni 'Kwani Parisiyiin jin yukkanu gway ka Nikudimus mo a'di jin ta tapa gi 'Kwani Yahuuda/ mo be.

2 Wathi/ yansan pu'dki'da Yesus mon'thiny mo dhali o a'di gwo mo ki: Rabbi, aman misha ki / e tana Mantor Gwo jin pu'dki'd 'peni Arumgimis mo. Haali/ jan tal 'deñ kamu/ yisa di'da jin midi mish jamas mii gwansan mii mo kun miina /e mo, hili isi ciki/ Arumgimis midi nyak di i a'di mo be.

3 Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Ka jinj gana/, ka jinj gana/, aha/ tora /e gwo mo ki: Isi ciki/ wakki/ jan tal 'deñ kamu/ dinuki dho'th ki dho'th this 'peni momis mo tani a'di midi mol se Bampa/ ma Arumgimis mo be.

4 Nikudimus ki thok a'di gwo mo ki: Ki wathi/ jin ca'd minu mish dho'th kata mo? Mina a'di mish se bwanj kum dok/e ki a'di minu dho'th mowa?

5 Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Ka jinj gana/, ka jinj gana/, aha/ tora /e gwo mo ki: Isi ciki/ wakki/ jan tal 'deñ kamu/ dinuki dho'th 'peni yi'de/ dhali 'peni Shi/in mo tani a'di midi mol ciç Bampa/ ma Arumgimis mo be.

6 Çaan jin dhodhu 'peni bunjwar is mo tani ta bunjwar is mo dhali çaan jin dhodhu 'peni Shi/in mo tani a'di ta shi/in mo be.

7 Dhalku/ ki mer mo gom gwo jin oka/ /e mo ki: Um minu mii dho'th ki dho'th this 'peni momis mo.

8 Tham poshki'd ki bwam piti mo dhali /e cikki is jin gwona a'di mo, hili /e diki mish mo jin yayina a'di mo walla mo jin yakina a'di mo. A'di ta mondho'th gi wakan be jin dhodhuwa ris 'kwani 'baar mo ka 'dete / 'dete/ kun dhodhu ki Shi/in mo be.

⁹ Dhala Nikudimus ki thok a'di gwo mo ki: Yan minu mish mii kataye?

¹⁰ Dhala Yesus ki thok a'di gwo mo ki: /E tana manṭor 'Kwani ma Israyiil gwo mo dhali /e din naskina/ mmodiki mish gwo yansan 'ban mowa?

¹¹ Ka jin̄ gana/, ka jin̄ gana/, aha/ ṭora /e gwo mo ki: Haali/ aman ṭora gwo gi to jin̄ misha aman mo dhali ṭor gwo gi to jin̄ para aman e mo. Hili um 'koki bu'th gwo jin̄ ṭora aman mo be.

¹² Wakki/ aha/ ṭora um gwo gom to ga 'cesh mo dhali um 'koki gam gwo is mo tani ba um mini mish gwo gam is kata mo wakki/ aha/ ṭora um gwo gom to gi momis mo?

¹³ Wathin ṭal 'deñ kamu/ yisa di'da jin̄ seki momis mo, hili a'di jin̄ thulki'd 'peni momis mo, a'di jin̄ ta Ya/ gi 'Kwani mo, a'di jin̄ diki'd e momis mo be.

¹⁴ Dhali me'd jin̄ 'de'k ma Musa tasha/ e mombwaasho mo tani wakan si'da/ Ya/ gi 'Kwani minu mii 'de'k mo be,

¹⁵ ki a'diyin jin̄ midi gam a'di gwo is mo tani midi ta gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be.

¹⁶ Haali/ Arumgimis enki 'kwaniny'cesh kagahara tani a'di ḥikina a'di Ya/m piti jin̄ di'd ṭal 'de/ mo, ki a'diyin jin̄ midi gam a'di gwo is mo tani midi 'taki diki this e mo hili midi ta gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.

¹⁷ Haali/ Arumgimis hashki Ya/ m piti i mony'cesh yansan yisa mmowak 'kwaniny'cesh mo, hili ki 'kwaniny'cesh minu woth ki a'di mo be.

¹⁸ A'diyin jin̄ gam a'di gwo is mo tani yisa wakuwa, hili a'diyin jin̄ diki gam gwo is mo tani

a'di wałkunu hila/ mo be haali/ a'di diki gam gway
gi Ya/ ma Arumgimis jin di'd ṭal 'de/ is mo.

¹⁹ Dhali miiwak a'dan be ki moñkush pu'dki'd e
'kwaniny'cesh mo tani dhali 'kwaniny'cesh enki
mondhurumi'd mo, mmodhal moñkush e i is mo
haali/ miim buni kun miikina uni mo tani ta thus
ki thus mo be.

²⁰ Haali/ aris uni 'baar mo kun miiki to kun ta
thus ki thus mo tani shi/ki moñkushi e mo dhali
'kokiiyu/imoñkush mo isi ciki/ki miim buni minu
'taki be'd mo be.

²¹ Hili a'di jin bołki'd mmomii gwoñ gana/ mo
tani a'di pu'dki'd mo e moñkush mo, ki a'di minu
tor eya tente/ mo ki miim piti kun miikina a'di mo
tani uni wagaskin ma Arumgimis mo be.

*A'di Midi Mii Eka/ Ek mo, Hili Aha/ Mina Mii Wa
She/ Is Kan mo be.*

²² Dhali yan'ko'd ki mii yansan mo tani Yesus
dhali imancik a'di gwo uni iikin e Bampa/ Yahu-
udiyya mo, dhali nyałkki çab ki uni imun mo dhali
mmomiiya mii ki yi'de/ mo be.

²³ Dhala Yohaan si'da/ a'di miiki'da mii ki yi'de/
e Pa Enuuñ jin 'dish Pa Saliim is mo haali/ yi'de/
caaca imun mo. Dhali 'kwani pu'dkin mo dhali
'kokunu mo mmomiiya mii ki yi'de/ mo be.

²⁴ Haala Yohaan dinuki kara sijin naskina/ mo
be.

²⁵ Dhali gwo jin sugu mo cuki'd mo ibwaman
imancika Yohaan gwo mo dhali Wathi/ Yahuudan
kamu/ mo gom mii jin miinu mmolam to mo me'd
mii gi gwoñkan jin çinu mo be.

²⁶ Dhali uni pu'dkina Yohaan mo dhali o a'di
gwo mo ki: Rabbi, a'di jin nyakki di ki/e e bwampo/

Yi'deñ Kumma/ Uurdun mo tani a'di jin Ქorkina /e gwo mo tani a'di a'dani, miiki'da mii jin miinu ki yi'deñ mo, dhali aris 'kwani 'baar mo iikini a'di mo be.

²⁷ Yohaan ki thok uni gwo mo ki: Wathin Ქal 'deñ kamu/ yisa di'da jin midi bu'th tonj kamu/ mo hili isi ciki/ a'di Ქikunu a'di 'peni momis mo be.

²⁸ Um ki is bum ta iman/o gwo gom aha/ mo, gwo jin oka/ um ki aha/ dinaki ta Kristhos mo, hili aha/ hashkunu ntwa/a/ mo gom a'di mo be.

²⁹ A'diyin jin ta gi nyaranya'b mo tani a'di ta wathinya'b mo, dhali amugu gi wathinya'b jin doshki'd mo dhali cik a'di 'twa/ mo tani a'di 'kunya bwa ki 'kuny kagahara mo mmocik 'twa/ gi wathinya'b mo. Dhali wakan si'dayi a'di 'kunya/ bwa ki 'kuny mo shwane/ jin ta bwanj 'kunyu'd pem mo.

³⁰ A'di midi mii eka/ ek mo, hili aha/ mina mii wa she/ is kan mo be.

A'di jin Pu'dki'd 'Peni Momis mo

³¹ A'di jin pu'dki'd 'peni momis kan mo tani a'di ta ji gi di'd apo/ 'kwani 'baar mo. A'di jin yayi'd 'peni mony'cesh mo tani ta ji jin cil ma 'cesh mo dhali ki 'twany 'cesh mo tani a'di ki o gwo mo. A'di jin pu'dki'd 'peni Momis mo tani a'di ta ji gi di'd apo/ 'kwani 'baar mo be.

³² A'di Ქorki gwo gom a'di jin parkina a'di e mo dhali gwo jin cikkina a'di mo, dhali wathiñ kamu/ yisa di'da naskina/ jin bu'thki gwo jin Ქora a'di mo be.

³³ A'diyin jin bu'thki gwo jin Ქora a'di mo tani 'dapka'd ki a'di yansan mo ka Arumgimis ta jinj gana/ mo be.

34 Haali/ a'di jin hashkin ma Arumgimis mo tani a'di ṭorki gwo ma Arumgimis mo haali/ a'di diki ci a'di Shi/in me'd jin baru to mo.

35 Haali/ a'di jin ta Com enki Ya/m piti mo dhali ciya ris to 'baar mo e me'd piti mo be.

36 A'diyin jin gamki gwo is e Ya/m piti mo tani a'di ta'd gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. A'diyin jin diki ha gwo gi Ya/e mo tani a'di midi diki par mondiki/e e mo, hili anyor ma Arumgimis ça'bki'd apo/ a'di mo be.

4

Yesus dhala 'Bom gi Pan Saamira mo

1 Dhali ki Tapa nyithki'd ki 'Kwani Parisiyiin cikki gwo ka Yesus diki'd mmomar imancık a'di gwo is mo dhali mmomiiya mii jin miinu uni ki yi'de/ si'da/ mmobol kum ma Yohaan e mo

2 (ba Yesus yisa imii uni ki yi'de/ ki is piti mo hili jasi imancık a'di gwo mo be).

3 Dhali a'di dhalki Pa Yahuudiyya 'pen mo dhali dokki'd ka nyan'ko'd e Pany Jaliil mo be.

4 A'di midi mii ya ki tur mo e Pan Saamira mo be.

5 Wakan a'di pu'dki'd e 'penkuman Bampa/ gi Pan Saamira, a'di jin yukkunu gway ka Sukar mo, a'di jin 'dishki mo ma 'cesh ma Yakuub is jin çikina a'di ya/m piti ka Yuusup mo be.

6 Dhali jis yi'de/ ma Yakuub si'da/ diki'di mun mo be. Dhali wakan a'Yesus si'da/ a'di wukina is e mo gom ya jin yayina a'di nyakki imancık a'di gwo mo. Dhali a'di ça'bki'da 'cesh nshemen jis yi'de/ mo. Haali/ mo ta'da tente/ mbwaŋ 'kup mo be.

⁷ Dhala 'bom gi Pan Saamira pu'dki'd mo mmomush yi'de/ mo. Yesus ki owa yim gwo mo ki: Çiyi aha/ mmopi mo ma.

⁸ Haali/ imancik a'di gwo mo uni iikin e 'peñkuman bampa/ mo mmoyolu/ tonþe/ mo be.

⁹ Dhala 'bom gi Pan Saamira ki thok a'di gwo mo ki: Ki /e jin ta Wathi/ Yahuuda/ 'tho aha/ yi'de/ ipi manakan? aha/ jin tana 'bom gi Pan Saamira mo? Haali/ 'Kwani Yahuuda/ usha gwo me'd nyakki 'Kwani Samiriyiin mo be.

¹⁰ Dhala Yesus ki thok a'm yim gwo mo ki: Waþki/ / e mini nyith to jin cin ma Arumgimis ki me'd mo dhali gom gwo gi a'di yansan jin o /e gwo mo ki: Çiyi aha/ yi'de/ aha/ pina mo tani /e mini 'taki dot a'di mo dhali a'di midi 'taki ci /e yi'de/ jin di ki e mo be.

¹¹ Dhala 'bom ki thok a'di gwo mo ki: Tapa, /e dar gi to mmomush yi'de/ mo dhali jis yi'de/ 'kula'kul mo ba/. Yi'de/ jin di ki e mina /e igam 'peni mana mo?

¹² A/ki /e can ka babam bam ka Yakuub 'taa? a'di jin ciki aman jis yi'de/ yansan mo? Dhali a'di ki is pití piki'd si'da/ mo 'peni jis yi'de/ yansan mo dhali iya/m pití mo dhali to/em pití mo be.

¹³ Yesus ki thok a'm yim gwo mo ki: Aris uni 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun pi yi'de/ yansan mo tani mina yi'de/ dok/e bu'th mo be.

¹⁴ Hili a'diyin jin midi pi yi'de/ jin miga/ ci a'di mo tani mina yi'de/ diki dok/e bu'th ki sule/ sule/ mo. Yi'de/ jin miga/ ci a'di mo tani midi war mo e a'di mmokash mo dhali mmodu'd mo ntagi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be.

¹⁵ Dhala 'bom ki thok a'di gwo mo ki: Tapa,

ciyi aha/ yi'de/ yansan mo ma, ki aha/ mina yi'de/
diki dok/e bu'th mo walla mmodiki yayu/ imahan
mmoha'b yi'de/ mo be.

¹⁶ Yesus ki owa yim gwo mo ki: Yaku/ mo ma.
Yuka kathim pini mo dhali yayu/ imahan mo.

¹⁷ Dhala 'bom ki thok a'di gwo mo ki: Aha/ dara
ga kathim pem mo. Yesus ki thoyim gwo mo ki:
Gwom pini 'boro'd mo jin ona /e gwo mo ki: Aha/
dara ga kathim pem mo be.

¹⁸ Haali/ /e 'dapkina gwath 'twa/ ka mudhe'd mo
dhali a'di jin di'di /e shwane/ mo tani yisa ta'da
kathim piniya. Gwo yan ona /e ki on gana/ mo be.

¹⁹ Dhala 'bom ki o a'di gwo mo ki: Tapa, aha/
nyithkina ki /e tana manci gwo ma Arumgimis mo
be.

²⁰ Haali/ ibabam bam uni ilunjkin e 'kuwosh
yansan mo be dhali um o gwo ki mo gi Pa
Urushaliim a'di ta mo jin mina 'kwani ka mii ilun
mo ba/.

²¹ Yesus ki thoyim gwo mo ki: A'boma, gami
aha/ gwo is mo ma. Mo midi pu'du/ mo ki um
mini 'koki luBaba e 'kuwosh yan mo walla e Pa
Urushaliim mo be.

²² Um lunki to jin 'kona um ki mish mo. Aman
lukina a'di jin misha aman mo haali/ mowoth
piyi'd mo 'peni 'Kwani Yahuuda/ mo be.

²³ Hili, mo midi pu'du/ mo dhali a'di a'dan
shwane/ mo ki uni gun lukina luki bwagana/
mo tani mini luBaba ki shi/in mo dhali ki
gwogana/ mo haala Baba napki ku gi wakansan
mmolua'di mo be.

²⁴ Arumgimis ta shi/in be dhali uni gwansan kun
luki a'di mo tani mini mii lua'di ki shi/in dhali

ki gwoŋ gana/ mo be.

²⁵ Dhala 'bom ki thok a'di gwo mo ki: Aha/ misha ka Masiyya midi pu'du/ mo (a'di jin yuku gway ka Kristhos mo tani), dhali ki a'di midi pu'du/ mo tani a'di midi tor aman aris to 'baar mo be.

²⁶ Yesus ki thok a yim gwo mo ki: Aha/ jin tora /e gwo mo tani aha/ a'dan be jin tana a'di mo be.

²⁷ Dhali yan'ko'd ki 'ta'b mo tani imancik a'di gwo pu'dkin mo. Dhali uni merkin mo mmotorkina a'di ator ka 'bom mo. Hili jan tal 'deŋ kamu/ yisa ka'd 'twa/ mo mmo/o gwo mo ki: Atinta ŋapa /e mo, walla, Atinta ṭorkina /e ator nyakka yim mo?

²⁸ Wakan a'bom dhalki dhur yi'dem piti 'pen mo dhali ya 'penkuman bampa/ mo dhali tor 'kwani gwo mo ki:

²⁹ Iiyu/ mo ma dhali par wathinj kamu/ e mo jin torki aha/ aris tom pem'i 'baar mo kun miikika/ mo. Yansan diki ta Kristhos 'teya?

³⁰ Dhali uni iikin ka pije/ mo 'peni bampa/ mo dhali pu'dku/ i a'di mo be.

³¹ Ki embul mo yan mo tani imancik a'di gwo ŋapki a'di mo mmo/o a'di gwo mo ki: Rabbi, shwayi to mo ma.

³² Hili a'di ki thok uni gwo mo ki: Aha/ takina gi tonte/ mmoshwa mo a'di jin molkina um mo be.

³³ Wakan imancik a'di gwo o gwo ka rem 'kup mo ki: Ki wathinj kamu/ kalki a'di tonte/ mmoshwa mo 'taa?

³⁴ Yesus ki thok uni gwo mo ki: Ton tem pem jin shwaka/ mo tani ta bwa gi a'di jin hashki aha/ mo dhali mmothima tu'c piti mo be.

³⁵ 'Kona um ki o gwo mo ki: Appe boça 'kupi dojon mo naskina/ dhali yan'ko'd mo gi 'cithu/ to

midi pu'du/ mo. Dhali aha/ ṭora um gwo mo ki:
 'Deki em bumi mis mo dhali hili mombunto mo,
 a'di kusha to mo mo hila/ mmo/is mo gom mo jin
 minu 'cith a'di to mo be.

³⁶ A'di jin 'cithki to mo tani midi bu'th jin mina
 a'di gam mo dhali tul maman is gom mondiki/e ki
 sule/ mo. Wakan amanyēka ḥa'bany to mo dhali
 aman'cith to mo uni 'kunykina bwa mo mmontal
 'de/ mo be.

³⁷ E mii yan mo tani gwo jin onu mo gama gam
 ki gwoŋ gana/ mo jin o gwo mo ki: Wathin ṭal 'de/
 ki si to mo dhali jan kamu/ ki 'cith to mo be.

³⁸ Aha/ hashkina um mo mmo'cith a'di, a'di jin
 'kokina um ki miiya ṭu'c mo. Kun tiya uni miikina
 ṭu'c mo dhali um cičkin e mo ma ṭu'c buni mo be.

³⁹ 'Kwani Samiriyiin 'peni 'penjuman bampa/
 caan mo tani gamki a'di gwo is mo haali/ gom gwo
 jin ṭor ma 'bom mo mmo/o gwo mo ki: A'di ṭorki
 aha/ gwo mo goma ris to 'baar mo kun miikika/ mo
 be.

⁴⁰ Wakan ki 'Kwani Samiriyiin pu'dkin e a'di mo
 tani uni dotki a'di mo mmonyak ḥa'b e uni mo,
 dhali a'di ḥa'bki'di mun ka cim su/ mo be.

⁴¹ Dhali uni ka ris ris gamki gwo is mo gom
 gwom piti mo be.

⁴² Dhali uni ki owa 'bom gwo mo ki: A'di yisa di'd
 mmota gwom pini jin gama aman gwo is mo yisa
 haali/ aman cikkina gwo ki is bam mo, dhali aman
 misha a'di yansan ka jin gana/ a'di ita'da Manwoth
 gi 'kwaniny'cesh mo be.

*Yesus Wački Ya/ gi Wathi/ ma Hakuumajin Ca'd
 mo*

43 Dhali 'ko'da cim su/ mo tani a'di yaki'd e Pany Jaliil mo be.

44 Haala Yesus ki is piti ṭorki gwo ka manci gwoŋ kamu/ yisa taķu e bampam pitinj ganaa.

45 Wakan ki a'di pu'dki'd e Pany Jaliil mo tani 'Kwani gi Pany Jaliil hanki a'di mo mmomishkina uniya ris to gun miikina a'di mo e Pa Urushaliim e mo ma yuķ jin yuķu mo haali/ uni si'da/ iikin e mo jin yukuwa yuķ mo be.

46 Wakan a'di pu'dki'd ka nyan'ko'd e Paŋ Kaana gi Pany Jaliil e mo jin warkina a'di yi'de/ki yimana mura'th mo. Dhali e Paŋ Kapranahuum mo tani wathi/ ma malika kamu/ diki'd jin 'ba'thkina ya/m piti mo be.

47 Ki a'di cikki gwo ka Yesus pu'dki'd 'peni Pa Yahuudiyya e Pany Jaliil mo tani a'di yaki'd mo dhali yuķ a'di mo mmoyayu/ ka luŋgu'b mo dhali wac ya/m piti mo haali/ a'di 'disha 'twa/ mmowu mo be.

48 Dhali wakan aYesus ki o a'di gwo mo ki: Isi ciki/ ki um 'koki par jamas mii e mo dhali momer mo tani um mini 'koki gam gwo is mo be.

49 Dhali wathi/ ma malik ki o a'di gwo mo ki: Tapa, yayu/ ka luŋgu'b mo ma ntwa/a/ ka 'cim pem diki wu mo.

50 Yesus ki o a'di gwo mo ki: Yaku/ mo ma. Ya/m pini midi di ki e mo. Dhali wathi/ gamki gwo is jin ṭorkin ma Yesus a'di mo dhali a'di yaki bway pa mo be.

51 Dhali ki a'di diki'd mmoyaku/ ka luŋgu'b mo tani imanmiiya tu'c piti gamki a'di 'kup mo dhali ṭor a'di gwo mo ki: Ya/m pini a'di di'd ki e mo be.

52 Wakan a'di ki dot uni atente/ mo jin ṭelkina a'di

mii 'pen mo mmowaç mo. Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki: Katili/ ka tente/ joç is 'peni bwanj 'kup mo mmota atenten 'de/ mo tani athunya/ ki dhal a'di 'pen mo be.

⁵³ Dhali com ki misha tente/ jin okin ma Yesus a'di gwo mo ki: Ya/m pini midi di ki e mo. Dhali a'di ki is piti gamki gwo is mo dhali 'kwani gi gu'b piti 'baar mo be.

⁵⁴ Dhali mii yansan a'di ta miimer kun 'kon ma po/i su/ mo jin miikin ma Yesus mo me'd jin pu'dkina a'di 'peni Pa Yahuudiyya e Pany Jaliil mo be.

5

Mowaç jin Wacu eya Al Yi'de/ mo

¹ Dhali 'ko'di mii yan mo tani ayuk jin yük mmotul 'kup gi 'Kwani Yahuuda/ 'dishki'd mo dhala Yesus ya'd ka gagamis e Pa Urushaliim mo be.

² Dhali ara al yi'de/ diki'd e Pa Urushaliim e 'twañkala gon ka'bal mo jin yükkunu ki 'twanj 'Kwani Ibraniyiin ka Beet/hisda mo, a'di jin 'kokin ma lambalanyi mudhe'd mo be.

³ Dhali mo yansan a'di ta mo jin ishkin ma waambuhany 'kwani kun atha mom'bi'th mo dhali kun takina ja'da/ mo dhali kun ta ŋwol mo dhali kun ƙu'thkina is gunjkuru/ mo, mmoçor yi'de/ mmobanjal is mo,

⁴ haala man'doyu gwo gi Tapa thulki'd ki me'da tiya eya al mo dhali mmobanjal yi'de/ is mo. Dhali a'diyin jin thulki yi'de/ ntwa/a/ 'ko'di yi'de/ bangalkunu is mo tani a'di waçki'd 'peni 'ba'th yin jin 'koshki a'di mo be.

⁵ Wathin tal 'de/ diki'd, a'di jin 'ba'thki'd ki yil iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali pekwara mo.

⁶ Dhali ka Yesus parki a'di e mo mmo/isha a'di 'ko'da 'cesh ki rash rash mo tani a'di ki o a'di gwo mo ki: /E ḥajan ki /e minu waç mowa?

⁷ Dhali wathi/ jin 'batha'd a'di ki thok a'di gwo mo ki: Tapa, aha/ dara gi wathi/ mmokar aha/ eya al mo ki yi'de/ bañgalki is mo, dhali ki aha/ dina mmoya mo tani jan kamu/ thulki'di twa/a/ ki aha/ mo be.

⁸ Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Cuyi mis mo dhali 'deka cim pini dhali yayi mo.

⁹ Dhali ki jahanne/ wathi/ waçkunu mo dhali a'di 'de'kki'da cim piti mo dhali ya bway pa mo be.

Dhali acim yansan a'di ta'da cim ma pesu/ mo be.

¹⁰ Dhali wakan 'Kwani Yahuuda/ ki o wathi/ jin waçkunu gwo mo ki: A'di ta'da cim ma pesu/ mo. A'di diki ta mii jin dhala gwonjkan /e bway mo mmokala cim pini mo be.

¹¹ Hili a'di ki thok uni gwo mo ki: Wathi/ jin waçki aha/ mo tani a'di ki o aha/ gwo mo ki: 'Deki acim pini mo ma dhali yayi mo.

¹² Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki: Ki wathi/ jana i/o /e gwo kan mo? mmo/o gwo mo ki: 'Deki acim pini dhali yayi mo?

¹³ Dhali wathi/ jin waçkunu mo tani a'di diki mish wathi/ mo haala Yesus borki is piti mo haala dhana waambuhany 'kwani caaca mo e mo çaan mo be.

¹⁴ Dhali yan'ko'd Yesus ki gam a'di e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali o a'di gwo mo ki: Hili mo mo ma. /E 'borkina is mo. Dhalku/ miinthusa

kamu/ ki mii mii dok/e mo jin mina jinj kamu/ jin shi/ashi/ mmobol yansan e mo diki 'kosh /e mo.

¹⁵ Dhali wathi/ yaki'd mo dhali ḥor 'Kwani Yahuuda/ gwo mo ka Yesus a'di iwački a'di mo be.

¹⁶ Dhali gom mii yan kan mo tani a'di toca 'Kwani Yahuuda/ aYesus 'kus mo haali/ a'di miiki mii yansan ka cim ma pesu/ mo be.

¹⁷ Hila Yesus thok uni gwo mo ki: Ababam pem di'd naskina/ mmomiiya ṭu'c mo. Dhali aha/ si'da/ dina mmomiiya ṭu'c mo.

¹⁸ Dhali gom gwo yan kan mo tani 'Kwani Yahuuda/ 'baar mo ḥapkina ḥap mo ka dun dara'd mo mmo'kosh a'di mo haali/ a'di ilu/ yisa 'ce'dki jasa cim ma pesu/ yisa, hili si'da/ a'di yukki'da Arumgimis ki Com mo mmokar is piti mmonyaka nyak ka Arumgimis mo be.

Moshirr gom Ya/mo

¹⁹ Dhali Yesus ki thok uni gwo mo ki: Ka jinj gana/ ka jinj gana/ aha/ ṭora um gwo mo ki: Ya/ moli tonj kamu/ mii ki bwam piti mo hili jasi a'di jin parkina a'di Com e mo mmomii mo. Haali/ to yin jin miikina a'di mo tani wakan si'da/ Ya/ a'di miiki uni mo be.

²⁰ Haali/ Ababa a'di enki Ya/m piti mo dhali ḥor a'di aris to 'baar mo a'di jin miikina a'di ki is piti mo. Dhali adhan mii kun can kun boli gwansan e mo tani mina a'di itor a'di i e mo ki um mini mer mo be.

²¹ Haali/ me'd jin 'de'kkina ma Baba uni kun wukin mo dhali ci uni mon'koki/e mo tani wakan si'da/ Ya/ ciki uni mon'koki/e mo uni gun ona bwa a'di mo be.

²² Dhala Baba diki dwall jan tal 'deñ kamu/ gwo mo, hili aris gwon dwalli 'baar mo tani cikina a'di Ya/ mo be ka ris 'kwani 'baar mo mini tak Ya/ mo,

²³ ma me'dyin si'da/takkina uniya Baba mo. A'di jin diki tak Ya/ mo tani diki taka Baba mo a'di jin hashki a'di mo be.

²⁴ Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: A'diyin jin cikki gwom pem mo dhali gam a'di is mo a'di jin hashki aha/ mo tani a'di ita'd gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. A'di midi diki yayu/ e miiwak gi gwon dwall mo hili a'di 'cithki'd mo 'peni mowu mo ntagi mon'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be.

²⁵ Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: Mo midi pu'du/ mo dhali a'di diki'd shwane/ mo, ki uni kun wukin mo mini cik 'twa/ gi Ya/ ma Arumgimis mo, dhali uni gwansan kun cikkin mo tani mini 'ko ki e mo be.

²⁶ Haali/ me'd jin tan ma Baba gi mondiki/e e is piti mo tani wakan si'da/ a'di ciki a'di Ya/m piti mo mmota gi mondiki/e e is piti mo be.

²⁷ Dhali a'di ciki a'di moshirri 'baar mo mmotor mii 'twa/a 'cesh gi gwon dwall mo haali/ a'di ta Ya/ gi 'Kwani mo be.

²⁸ Dhalku/ ki mer gom gwo yansan mo haali/ mo midi pu'du/ mo ka ris 'kwani 'baar mo kun 'kokin mo e jis jwa mo tani mini cik 'twam piti mo be

²⁹ dhali uni mini piyu/ ka piye/ mo uni gwansan kun miiki miim 'boron mo e mo jin pinu e mon'koki/e mo dhali uni gwansan kun miiki ton-thus mo tani uni mini piyu/ e momiiwak mo be.

Iman/o Gwo goma Yesus mo

³⁰ Aha/ mola toŋ kamu/ mii ki moshirr pem mo. Me'd gwo jin cikkika/ mo tani aha/ ki dwall gwo mo. Dhali gwon dwall pem kun dwallka/ mo tani ta kuŋ ƙar/e mo haali/ aha/ dinaki ɳapi mmomii ki bwam pem mo, hili jasi ki bwa gi a'di jin hashki aha/ mo be.

³¹ Wakki/ aha/ ona gwo gom is pem mo tani gwo jin ṭorka/ gom is pem mo tani diki ta jiŋ gana/ mo be.

³² Jamu/ diki'd jin ta'da man/o gwo gom aha/ mo dhali aha/ misha ki gwo jin ṭora a'di mo gom aha/ mo tani ta gwoŋ gana/ mo be.

³³ Um hashki 'kwani eya Yohaan mo dhali a'di ta'da man/o gwo mo gom gwoŋ gana/ mo be.

³⁴ Hili aha/dinaki bu'th gwo jin ṭoru 'peni 'kwani mo, hili aha/ ona gwo yansan ki um minu woth mo be.

³⁵ A'di ta o'd jin shwaki'd mo dhala lamba/ jin 'twakki mo mo, dhali um okina bwa mo mmo'kuny bwa mo mmo'ko ari'ceenne/ mo e moŋkush piti mo be.

³⁶ Hili gwo jin okunu mo gom aha/ mo a'di ica'd mo mmobol gwo ma Yohaan e mo. Haali/ atu'c jin cikin ma Baba aha/ mo mmothim a'di mo, atu'c gwansan gana/ kun dik/ mmomii mo tani uni ta iman/o gwo gom aha/ mo ka Baba a'di hashki aha/ mo be.

³⁷ Dhali Ababa a'di jin hashki aha/ mo tani a'di ki is piti ta'da man/o gwo gom aha/ mo. 'Twam piti 'kona um ki cik ki sule/ sule/ mo dhali ayir/em piti 'kona um ki par e ki sule/ sule/ mo be.

³⁸ Dhali um 'kon kan ki dar gi gwom piti mmodi e um mo haali/ um 'koki gam a'di gwo is mo a'di jin

hashkina a'di mo be.

³⁹ Um ḷapkin ki burbur e bwaŋ Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo haali/ um ṭoshkin ki um ta gi moŋ'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo e uni mo. Dhali uni itana man/o gwo gom aha/ mo be.

⁴⁰ Dhali um 'kokin mo mmo/ ush ki 'tash mo mmo/iiyu/ i aha/ mo ki um mini ta gi moŋ'koki/e mo.

⁴¹ Aha/ dinaki bu'th monyca 'peni 'kwani mo.

⁴² Hili aha/ misha ki mo/en jin mina umi 'taki ena Arumgimis mo tani piyi'd e um mo be.

⁴³ Aha/ pu'dkina ki gway ma Babam pem mo dhali um 'koki bu'th aha/ mo. Wakki/ jan ṭal 'deŋ kamu/ midi 'taki pu'du/ ki gway piti mo tani a'di imina umi se 'twa/ apo/ mo mmobu'th mo be.

⁴⁴ Ba gwo mina umi mish gam is kata mo? um kun buthi monyca ka rem 'kup mo dhali 'koki ḷap monyca jin pu'dki'd 'peni Arumgimis jin di'd ṭal 'de/ mo?

⁴⁵ Dhalku/ ki ṭosh ki aha/ mina yer um is ki gway eya Ababa mo. A'di ta'da Musa jin midi yer um is ki gway mo a'di jin karkina um ka 'teŋ kapem bum mo be.

⁴⁶ Wakki/ um mini 'taki gama Musa gwo is mo tani um si'da/ mini 'taki gam aha/ gwo is mo haali/ a'di 'kwarki gwo gom aha/ mo be.

⁴⁷ Hili wakki/ um 'koki gam gwo jin 'kwarkina a'di is mo tani ba um mini mish gwom pem gam is kata moye?

6

*'Kwani kun Çinu Tonṭe/ kun Tana Alaapi
Mudhe'd mo*

¹ Dhali 'ko'di mii yansan mo tani Yesus yaki'd mo mmo'citha/ gap ma Al ma Jaliil mo a'di jin ta'da Al ma Thabariyya mo be.

² Dhala waambuhany 'kwani bathki a'di nsho'k mo haali/ uni mishki miimer kun miikina a'di gom uni gwansan kun 'koshkina 'ba'th mo be.

³ Dhala Yesus a'di yaki'd e 'kuwosh mo dhali a'di ki ca'ba 'cesh nyakki imancik a'di gwo mo be.

⁴ Dhali Mompe'kupanyolos jin yukuwa yuk gi 'Kwani Yahuuda/ 'dishki'd mo be.

⁵ Dhali yan'ko'd mmo'deka a'di em piti ki mis mo dhali mmomisha a'diya waambuhany 'kwani mmopu'du/ i a'di mo tani Yesus ki owa Pilibbus gwo mo ki: 'Peni mana imina ana iyol maa mo jin mina 'kwani gwansan wakan i'taki shwa mo?

⁶ Gwo yansan okina a'di mo mmopal a'di mo haali/ a'di mishki'd ki is piti gom to jin mina a'di 'taki mii mo be.

⁷ Pilibbus ki thok a'di gwo mo ki: Ariyaal iss* 'kwanimpa ipe'de/ midi 'taki diki yol maanjukuthu'd mmo'kosh jwa mo gom uni 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ mmo'ceth bwa ime'd ki gwa'd gwa'd mo.

⁸ Jan tal 'deñ kamu/ 'peni imancik a'di gwo jin yukkunu gway ka Andaraawus mo jin ta'da kam ma Simaan Buterus mo o a'di gwo mo ki:

⁹ A'ciñ kamu/ di'di mahan jin ta'd gi maanjukuthu'di mudhe'd 'peni emen posa kamu/ mo dhali to yi'de/ isu/ mo. Hili uni gwansan minu miiya tinta ibwaman 'kwani ka ris kun wakan mo?

¹⁰ Yesus ki o gwo mo ki: Tuci 'kwani mmo'ko pena 'cesh mo. Dhali ashо 'bina e ki 'bi mo.

* ^{6:7} miyya wa ishriin

Wakan 'kwaniŋ gwas uni 'kokina 'cesh mo dhali mondeŋ jin deŋkunu uni e mo tani wana e ka alaapi mudhe'd mo be.

¹¹ Yan'ko'd Yesus ki bu'th maanjkuthu'd mo dhali ki a'di 'borki'da 'bor bwa i is mo tani a'di ki ciki uni gwansan kun 'kokina 'cesh mo. Dhali to yi'de/ si'da/ miikunu wakansan mo me'd jin ηapkina uni a'di mo be.

¹² Dhali ki shwam buni jin shwakina uni a'di ikap mo tani a'di ki tor imancik a'di gwo gwo mo ki: Tuli kuluny maa kun uru 'kup is mo ki jan ṭal 'deŋ kamu/ minu 'taki diki this e mo be.

¹³ Wakan uni tulki uni is mo dhali 'tu'dkina nura/ ka 'kume'd i'ce'dka su/ ki kuluny maa 'peni maanjkuthu'di mudhe'd 'peni emen posa kamu/ mo, kun dhalkina uni gwansan kun shwakin mo be.

¹⁴ Dhali ki 'kwani parki miimer e mo jin miikina a'di mo tani uni o gwo mo ki: Wathi/ yansan ka jin gana/ ta'da manci gwo mo a'di jin midi yayu/ i mony'cesh mo be.

¹⁵ Dhali yan'ko'd mmoniyithkina a'di uni mo ki uni muruni iiyu/ mo dhali bu'th a'di ki 'bi'th mo mmokar a'di ka malik mo tani Yesus yaki'd mo dok/e e 'kuwosh mo a'di 'de/ mo be.

Jesus Yaki'd ki Sho'k e 'Kupa Al mo

¹⁶ Ki mom'pimpili/ pu'dki'd mo tani imancik a'di gwo uni iikin ka luŋgu'b eya al mo,

¹⁷ mmosekina uni e bwam ma kur mo dhali mmoṭel ii 'pen mo mmo'citha/ gap ma al e Panj Kapranahuum mo. Dhali mo dhuruma/ dhurum mo be dhala Yesus diki yayu/ i uni naskina/ mo be.

¹⁸ Dhali yi'de/ birki bakal mo haali/ 'tham poshki'd kagahara mo be.

¹⁹ Dhali ki uni 'koshki cwa is me'd njatgini kwara mo walla idonjon mo tani uni parkina Yesus e mo mmoya ki sho'k e 'kupa al mo dhali a'di 'dishki'da kur is mo be. Dhali uni ko/kina ko/ is kagahara mo.

²⁰ Hili a'di ki o uni gwo mo ki: Aha/ a'dan be. Dhalku/ is ki ko/ mo ma.

²¹ Dhali yan'ko'd uni 'kunykina bwa mo dhali bu'th a'di e bwam ma kur mo, dhali ki jahanne/ akur a'di pu'dki'd e mo jin 'kokina uni mmo/ii mo be.

'Kwani Napkina Yesus mo

²² Dhali ka cim jinj 'ko'd mo tani 'kwani kun 'kokina 'bana gapa kamu/ mo tani mishki mo mo ka kur diki'd jasi ʈal 'de/ imun mo, dhala Yesus diki se akur mo nyakki imancik a'di gwo mo, hili imancik a'di gwo uni iikin uni 'cena mo be.

²³ Bahili jasa kur 'peni Pan Thabariyya mo tani pu'dkin mo mmo'dish mo is mo e mo jin shwakinna uni maanjkuthu'd mo 'ko'di Tapa 'borki'da Arumgimis bwa i is mo be.

²⁴ Wakan ki 'kwani mishkin ka Yesus diki di imun mo tani walla imancik a'di gwo mo tani uni ki is buni seki bwam ma kur mo dhali ii e Panj Kapranahuum mo mmonjapa Yesus mo be.

Yesus Ta Maa gi Mondiki/e ki Sule/ mo

²⁵ Dhali ki uni gamki a'di e 'bana gapa ala kamu/ mo tani uni ki o a'di gwo mo ki: Rabbi, /e yayini mahan kakasja mo?

²⁶ Dhala Yesus ki thoŋk uni gwo mo ki: Ka jinj gana/, ka jinj gana/ aha/ ṭora um gwo mo ki: Um ḷapi

aha/, yisa mmoparkina um miimer e mo yisa, hili mmoshwakina um maanjkuthu'd ikap mo be.

²⁷ Dhalku/ ki miiya ṭu'c gom tonṭe/ mo jin midi 'ce'd sho'k mo hili gom tonṭe/ jin midi 'dim 'kup ntagi mon'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo, a'di jin mina Ya/ gi 'Kwani içi um mo. Haali/ e a'di mo tani Arumgimis jin ta Com mo a'di 'dapki gwom piti 'twa/ ki a'di mo be.

²⁸ Dhali yan'ko'd uni ki o a'di gwo mo ki: Aman mina mii miiya ta mo mmomii mii ma ṭu'c ma Arumgimis mo?

²⁹ Yesus ki thok̄ uni gwo mo ki: Mii yaase a'di ta mii jin minu mii goma Arumgimis mo ba/ ki um mini gam a'di gwo is mo, a'di jin hashkina a'di ki yayu/ mo be.

³⁰ Wakan uni ki o a'di gwo mo ki: Ki miimer wakata imina /e imii mo jin mina aman i'taki par e mo dhali gam /e gwo is mo? Mii gi wakata imiikina /e mo?

³¹ Ibabam bam shwakina manna mo e mombwaasho mo me'd Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo jin o ki: A'di çiki uni maan̄ gana/ 'peni momis mmoshwa mo be.

³² Dhali yan'ko'd Yesus ki o uni gwo mo ki: Ka jin̄ gana/, ka jin̄ gana/ aha/ ṭora um gwo mo ki: AMusa, yisa a'di içiki um maa yan 'peni momis yisa. Ababam pem a'di çiki um maan̄ gana/ yan 'peni momis mo be.

³³ Haali/ maa ma Arumgimis a'di ta a'di jin pu'dki'da 'cesh 'peni momis mo dhali ci mondiki/ e e 'kwaniny'cesh mo.

³⁴ Uni ki o a'di gwo mo ki: Tapa, ci am maa yansan isa yempa/ mo ma.

³⁵ Yesus ki o uni gwo mo ki: Aha/ tana maa gi mondiki/e mo be. A'diyin jin yayi'di aha/ mo tani mina te/ diki bu'th mo, dhali a'di jin gam aha/ gwo is mo tani mina yi'de/ diki bu'th ki sule/ mo be.

³⁶ Hili aha/ tora um gwo mo ki: Um parki aha/ e mo tani dhali um 'koki gam aha/ gwo is naskina/ mo be.

³⁷ Aris uni 'baar mo kun çikin ma Baba aha/ mo tani uni mini iiyu/ i aha/ mo, dhali a'di jin midi yayu/ i aha/ mo tani aha/ mina diki ur a'di ka pije/ mo be.

³⁸ Haali/ aha/ pu'dkina i mony'cesh yansan 'peni momis mo, yisa mmomii ki bwam pem yisa, hili ki bwa gi a'di jin hashki aha/ mo be.

³⁹ Dhali a'di yansan ita bwam piti jin hashki aha/ mo, ki aha/ mina diki this jan tal 'deñ kamu/ e mo 'pena ris uni gwansan kun çikina a'di aha/ mo, hili aha/ mina 'de'k uni ka cim jinj 'ko'd mo be.

⁴⁰ Haali/ a'di yansan ita bwa ma Babam pem mo, ki aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun parki Ya/ e mo dhali gam gwo is e a'di mo tani mini 'taki ta gi mon'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. Dhali aha/ mina 'de'k uni ka cim jinj 'ko'd mo be.

⁴¹ Dhali yan'ko'd 'Kwani Yahuuda/ uni miikina gumgum apo/ a'di mo haali/ a'di oki gwo mo ki: Aha/tana maa jin thulkid 'peni momis mo be.

⁴² Uni o gwo mo ki: Wathi/ yan diki ta aYesus mo? a'di jin ta Ya/ ma Yuusup mo. 'Kona ana ki mish com dhali kum mowa? Ba ata ona a'di gwo mo shwane/ ki: Aha/ thulkina 'peni momis mo?

⁴³ Yesus ki thok uni gwo mo ki: Dhalka gumgum ki mii e bwam um um 'cena kan mo.

⁴⁴ Wathin tal 'deñ kamu/ yisa di'da jin midi yayu/

i aha/ isi ciki/ Ababa jin hashki aha/, a'di dirki a'di mo. Dhali aha/ mina 'de'k a'di ka cim jin 'ko'd mo be.

⁴⁵ A'di ta gwo jin 'kwarkina imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo ki: Dhali uni 'baar mo min ma Arumgimisi tor mo. Ki aris uni 'baar mo ka 'detē/ 'detē/ kun mini cik gwo mo dhali da/ar 'pena Baba mo tani uni mini i/iiyu/ i aha/ mo be.

⁴⁶ Wathin tal 'den kamu/ yisa di'da jin parki'da Baba e mo, hili isi ciki/ jasi a'di jin ta ji 'peni Arumgimis mo, a'di mishki'da Baba mo be.

⁴⁷ Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: A'diyin jin gamki gwo is mo tani ta'd gi mondiki/e ki sole/ sole/ ya ye 'ba mo be.

⁴⁸ Aha/ tana maa gi mondiki/e mo be.

⁴⁹ Ibabam bum shwakina manna e mombwaasho mo dhali uni wukin mo be.

⁵⁰ A'di yansan ta maa jin thulki'd 'peni momis mo jin mina wathi/ 'taki shwa mo tani dhali a'di midi diki wu mo be.

⁵¹ Aha/ tana maa jin di'd ki e jin thulki'da 'cesh 'peni momis mo. Wakki/ wathin tal 'den kamu/ jin midi shwa maa yansan mo tani a'di midi di ki e ki sole/ sole/ mo. Dhali maa jin migi/ ci gom mon'koki/e gi 'kwaniny'cesh mo tani a'di ta bunjwar is pem mo be.

⁵² Dhali yan'ko'd 'Kwani Yahuuda/ uni su'kkin ki gwo e bwaman cem buni mo mmo/o gwo mo ki: Ki wathi/ yansan midi ci ana bunjwar is piti mmo'ka manakan?

⁵³ Dhali wakan aYesus ki o uni gwo mo ki: Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: Isi ciki/wakki/ um 'koki 'ka shuman is gi Ya/ gi 'Kwani

mo dhali pi abas piti mo tani um mini 'koki ta gi monj'koki/e e is bum mo be.

⁵⁴ A'diyin jin 'ka bunjwar is pem mo dhali piya bas pem mo tani a'di ta'd gi mondiki/e ki sule/sule/ ya ye 'ba/ mo dhali aha/ mina 'de'k a'di ka cim jin'ko'd mo be.

⁵⁵ Haali/ bunjwar is pem a'di ta tonṭen gana/ mo be dhali abas pem a'di ta to jin minu pi jin ta jin gana/ mo be.

⁵⁶ A'diyin jin 'ka bunjwar is pem mo dhali piya bas pem mo tani a'di nyakki çā'b e aha/ mo dhali aha/ e a'di mo be.

⁵⁷ Dhali me'da Babam pem jin di'd ki e mo dhali hash aha/ mo tani dhali aha/ dina ki e mo goma Baba mo, wakan a'diyin jin midi 'ka aha/ mo tani midi di ki e mo gom aha/ mo be.

⁵⁸ Yansan ta maa jin thulki'da 'cesh 'peni momis mo, yisa waki jin shwakina icim dhali wu mowa. A'di jin midi shwa maa yansan mo tani midi di ki e ki sule/sule/ ya ye 'ba/ mo be.

⁵⁹ Gwo yansan okina a'di e gu'b gi montul is buni mo me'd jin ṭorkina a'di uni gwo mo e Pan Kapranahuum mo be.

Gwo gi Mondiki/e ki Sule/ Ya Ye 'Ba/ mo

⁶⁰ Imancik a'di gwo ka ris ki uni cikki gwo yansan mo tani uni o gwo mo ki: Gwo yansan 'bitha'bi'th mo be. Aja a'di imidi mish a'di cik mo?

⁶¹ Hila Yesus a'di nyithki'd ki is piti mo ki imancik a'di gwo miiki'da gumgum mo isi gom gwo yan mo tani dhali o uni gwo mo ki: Um si'da/ kolkunu mo gom gwo yansan mo de?

62 Wakki/ wakan mo tani gwo midi wakataye wakki/ um ki par Ya/ gi 'Kwani e mmoseku/ e mo jin dina a'di 'thissa/ mo?

63 A'di ta shi/in jin ci mon'koki/e mo. Buŋwar is a'di atha/ath mo. Gwo jin ṭorka/ um mo tani uni ta shi/in dhali mon'koki/e mo be.

64 Hili unin tiya 'kokini bwam um mo kun 'koki gam gwo is mo. Haala Yesus mishki'd 'peni ka mun'kup ntwa/a/ mo uni gwansan kun mini 'koki gam gwo is mo dhali a'diyin jin midi 'taki 'ciṭh a'di is ki gwo mo be.

65 Dhali a'di ki o gwo mo ki: Gom gwo gi wakan mo tani a'di it̄orka/ um gwo mo ki jan ṭal 'deŋ kamu/ midi moli yayu/ i aha/ mo, hili isi ciki/ a'di imin ma Babam pemi ci a'di mo be.

66 'Ko'di mii yansan mo tani imancik a'di gwo ka ris yeki gwo is mo dhali 'koki nyak ii ki a'di mo be.

67 Yesus ki o uni gun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ gwo mo ki: I/um si'da/ mini ii mo 'taa?

68 Simaan Buṭerūs ki thok a'di gwo mo ki: Tapa, ki am mina ii aja mo? Ki / e a'di ita gi gwo gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.

69 Dhali aman gamkina gwo is mo dhali shorkina is mo dhali mish mo mo ki /e ta jan ṭal 'de/ jin kogu mo 'peni Arumgimis mo be.

70 Dhala Yesus ki thok uni gwo mo ki: Dika/ ki kwany umi 'kume'd i'ce'dka su/ mo dhali jan ṭal 'deŋ kamu/ 'peni bwam um mo tani ta tapa ma ruma 'cesh mowa?

71 A'di oki gwo kan goma Yahuusa jin ta ya/ ma Simaan Iskariyuut̄i, haali/ a'di ta jan ṭal 'de/ 'peni unij 'kume'd i'ce'dka su/ mo jin midi 'ciṭh a'di is ki gwo mo.

7

Ikam ma Yesus Daran gi Gwoŋ Gam Is mo

¹ 'Ko'di mii yan mo tani Yesus yaki'd e Pany Jaliil mo. A'di ushki ya Pa Yahuudiyya mo haali/ 'Kwani Yahuuda/ uni ḥapki a'di mmo'kosh jwa mo be.

² Dhali ayuğ gi 'Kwani Yahuuda/ jin yuḱuwa yuḱ mo gom Gu'b Çinjə/ mo tani 'dishki'd mo be.

³ Wakan ikam piti o a'di gwo mo ki: Dhali mo yan mo dhali yayi e Pa Yahuudiyya mo ki imancık /e gwo mini 'taki par miim pini e jin miikina /e mo.

⁴ Haali/ wathin kamu/ yisa di'da jin miiki'da tu'c ka 'di/ mo waḱki/ a'di ona bwa ki miim piti minu mish eya tente/ mo. Waḱki/ /e mii to gwansan mo tani ḥori is pini eya tente/ e 'kwaniny'cesh mo.

⁵ Haali/ ikam piti si'dayi 'koki gam a'di gwo is mo be.

⁶ Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Mom pem diki pu'd naskina/ mo be, hili mom bum uni 'kokin isa yempa/ mo.

⁷ 'Kwaniny'cesh 'koki shi/ umi e mo, hili uni shi/ ki aha/ i e mo haali/ aha/ ḥorkina uni gwo ki miim buni kun miikina uni mo tani ta thus ki thus mo be.

⁸ Iiku/ um mo ma eya yuḱ jin yuḱ ka tul 'kup ki is bum mo. Aha/ mina diki ya eya yuḱ jin yuḱ mo haali/ mom pem diki pu'd mo mmothim mo naskina/ mo.

⁹ Gom gwo jin ona a'di kan mo tani a'di çabki'd e Pany Jaliil mo be.

Yesus Diki'd e Mo ma Yuḱ gi Gu'b Çinjə/ gi 'Kwani Yahuuda/ mo

¹⁰ Hili ɳ'ko'd ki ikam piti iikin ka gagamis e mo ma yuk jin yuku mo tani yan'ko'd a'di si'da/ yaki'd ka gagamis mo, yisa ya'd eya tente/ yisa, hili ka kwal is mo be.

¹¹ Dhali 'Kwani Yahuuda/ 'kokin mo mmoŋap a'di ka cim jin yukuwa yuk mo dhali o gwo mo ki: Mane a'di sa/?

¹² Dhala dhana gumgum miikin ma waambuhany 'kwani mo gom a'di mo. Kun tiya o gwo mo ki: A'di ta wathi/ jin 'boro'd mo be. Dhali kun tiya o gwo mo ki: Yisa. A'di suski 'kwani mmodheres mo be.

¹³ Bahili gom 'Kwani Yahuuda/ mo tani wathin tal'deŋ kamu/ yisa di'da jin oki gwo eya tente/ gom a'di mo be.

¹⁴ Dhali ibwaman ma yuk jin yuku mo tani Yesus yaki'd ka gagamis mo e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali ṭor gwo mo be.

¹⁵ Dhali 'Kwani Yahuuda/ merkin mo gom gwom piti mo dhali o gwo mo ki: Ki wathi/ yansan mishki gwo 'peni mana kan mo ki a'di diki di mo naskina/ mmomish gwo deŋ e mo?

¹⁶ Wakan aYesus ki thok uni gwo mo ki: Gwom pem jin ṭorka/ mo tani diki ta jim pem mo, hili ta ji gi a'di jin hashki aha/ mo be.

¹⁷ Wakki/ wathin kamu/ ona bwa ki mii bwam piti mo tani a'di midi mish mo mo wakki/ gwo jin toru ta jim ma Arumgimis mo walla wakki/ aha/ ṭora gwo ki moshirr pem gana/ mo be.

¹⁸ A'diyin jin oki gwo ki moshirr pitin gana/ mo tani a'di ɳapki monyca ki is piti mo. Hili a'diyin jin ɳapki monyca gi a'di jin hashki a'di mo tani ta jin gana/ mo dhali mii kun 'koki ta kuŋ kar/e yisa

'kona e a'di mo be.

¹⁹ Din ma Musa ki ci um gwoŋkan jin çinu mowa? Dhali jan tal'deŋ kamu/ 'peni um yisa di'da jin dhuki gwoŋkan jin çinu mo. Ata iŋapkina um aha/ mmo'kosh mo?

²⁰ Dhali 'kwani ki thok a'di gwo mo ki: /E tan ga ruma 'cesh mo. Aja iŋapki /e mmo'kosh jwa mo?

²¹ Yesus ki thok uni gwo mo ki: Aha/ miikina jasi ton tal 'de/ mo dhali umi 'baar mo merkin mo gom a'di mo be.

²² AMusayi içiki um gwo mo gom mo jin minu 'citha/ munyjal yis mo (dhali a'di yisa jasi ' pena Musa, hili 'peni ibabam bum mo) dhali um ki 'cith wathinj gwatħa munyjal yis piti ka cim ma pesu/ mo be.

²³ Wakki/ ka cim ma pesu/ wathinj gwatħi ki bu'th mo jin 'cithuwa munyjal yis mo tani wakan gwoŋkan jin çin ma Musa mo tani minu 'koki 'taki 'ce'd mo. A/um mii aha/ ka nyor mmowaċka/ bunġwar is gi wathi/ka 'bimpil mmo'bor mo ka cim ma pesu/ mowa?

²⁴ Dhalku/ gwo ki dwall eya por ma piye/ kan mo, hili dwalli gwo ki dwall gana/ ka ƙar/e mo.

Yansan Ta'da Kristħos mowa?

²⁵ 'Kwanin tiya 'peni Pa Urushaliim oki gwo wakan mo ki: Ki a'di diki ta wathi/ a'dana jin iŋapkina uni mmo'kosh mowa?

²⁶ Dhali a'di di'di mahān shwane/ mmotor gwo eya tente/ mo dhali uni 'koki o gwoŋ kamu/ e a'di mo. A/mina uni gwansan kun ta gi moshirr imish ki a'di yansan ta'da Kristħos 'te/sana?

²⁷ Bahili aman mishkina mo jin yayina wathi/ yansan 'peni cine/ mo dhali ka Kristħos minu piyu/

'kwani i is mo tani wathin tal 'deñ kamu/ yisa di'da jin midi mish mo jin yayina a'di 'peni cine/ mo be.

²⁸ Wakan Yesus ki tor uni gwo mo eya tente/ mo me'd jin torkina a'di gwo e gu'b gi mondhelelad-helel mo mmo/o gwo mo ki: Um mishi aha/ mo dhali mo jin yayika/ 'peni cineyi? Hili aha/ dinaki yayu/ ki bwam pem mo. A'di jin hashki aha/ mo tani ta a'dij gana mo, dhali a'di tani 'kona um ki mish mo be.

²⁹ Aha/ misha a'di mo haali/ aha/ yayina 'peni a'di mo dhali a'diyi ihashki aha/ mo be.

³⁰ Wakan uni ŋapki bway mo mmobu'th a'di mo, hili wathin tal 'deñ kamu/ diki kar me'd piti apo/ a'di mo haali/ mom piti diki pu'd naskina/ mo be.

³¹ Dhali hili 'kwani ka ris gamki a'di gwo is mo dhali uni o gwo mo ki: A/ki me'd jin minu piya Kristhos 'kwani i is mo tani a/mina a'di mii miimer ki nyanye/ mmobol ku gi miina wathi/ yansan e mowa?

Iboliish Hashkunu mo Mmobudha Yesus mo

³² Dhali 'Kwani Parisiyiin cikkina waambuhany 'kwani mmomiikina uni agumgum kan mo gom a'di mo, dhali igasiis kun can mo dhali 'Kwani Parisiyiin hashka iboliish mo mmobu'th a'di mo be.

³³ Dhali yan'ko'd Yesus ki o uni gwo mo ki: Aha/ mina di e um ari'ceenne/ mo dhali yan'ko'd aha/ mina ya e a'di jin hashki aha/ mo be.

³⁴ Um mini ŋap aha/ mo dhali um mini 'koki gam aha/ mo haali/ mo jin migia/ ya mo tani mina um moli iiyu/ mo be.

³⁵ Dhali 'Kwani Yahuuda/ oki gwo ka rem 'kup mo ki: Ki mana dina wathi/ yansan gwo ibwa mo

mmoya mo jin mina ana 'koki gam a'di mo? A'di dina gwo ibwa mo mmoya mo e bwaman 'Kwani Yahuuda/ kun çekerkunu bwa mo e bwanj 'Kwaninj Griki mo dhali tor 'Kwaninj Griki gwo mo 'taa?

³⁶ Ki 'pemen gwo yan jin ona a'di ta'da taye? jin ona a'di ki: Um mini ŋap aha/ mo tani dhali um mini 'koki gam aha/ mo, dhali, Mo jin dika/ nycine/ mo tani mina um mol iiyu/ icine/ mo be.

Kumma/ Yi'de/jin Di ki E mo

³⁷ Dhali ka cim jinj 'ko'd ki mo ma yuk jin yuku ka tul 'kup mo tani a'di jin ta'da cim jin caaca mo tani Yesus doshki'd ki mis mo dhali tor gwo eya tente/ mo mmo/o gwo mo ki: Wakki/ wathin tal 'deñ kamu/ budha yi'de/ mo tani dhalki a'di yayi'di aha/ mo dhali pi mo.

³⁸ A'diyin jin gamki aha/ gwo is mo tani dhalki a'di yayi'di aha/ mo, dhali dhalki a'diyin jin gamki aha/ gwo is mo tani pi a'di mo, me'd Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo jin o gwo mo ki: 'Peni bwam ma dum piti mo tani a'di mina yi'denj kumma/ jin di ki e igusu/ mo be.

³⁹ Dhali gwo yansan jin okina a'di mo tani okina a'di gom Shi/in mo, jin mina a'di ci gom uni gwansan kun gamki a'di gwo is mo kun muruni bu'th a'di mo be. Haali/ Shi/in a'di dinuki ciyu/ naskina/ mo haala Yesus naskina/ dinuki kar cam piti eya tente/ mo be.

Moŋkwa/ Bwa e Bwanj 'Kwani mo

⁴⁰ Ki uni cikki gwo gwansan mo tani 'kwanin tiya o gwo mo ki: Wathi/ yansan ta'da mançi gwo ma Arumgimis ka jinj gana/ mo be.

⁴¹ Dhali kun tiya ki o gwo mo ki: Wathi/ yansan a'di ta'da Kristhos mo. Hili kun tiya o gwo mo ki: A/Kristhos midi piyu/ mo 'peni Pany Jaliila?

⁴² Dina Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo ki o gwo mo ka Kristhos midi pi 'peni emen ma Dawuu'd mo? dhali minu piyu/ 'peni Pam Beetlaham, a'di jin ta pa jin din ma Dawuu'd nycine/ mo?

⁴³ Wakan mondher bwa di'di bwaman 'kwani gom a'di mo be.

⁴⁴ Unin tiya ona bwa ki bu'th a'di mo, hili wathin tal 'deñ kamu/ yisa di'da jin karki me'd apo/ a'di mo be.

*Uni Gwansan kun Ta gi Moshirr kun Daran ki
Monjam Gwo Is mo*

⁴⁵ Dhali iboliish uni dokkin ka nyaq'ko'd mo e igasiis kun can mo dhali 'Kwani Parisiyiin mo, uni gun oki uni gwo mo ki: Atinta 'kona um ki guyu/ a'di mo?

⁴⁶ Dhali iboliish ki thoꝝ uni gwo mo ki: Wathinj kamu/ yisa di'da jin ῥorki gwo me'd wathi/ yansan mo be.

⁴⁷ Dhali 'Kwani Parisiyiin ki thoꝝ uni gwo mo ki: A/ki um si'da/ suskunu idheres mo de?

⁴⁸ A/ kun tiya 'peni 'kwani kun ta gi moshirr walla 'Kwani Parisiyiin gamki a'di gwo is mowa?

⁴⁹ Hili awaambuhany 'kwani gwahan uni molki gwoñkan jin çinu mo dhali um jeekunu jwa mo be.

⁵⁰ Dhala Nikudimus a'di jin yaki'di a'di mon'thiny nt̄wa/a/ mo tani dhali a'di jin ta jan tal 'de/ 'peni uni mo jin oki uni gwo mo ki:

⁵¹ A/gwoñkan bana jin çinu mo midi dwall wathi/ gwo ka wuny isa, nt̄wa/a/ mo ki uni 'koki dhu 'ce

mo mmocik a'di mo dhali da/ar a'di jin miikina
a'di mowa?

⁵² Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki: /E si'da/
ta wathi/ 'peni Pany Jaliil 'taa? Aggi. Napi mo
ma dhali /e mini par e mo haala manci gwo ma
Arumgimisa kamu/ yisa di'da jin midi piyu/ mo
'peni Pany Jaliil mo.

*A'bom jin Bu'thkunu mo e Mo jin Miina A'di
Miinyçal mo*

⁵³ Uni iikin e gu'b buni ki she/ ki she/ mo be.

8

¹ Hila Yesus yaki'd mo e 'Kuwosh Setuun mo be.

² Dhali mon'thamo/ka 'tum mo tani a'di pu'dki'd
e gu'b gi mondheleladhelel dok/e mo. Aris 'kwani
'baar mo pu'dkini a'di mo. Dhali a'di çä'bki'da
'cesh mo dhali tor uni gwo mo be.

³ Dhali iman'kwar to mo dhali 'Kwani Parisiyiin
uni suskina 'bomi a'di mo jin bu'thkunu mo e
momii miinyçal mo, dhali uni ki kara yimi bwa-
man mo be.

⁴ Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: Mançor Gwowa,
a'bom yansan a'di bu'thkunu mo e mo jin miina
a'di miinyçal mo be.

⁵ Dhali gwoñkan jin çin ma Musa mo kanki aman
gwo mo mmo'kosh wathi/ gi wakansan ki wosh
mo be. Gwom pini wakatintaye jin mina /e i/o mo
goma yim mo?

⁶ Mii yansan miikina uni mmopal a'di mo ki uni
mini 'taki ta gi gwo mmo/o apo/ a'di mo. Dhala
Yesus çä'bki'd ki ji luñ mo dhali 'kwara 'cesh ki
me'd piti mo be.

⁷ Dhali ki uni 'kon mo mmoṭirrish a'di ki gwondot mo tani a'di doshki'd ki mis mo dhali o uni gwo mo ki: Dhalki a'di jin dara'd gi miinthus e bwam um mo tani iyipi woshi ṭwa/a/ mo mmo'kosha yim mo.

⁸ Dhali ki jahanne/ a'di ca'bki'd ki ji lunj mo dhali 'kwara 'cesh ki me'd piti mo be.

⁹ Hili ki uni cikki a'di mo tani uni iikin ka pije/ ka 'dete/ 'dete/ mo mmoṭel 'pen 'peni a'di jin ca'd mo, dhala Yesus dhalkunu a'di 'de/ mo nyakka 'bom jin doshki'di bwambori a'di mo be.

¹⁰ Dhala Yesus ki hil mo mo dhali owa yim gwo mo ki: A'boma, mane uni mane? Dina wathin tal 'deñ kamu/ ki wał/eya?

¹¹ Ayim ki thok gwo mo ki: Wathi/ yisa di'da Tapa. Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Wakan si'da/ aha/dinaki wał/e mo be. Yaku/ mo ma dhali dhalku/ miinthus ki mii dok/e mo.

Yesus Ta Monkush gi 'Kwaniny'cesh mo

¹² Dok/ e Yesus ki ṭor uni gwo mo mmo/o ki: Aha/ tana monkush gi 'kwaniny'cesh mo be. A'di jin midi bath aha/ nsho'k mo tani midi diki ya e mondhumumi'd mo. Hili a'di midi ta gi monkush gi mondiki/e mo be.

¹³ Dhali yan'ko'd 'Kwani Parisiyiin ki o a'di gwo mo ki: /E ṭori gwo ki is pini ba/. Gwom pini jin ṭora /e mo tani diki ta gwoñ gana/ mo be.

¹⁴ Yesus ki thok uni gwo mo ki: Ba isi wakki/ gwo jin ṭorka/ gom is pem mo tani gwom pem jin ṭorka/ mo tani ta gwoñ gana/ mo haali/ aha/ misha mo jin yayika/ 'peni cine/ mo dhali mo jin yaka/ iya mo si'da/ hili um 'koki mish mo jin yayika/ 'peni cine/ mo walla mo jin yaka/ iya mo be.

15 Um dwalli gwo isi gom buŋwar is mo. Aha/ dinaki dwall jan tal 'deŋ kamu/ gwo mo be.

16 Ba isi wakki/ gwo jin dwallka/ mo tani gwon dwall pem ta gwon gana/ mo haali/ aha/ yisa dina aha/ 'de/ mo jin dwalli gwo mo, hili aha/ dhali Ababam pem jin hashki aha/ mo be.

17 E gwon_kan bum jin c̄inu mo, a'di jin 'kwarkunu mo mmo/o gwo mo ki: Gwo jin c̄ina 'kwani su/ mo tani ta gwon gana/ mo be.

18 Aha/ ṭora gwo gom is pem mo dhali Ababam pem a'di jin hashki aha/ mo tani a'di ṭorki gwo gom aha/ mo be.

19 Wakan uni ki thok a'di gwo mo ki: Mane Cim mane? Yesus ki thok uni gwo mo ki: Um 'koki mish aha/ mo walla Ababam pem mo. Wakki/ um mishi aha/ mo tani um mini 'taki misha Babam pem si'da/ mo be.

20 Gwo gwansan okin ma Yesus e mo jin dhunuwa guurush mo me'd jin ṭorkina a'di 'kwani gwo e gu'b gi mondheleladhelel mo. Hili wathin tal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin bu'thki a'di mo haali/ mom piti diki pu'd naskina/ mo be.

Mo jin Yaka/ Ya Nycine/ tani Mina Um Mol Iiyu/ mo

21 Dok/e a'di ki o uni gwo mo ki: Aha/ yana ya mo dhali um mini ŋap aha/ mo dhali um mini wu mo e miinthus bum mo. Dhali mo jin yaka/ iya icine/ mo tani um mini mol iiyu/ mo be.

22 Dhali yan'ko'd 'Kwani Yahuuda/ ki o gwo mo ki: Mina a'di 'kosh is piti jwa mo 'taa? me'd jin ona a'di gwo mo ki: Mo jin yaka/ iya mo tani mina um moli iiyu/ mo be.

23 Dhali a'di ki thok uni gwo mo ki: Um 'pena 'cesh yan mo. Aha/ 'peni momis mo. Um ita ku gi mony'cesh yan mo. Aha/ dinaki ta ji gi mony'cesh yan mo be.

24 Aha/ tora um gwo mo ki um mini wu mo e miinthus bum mo, haali/ um mini wu mo e miinthus bum mo isi ciki/ um mini 'taki gam aha/ gwo is mo ki aha/ tana a'di mo be.

25 Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: /E sa/ tana ja mo? Yesus ki thok uni gwo mo ki: Ma isi gwo yin jin torka/ um mo 'peni ka mun'kup mo tani a'di itorkika/ umi 'baar mo be.

26 Aha/ tana gi gwon tiya ka ris mmo'taki o gom um mo dhali mmo'taki dwall si'da/ mo tani hili a'di jin hashki aha/ mo tani ta a'dinj gana/ mo, dhali aha/ torkina a'di i'kwaniny'cesh mo gwo jin cikka/ 'peni a'di mo be.

27 Dhali uni 'kokki mish gwom piti 'ban mo jin okina a'di uni mo gom gwony Com mo be.

28 Dhali wakan aYesus ki o uni gwo mo ki: Ki um mini 'de'k Ya/ gi 'Kwani mo tani yan'ko'd um mini mish mo mo ki aha/ tana a'di be dhali ki aha/ dinaki mii ton tal 'deñ kamu/ ki moshirr pem ki is pem mo, hili jasi uni kun okika/ kun torkin ma Baba aha/ mo be.

29 Dhali a'di jin hashki aha/ mo tani a'di di'd e aha/ mo. A'di diki dhal aha/ 'pen mo haali/ aha/ miina to isa yempa/ kun 'borki a'di bwa mo be.

30 Me'd jin torkina a'di gwo wakan mo tani 'kwani ka ris gamki a'di gwo is mo be.

Gwoñ Gana/ Midi Dhu Um ki 'Kus mo be

31 Dhali yan'ko'd Yesus ki o 'Kwani Yahuuda/ gwo mo, uni kun gamki a'di gwo is mo ki: Wakki/

um mini tikir 'ko mo e gwom pem mo tani um ka jin gana/ mini ta imancik aha/ gwo mo be.

³² Dhali um mini mish gwoñ gana/ mo. Dhali gwoñ gana/ midi dhu um ki 'kus mo be.

³³ Uni thokki a'di gwo mo ki: Aman tana emen ma Ibrahiim mo dhali aman 'konaki ta çinkina/ gi 'kwanin tiya mo. Ba ata i/ona /e gwo mo ki: Um minu dhu ki 'kus mo?

³⁴ Yesus ki thok uni gwo mo ki: Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: Aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun miiki miinthus mo tani uni ta çinkina/ gi miinthus mo be.

³⁵ Dhali çinkina/ yisa mishi tikir çab e gu'b ki sule/ ki sule/ mo, hili ya/ a'di tikirki çab ki sule/ sule/ mo be.

³⁶ Wakan wakki/ Ya/ dhu um ki 'kus mo tani um ka jin gana/ mini 'ko ki 'kus mo be.

³⁷ Aha/ misha ki um ta emen ma Ibrahiim mo. Bahili um napki aha/ mmo'kosh mo haali/ gwom pem diki gam monyça'b e um mo be.

³⁸ Aha/ torkina gwo ki to jin mishkika/ 'pena Babam pem mo dhali um miiki to jin ciķa um 'pena babam bum mo be.

Ababam Bum Ta'da Iblis mo

³⁹ Uni ki thok a'di gwo mo ki: Ibrahiim ta'da babam bam mo. Dhala Yesus ki thok uni gwo mo ki: Waķki/ um mini 'taki ta uci ma Ibrahiim mo tani um mini 'taki mii mii kun miin ma Ibrahiim mo be.

⁴⁰ Hili shwane/ um napki aha/ mmo'kosh mo, wathi/jin ṭorki um gwoñ gana/jin ciķkina a'di 'peni Arumgimis mo. Mii ma Ibrahiim yisa wakana.

41 Um mii to kun ci_{ka} um 'pena babam bum mo. Uni ki thok a'di gwo mo ki: Aman 'konuki dho'th ki dho'th çal mo be. Aman tana ga Baba jin di'd tal 'de/ mo a'di jin ta'da Arumgimisi.

42 Yesus ki thok uni gwo mo ki: Wakki/ Arumgimis midi 'taki ta Ababam bum mo tani um mini 'taki en aha/ mo haali/ aha/ pikina 'peni Arumgimis mo dhali aha/ yayina 'peni a'di mo. Aha/ dinaki yayu/ ki bwam pem mo, hili ki bwa gi a'di jin hashki aha/ mo be.

43 Atinta 'kona um ki mish gwo jin oka/ 'ban mo? Haali/ a'di wakan mmomola um gwom pem cik mo be.

44 Um 'pena babam bum jin ta tapa ma ruma 'cesh mo dhali bwam bum o'd ki mii me'd bwa ma babam bum mo. A'di ta'da man'kosha mee mo 'peni ka muñ'kup mo dhali a'di dar gi toñ kamu/ mmomii gom gwon gana/ mo haali/ gwon ganañ kamu/ yisa di'da e a'di mo. Ki a'di ki tor gwo ka tor mo tani a'di ki o gwo mo me'd isi jin di'di a'diyi haali/ a'di ta'da tor mo dhali com jin cil ma tor mo.

45 Hili haali/ gom gwon gana/ jin torka/ um mo tani um 'koki gam aha/ gwo is mo be.

46 Wathi/jana 'peni bwam um gamki aha/ ki aha/ dina mii m'ba/ gom miinthus mo? Wakki/ aha/ tora gwon gana/ mo tani ata 'kona um ki gam aha/ gwo is mo si'da/?

47 A'diyin jin ta jim ma Arumgimis mo tani cikki'da Arumgimis gwo mo. Dhali gom gwo jin 'kona um ki cik a'di mo tani um 'koki ta ku ma Arumgimis mo be.

Ntwa/a/ ka Ibrahiim mo tani Aha/ Dikina mo be

48 Dhali 'Kwani Yahuuda/ ki thok a'di gwo mo ki:
Aman ona gwo ki on gana/ ba/ ki /e ta Wathi/ gi Pan
Saamira jin taki'd ga ruma 'cesh moyi?

49 Yesus ki thok uni gwo mo ki: Aha/ dinaki ta
aruma 'cesh mo, hili aha/ tak Ababam pem mo
dhali um 'koki tak aha/ mo be.

50 Hili wakan si'da/ aha/ dinaki ɳap monyca ki is
pem mo. Jan ʈal 'deŋ kamu/ diki'd jin ɳapki a'di mo
dhali a'di midi ta mandwall gwo mo be.

51 Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ʈora um gwo mo
ki: Wakki/ wathin ʈal 'deŋ kamu/ midi dhu gwom
pem mo tani a'di midi diki par wu e ki sule/ mo be.

52 Dhali 'Kwani Yahuuda/ ki o a'di gwo mo ki:
Shwane/ aman misha ki /e tana ga ruma 'cesh mo.
Ibrahiim wuki'd mo ba/, me'd jin wukina imanci
gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali i/e a'di i/
on ki: Wakki/ wathi/ midi dhu gwom pem mo tani
a'di midi diki nyok wu ki sule/ mo be.

53 /E can mo mmobola babam bam ka Ibrahiim
e jin wuki'd mo 'taa? Aggi. Dhali imanci gwo ma
Arumgimis kadhamo/ mo kun wukin mo. Ki /e
si'da/ ʈoski /e tana ja mo?

54 Yesus ki thok uni gwo mo ki: Wakki/ aha/
kara monycam pem mo tani monycam pem di'd
ki buthur mo. A'di ta'da Babam pem jin karki aha/
ca eya tente/ mo, a'di jin okina um ki a'di ta'da
Arumgimis bum mo be.

55 Hili um 'koki mish a'di mo. Aha/ misha a'di
mo be. Wakki/ aha/ ona gwo ki aha/ mola a'di mo
tani aha/ mina 'taki ta ator me'd um mo, hili aha/
misha a'di mo dhali aha/ dhuna gwom piti mo be.

56 Ababam bum ka Ibrahiim a'di 'kunykina bwa
mo mmopina a'di acim pem e mo. A'di mishki a'di

mo dhali 'borkina bwa mo be.

⁵⁷ Dhali yan'ko'd 'Kwani Yahuuda/ ki o a'di gwo mo ki: /E dina yil ki 'ko/ issu/* i'ce'dka 'kume'd naskina/ mo dhali /e parkina Ibrahiim eya?

⁵⁸ Yesus ki thok uni gwo mo ki: Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ṭora um gwo mo ki: Ntwa/a/ ka Ibrahiim diki di mo tani aha/ dikina mo be.

⁵⁹ Dhali wakan uni 'de'kki wosh mo dhali 'taki 'kosh a'di mo. Hila Yesus bagki is piti mo dhali ya ka pije/ mo 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo be.

9

Yesus Wački Wathi/jin Dhodhu ka Ja'da/mo

¹ Me'd jin yakina a'di ki yampe mo tani a'di mishki wathinj kamu/ jin taki'da ja'da/ 'pena dho'th piti jin dho'thkunu a'di kan mo be.

² Dhali imancik a'di gwo dotki a'di gwo mo ki: Rabbi, kaja miiki miinthus mo, wathi/ yansan 'taa? walla icom mo, ki a'di dho'thkunu ka ja'da/ kan mo?

³ Yesus ki thok gwo mo ki: A'di yisa ita miinthus gi wathi/ yan mo walla icom mo, hili ki mii ma Arumgimis minu tor eya tente/ e a'di mo be.

⁴ Ana ṭucu ki mii mii gi a'di jin hashki aha/ mo, ki mo di'd ki montee naskina/ mo. Ki mo midi ta mon'thiny mo tani wathin ṭal 'deñ kamu/ midi mola ṭu'c mii mo be.

⁵ Me'd jin dika/ e mony'cesh yan mo tani aha/ tana monkush gi 'kwaniny'cesh mo be.

⁶ Me'd jin okina a'di gwo wakansan mo tani a'di ki 'tał manya/ a'cesh mo dhali 'thoka je ki manya/ mo dhali gwa'c wathi/ e ka je mo be,

* ^{8:57} ɺamsiin

⁷ mmo/o a'di gwo mo ki: Yaku/ mo ma mmolam
eya Al Yi'de/ Siluwaam mo (a'di jin ta 'pemen
gwo jin onu mo ki: a'di hashkunu mo). Wakan
a'di yaki'd mo dhali lamki'd mo dhali dokki'd ka
nyaŋ'ko'd mo mmomish mo mo be.

⁸ Dhali imanmiiya tu'c dhali uni gwansan kun
mishki a'di ntwa/a/ mo mmotana a'di aman'tho to
mo tani uni o gwo mo ki: Dina a'di ki ta wathi/
yansan a'di jin ca'bki'd dhali 'tho to mo?

⁹ Kun tiya o gwo mo ki: A'di ta a'di be. Kun tiya
o gwo mo ki: Yisa, hili a'di wana e ki a'di mo. A'di
ki o uni gwo mo ki: Aha/ tana wathi/ mo be.

¹⁰ Uni ki o a'di gwo mo ki: Dhali em pini mishu
ka'd kataye?

¹¹ A'di ki thok gwo mo ki: Wathi/ jin yuku ka
Yesus a'di 'thokki'da je mo dhali gwa'c aha/ em
pem mo dhali o aha/ gwo mo ki: Yaku/ mo eya
Siluwaam mo dhali lam mo. Wakan aha/ yakina
mo dhali lam mo dhali aha/ bu'thkina momish
mom pem mo be.

¹² Uni ki o a'di gwo mo ki: Mane a'di mane? A'di
ki thok gwo mo ki: Aha/ mola a'di mo be.

'Kwani Parisiyiin Uni Theke'thki Gwo mo Gom Mo jin Waçuwa Waç ki E mo

¹³ Dhali uni ki susi wathi/ e 'Kwani Parisiyiin mo,
a'di jin taki'da ja'da/ 'thissa/ mo be.

¹⁴ Dhali a'di ta'da cim ma pesu/ jin miikin ma
Yesusa je mo dhali ka'd a'di em piti mo be.

¹⁵ Dhali 'Kwani Parisiyiin dok/e ki dot a'di gwo
mo ki a'di mishi bu'th momish mom piti kata mo.
Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: A'di karki'da je e em

pem mo dhali aha/lamkina mo tani aha/ mishkina
mo mo be.

¹⁶ Dhali 'Kwani Parisiyiina tiya ki o gwo mo ki:
Wathi/ yansan diki di 'peni Arumgimis mo ba/
haali/ a'di diki kara cim ma pesu/ ki jin ƙogu mo.
Hili kun tiya o gwo mo ki: A/ki wathi/ jin ta'da
manmii miinthus midi mish miimer gi wakansan
mii mowa? Mondher bwa di'di bwaman uni mo
be.

¹⁷ Wakan uni dok/e ki o wathiny ja'da/ gwo mo
ki: Gwo gi wakata i/ona /e gom a'di mo me'd jin
ka'dkina a'di /e e mo? A'di thok gwo mo ki: A'di
ta'da manci gwo ma Arumgimis mo be.

¹⁸ Dhali 'Kwani Yahuuda/ 'kokki gam gwo is ki
a'di taki'da ja'da/ mo dhali ki a'di bu'thki momish
mo mo ntagi uni ki yuƙ icom gi wathi/ jin bu'thki
momish mom piti mo be.

¹⁹ Dhali uni ki dot uni gwo mo ki: A/yan ta ya/m
buma, a'di jin ona um ki a'di dho'thkunu ka ja'da/
mo? Ba a'di mishi mo mo kata shwane/?

²⁰ Icom thokki gwo mo ki: Aman misha ki a'di
yansan ta ya/m bam mo dhali a'di dho'thkunu ka
ja'da/ mo be.

²¹ Bahili a'di mishi mo kata shwane/ sa/? Aman
mola mo walla aman 'konaki mish a'di jin ka'dki
em piti mo. Doti a'di mo ma. A'di cana yil mo. A'di
midi o gwo gom is piti mo be.

²² Icom oki gwo wakansan mo haali/ uni ko/
ki 'Kwani Yahuuda/ mo haali/ 'Kwani Yahuuda/
thosonki gwo mo jin gamu me'd mo wakki/ wathin
tal 'deñ kamu/ midi 'taki pi gwo gom a'di mo mmo/
o ki a'di ta'da Kristhos mo tani a'di minu ur ka pijie/
'peni gu'b gi montul is buni mo be.

²³ A'di ta gwo jin ona icom gwo mo wakan mo ki:
A'di cana yil mo be. Doti a'di mo ma.

²⁴ Wakan dok/ e me'di su/ mo tani uni ki yuk
wathi/ jin taki'da ja'da/ mo dhali o a'di gwo mo ki:
Ciya Arumgimis mom'bor bwa i is mo ma. Aman
misha ki wathi/ yansan ta'da manmii miinthus mo
be.

²⁵ A'di ki thok uni gwo mo ki: Wałki/ a'di ta'da
manmii miinthus mo tani aha/ mola mo be. Jasi
ton ṭal 'de/ a'di imishka/ mo ba/ me'd jin taka/ ja'da/
mo tani aha/ misha mo shwane/ mo be.

²⁶ Uni ki thok a'di gwo mo ki: Ki a'di mii'da ta i /
e mo? Ki e ḷa'da a'di /e kata mo?

²⁷ A'di ki thok uni gwo mo ki: Aha/ torkina um
gwo mo hila/ dhali um ushki gwo cił moyi. Ba
tinta injapa um a'di mmocik dok/e sa/? Um si'da/
ηapan mmowar ki imancik a'di gwo mo 'taa?

²⁸ Dhali uni sorki a'di mo mmo/o gwo mo ki: /
E a'di itana mancik a'di gwo mo. Hili aman tana
imancika Musa gwo mo be.

²⁹ Aman misha ka Arumgimis ṭorki'da Musa gwo
mo. Hili gom gwo gi wathi/ yan mo tani aman
mola mo mo jin yayina a'di 'peni cine/ mo be.

³⁰ Dhali wathi/ ki thok uni gwo mo ki: Ba mii
yansan ta miimer mo be. Ki um 'koki mish mo jin
yayina a'di 'peni cine/ mo dhali hili a'di ḷa'dki aha/
em pem mo be.

³¹ Ana misha mo mo ka Arumgimis diki cik 'twa/
gi imanmii miinthus mo hili wakki/ jan 'de/ yin jin
ta'da manluña Arumgimis mo dhali mii bwam piti
mo tani Arumgimis cikki a'di 'twa/ mo be.

³² Hili 'pena dhamo/ ki suny suny mo me'd jin
telkina mony'cesh 'pen mo tani gwo yisa cikkunuwa

ki jan tal 'denj kamu/ ka'dki'da kamu/ e mo a'di jin dhodhu ka ja'da/ mo.

³³ Wakki/ wathi/ yansan midi 'taki diki di 'peni Arumgimis mo tani a'di midi 'taki mol toŋ kamu/ mii mo be.

³⁴ Dhali uni ki thok gwo mo ki: /E jin dho'thkunu e miinthus kan mo tani dhali mina /e imish am gwo tora? Dhali uni ki ur a'di ka pije/ mo be.

Aja'da/gom To gi Shi/in mo

³⁵ Dhala Yesus cikki gwo ki uni urki a'di ka pije/ mo dhali a'di ki gam a'di 'kup mo, dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: /E gamki Ya/ ma Arumgimis gwo is mo 'taa?

³⁶ A'di ki thok a'di gwo mo dhali o gwo mo ki: Ki a'di jaye, Tapa, ki aha/ mina gam a'di gwo is mo?

³⁷ Yesus ki thok a'di gwo mo ki: /E mishki a'di mo dhali a'di a'dan be jin torki /e gwo mo be.

³⁸ A'di ki thok a'di gwo mo ki: Tapa, aha/ gamkina gwo is mo. Dhali a'di ki luŋ a'di mo be.

³⁹ Dhala Yesus ki o gwo mo ki: Gom gwon dwall mo tani aha/ pu'dkina i mony'cesh yansan mo, ki uni gwansan kun 'koki mish mo mo tani mini 'taki mish mo mo, dhali uni gwansan kun mishi mo mo tani mini war ka ja'da/ mo be.

⁴⁰ 'Kwani Parisiyina tiya 'dishkin mo mmocik gwo jin ona a'di mo dhali uni ki o a'di gwo mo ki: A/am si'da/ de itana ja'da/ de?

⁴¹ Yesus ki thok uni gwo mo ki: Wakki/ um mini 'taki ta ja'da/ mo tani um mini 'taki dar gi mii 'ba/ mo, hili shwane/ um o gwo mo ki: Aman misha mo mo. Dhali mo kun 'konu ki mii 'ba/ mo tani ishkin e um mo be.

10*Gwom 'Bi'th/e goma Goŋ K̄a'bal mo*

¹ Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/ aha/ ona um ki a'diyin jin diki se ki 'twaŋkala goŋ ƙa'bal mo, hili ise ki bwaya kamu/ mo tani a'di ta wathin 'di/ mo dhali jin ta'da mandil to mo be.

² Hili a'diyin jin cički'd ki 'twaŋkal mo tani a'di ta'da manhil ƙa'bal jin hili ƙa'bal mo be.

³ Dhali amancor 'twaŋkal mo tani ƙa'dki a'di 'twaŋkal mo, dhali ƙa'bal cički 'twam piti mo, dhali a'di ki yuk ƙa'bal pitin gana/ ki gway buni mo dhali shu uni bway ka pije/ mo be.

⁴ Ki a'di suski kum pitin gana/ 'baar mo ka pije/ mo tani a'di ki ya ntwa/a/ ki uni mo dhali ƙa'bal bathki a'di nsho'k mo haali/ uni mishki 'twam piti mo be.

⁵ Jan̄ kamu/ jin di ki she/ mo tani mina uni 'koki bathi sho'k mo be, hili uni mini so mo 'peni a'di mo haali/ uni 'koki mish 'twa/ gi 'kwanin tiya mo be.

⁶ Gwom pok yansan ṣor ma Yesus uni mo, hili uni 'koki mish gwo 'ban mo, gwo jin okina a'di uni mo be.

Yesus Ta'da Manhil K̄a'bal jin 'Boro'd mo

⁷ Wakan Yesus ki o uni gwo dok/e mo ki: Aha/ ṣora um gwo mo ki: Aha/ tana 'twaŋkal gom ƙa'bal mo be.

⁸ Aris uni 'baar mo kun iiyini ṭwa/a/ ki aha/ mo tani uni ta 'kwanin 'di/ mo dhali kun ta imandil to mo. Hili ƙa'bal 'koki ci bwa 'kup ki uni mo be.

⁹ Aha/ tana 'twaŋkal mo. Waƙki/ jan ṣal 'deŋ kamu/ midi seyu/ i aha/ mo tani a'di minu woth mo

dhali midi seyu/ bwaman mo dhali ya ka pije/ mo
dhali gama shon dhii/i'd mo be.

¹⁰ 'Kwanin 'di/ uni pu'dkin mo mmokwal to
jasi 'te/ mo dhali mmo'kosha 'kosh mo dhali
mmo'ce'da 'ce'd sho'k mo. Aha/pu'dkina mo ki uni
mini ta gi mon'koki/e mo dhali mmota gi a'di ki
nyanye/ mo be.

¹¹ Aha/ tana manhil kaarbal jin 'boro'd mo. Aman-
hil kaarbal jin 'boro'd ki kar mondiki/em piti a'cesh
gom kaarbal mo be.

¹² Hili a'di jin mii to ka guurush mo dhali diki
ta manhil kaarbal mo tani dhali kaarbal 'kokki ta kum
piti mo tani ki a'di parki'da wu e mo mmoyayu/
mo tani a'di ki dhal kaarbal 'pen mo dhali gus mo
be dhala wu ki bu'th uni mo dhali ceker uni bwa
mo be.

¹³ A'di guski'd mo haali/ a'di ta'da manmii to ka
guurush mo be dhali bwanj kamu/ yisa ta a'di pa
gom kaarbala.

¹⁴ Aha/ tana manhil kaarbal jin 'boro'd mo. Aha/
misha kum pem mo dhali kum pem mishi aha/ mo
be.

¹⁵ Me'd jin mishkin ma Baba aha/ mo tani
dhali aha/ misha Ababa mo. Dhali aha/ karkina
mondiki/em pema 'cesh gom kaarbal mo be.

¹⁶ Dhali aha/ tana gi kaarbal tiya kun 'kokki 'ko
eya gon yansan mo. Aha/ mina mii susi uni si'da/
mo, dhali uni mini ci bwa gom 'twam pem mo be.
Wakan uni mini ta ama'dinya tal 'de/ mo be dhali
amanhil kaarbal midi di 'de/ mo be.

¹⁷ Gom 'kup gwo gi wakan mo tani Ababa enki
aha/ mo haali/ aha/ karkina mondiki/em pema
'cesh mo ki aha/ mina 'taki bu'th a'di ka nyan'ko'd

mo be.

¹⁸ Wathin ṭal denj kamu/ yisa di'da jin midi bu'th a'di 'peni aha/ mo, hili aha/ karkina a'diya 'cesh ki bwam pem gana/ mo. Aha/ tana gi mom'bi'th mo mmokar a'diya 'cesh mo dhali aha/ tana gi mom'bi'th mo mmobu'th a'di dok/e mo be. Gwoŋkan yan bu'thkika/ 'pena Babam pem mo be.

¹⁹ Dhali gwo jin dheru 'kwani bwa mo dok/e diki'd mo e bwaŋ 'Kwani Yahuuda/ mo haali/ gom gwo gwansan mo be.

²⁰ 'Kwanin tiya ka ris o gwo mo ki: A'di ta'd ga ruma 'cesh mo dhali a'di guski'da du mo. Atinta cika um gwom piti mo?

²¹ Kun tiya o gwo mo ki: Gwo gwansan 'koki ta gwo gi wathi/ jin taki'd ga ruma 'cesh mo. A/min ma ruma 'cesh mish ƙa'd wathiny ja'da/ e mowa?

Yesus Wak̄kina 'Kwani Yahuuda/ mo

²² A'di ta'da ayuk jin yuku ka tul 'kup mo mmokar gu'b gi mondheleladhelel ki she/ mo (mmokar a'di ki she/ 'ko'di a'di nyonkunu dok/e mo be) e Pa Urushaliim mo be.

²³ A'di ta mondit mo dhala Yesus yaki'd ki sho'k e gu'b gi mondheleladhelel eya lambalany ma Sulemaan mo be.

²⁴ Wakan 'Kwani Yahuuda/tulki is i a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: /E mini dhu am ki mo gi wakata mmoshi bwa 'kup mo kan? Waƙki/ /e tana Kristhos mo tani ƙori aman gwo shoka 'cesh ka ji sho'k mo ma.

²⁵ Yesus ki thok uni gwo mo ki: Aha/ ƙorkina um gwo mo tani dhali um 'koki gam gwo is mo. Gom mii kun miikika/ ki gway ma Babam pem mo tani uni ƙorki gwo gom aha/ mo be.

26 Hili um 'koki gam gwo is mo haali/ um 'koki ta uni kun cilka/ ki ƙa'bal pem mo.

27 Ka'bal pem cikki 'twam pem mo dhali aha/ misha uni mo dhali uni bath̄ki aha/ nsho'k mo be.

28 Dhali aha/ cina uni moŋ'koki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo be. Dhali uni mini 'koki 'ce'd sho'k ki sule/ mo. Dhali wathin ʈal 'den kamu/ midi diki sul uni mo 'peni me'd pem mo be.

29 Ababam pem a'di jin ciki uni aha/ mo tani a'di ica'd ki uni 'baar mo dhali wathin kamu/ yisa di'da jin midi mish sul uni mo 'peni me'd ma Babam pem mo be.

30 Aha/ dhala Baba, aman ʈala 'de/ mo be.

31 Dhali 'Kwani Yahuuda/ uni 'de'kki wosh mo dok/e mmo'taki 'kosh a'di mo.

32 Yesus thok uni gwo mo ki: Aha/ ʈorkina um miim 'borga/ i e ka ris 'pena Babam pem mo. Dhali gom mii kuna imina umi 'kosh aha/ ki wosh mo?

33 'Kwani Yahuuda/ thokki a'di gwo mo ki: Aman mina 'kosh /e ki wosh gom miim 'boro'd yisa hili gom gwo sor jin walkina /e mo, haali/ /e jin ta wathiny'cesh kan mo kar is pini ka Arumgimis mo.

34 Yesus ki thok uni gwo mo ki: A'di dinuki 'kwar mo e gwoŋkan bum jin ćinu mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ ona gwo mo ki: Um a'di itana rumi?

35 Wakki/ a'di ki yuk uni ka rum, uni kun pu'dkina Gwo ma Arumgimis mo (Dhali Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo tani minu mol 'ce'd mo be) tani

36 a/um ki o gwo mo ki a'di jin karkina Com ki she/ki jin ƙogu mo dhali hashu e mony'cesh mo ki: /E walki gwo sor mo, haali/ aha/ ona gwo mo ki:

Aha/ tana Ya/ ma Arumgimis mo.

³⁷ Waƙki/ aha/ dinaki mii mii ma Babam pem mo tani dhalki gwom pem ki gam is mo ma.

³⁸ Hili waƙki/ aha/ ki mii uni mo tani ba waƙki/ isi um 'koki gam aha/ gwo is mo tani gami aha/ gwo is gom mii mo ma, ki um mini mish mo mo dhali mish gwo 'ban mo ka Baba a'di diki'd e aha/ mo dhali aha/ eya Baba mo be.

³⁹ Dok/e uni palki mii mo mmobu'th a'di mo, hili a'di yeki'd mo 'peni bwam me'd buni mo be.

⁴⁰ A'di yaki'd dok/e mo mmo'citha/ Al Kumma/ Yi'de/ Uurdun mo e mo yin jin miikin ma Yohaana mii ki yi'de/ ntwa/a/ mo dhali a'di ki ç'a'bi mun mo be.

⁴¹ Dhali 'kwani ka ris pu'dkini a'di mo dhali uni ki o a'di gwo mo ki: Yohaan diki mii miimer mo tani, hili aris gwo kun okin ma Yohaan gom wathi/ yansan mo tani ta gwoŋ gana/ mo be.

⁴² Dhali 'kwani ka ris gamki a'di gwo is imun mo be.

11

Mowu ma Li/aasar mo

¹ Dhali wathinj kamu/ diki'd jin 'ba'thki'd jin yuƙu gway ka Li/aasar gi Pam Beetaniya mo, a'di jin ta pa ma Mariyam dhali 'bwaham piti ka Martha mo be.

² A'di ta'da Mariyam jin 'koshki Tapa is ka yina pi'dnaŋ gana/ mo dhali shumuṭ a'di sho'k ka mur'kup ma yim mo, a'di jin 'ba'thkin ma kam piti ka Li/aasar mo.

³ Wakan i'bwaham hashki a'di gwo mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, a'di jin ena /e mo tani 'ba'thki'd mo be.

⁴ Hili ka Yesus cikki gwo yansan mo tani a'di ki o gwo mo ki: 'Pemen 'ba'th yansan yisa ta mowuwa. A'di ta mii gom monyca ma Arumgimis mo, wakan ki Ya/ ma Arumgimis minu kar ki ca gom a'di mo be.

⁵ Dhala Yesus enki'da Martha dhali 'bwaham mo be dhala Li/aasar mo.

⁶ Wakan ki a'di cikki gwo gom a'di mmo'ba'thkina a'di mo tani a'di ca'bki'd ka cim su/ naskina/ e mo yin jin dikina a'di nycine/ mo be.

⁷ Dhali yan'ko'd a'di ki o gwo yansan e imancik a'di gwo mo mmo/o gwo mo ki: Dhalki ana iina Pa Yahuudiyya mo dok/e.

⁸ Dhali imancik a'di gwo ki thok a'di gwo mo ki: Rabbi, 'Kwani Yahuuda/hila/uni shwaneyin napki /e mmo'kosh ki wosh mo dhali /e mini ya imun dok/e mana sa/?

⁹ Yesus ki thok uni gwo mo ki: 'Kon ma tee ki 'ko 'kume'd i'ce'dka su/ ka tente/ mowa? Wakki/ wathinj kamu/ ki ya ki sho'k montee mo tani a'di diki kol mo haali/ a'di parki monkush gi mony'cesh yan e mo be.

¹⁰ Hili wakki/ wathin 'de/ ki ya ki sho'k mon'thiny mo tani a'di kolki'd mo haali/ monkush diki di e a'di mo be.

¹¹ Wakansan a'di oki gwo mo dhali yan'ko'd tor uni gwo mo ki: Akam bana ka Li/aasar a'di ishki e mo, hili aha/ mina ya mo mmomer a'di e mo 'peni mo/ish e mo be.

¹² Dhali imancik a'di gwo ki o a'di gwo mo ki:

Tapa, wakki/ a'di ishki e mo tani a'di mina isi 'bor mo be.

¹³ Dhala Yesus a'di oki gwo gom jwam piti mo, hili uni kulumki gwo ibwa mo ki a'di midi si a'di is 'peni mo/ish e mo be.

¹⁴ Dhali yan'ko'd Yesus ki ṭor uni gwo ka ji sho'k mo mmo/o gwo mo ki: ALi/aasar, a'di wuki'd mo be.

¹⁵ Dhali gom gway bum mo tani aha/ 'kunykina bwa mo ki aha/ dinaki di imun mo, wakan ki um mini gam gwo is mo. Hili dhalki ana iina i/ii i a'di mo.

¹⁶ Tuuma, a'di jin yuku gway ka 'ci jin dhodhu isu/ mo, a'di o gwo e igarr piti jin nyaka a'di gwo cik mo ki: Dhalki ana iina si'da/ ki ana mina nyak wu ki a'di mo be.

Yesus Ta Mompi dhali Mondiki/e mo

¹⁷ Dhali ka Yesus pu'dki'd mo tani a'di gamki'da Li/aasar, a'di jin diki'di jis jwa ka cim dojon hila/ mo be.

¹⁸ Pam Beetaniya a'di 'dishki Pa Urushaliim is mo, dhali si'd piti wana e ki ɳatgini su/ mo be.

¹⁹ Dhali 'Kwani Yahuuda/ tana ris ka ris uni iikina Martha mo dhala Mariyam mo mmomalas uni mo isi goma kam buni mo be.

²⁰ Ka Martha cikki gwo ka Yesus pu'dki'd mo tani ayim yaki'd mo dhali rak a'di ibway mo, ka Mariyam diki'd e bwaŋ gu'b mo be.

²¹ Martha ki owa Yesus gwo mo ki: Tapa, wakki/ /e mini 'taki di imahan mo tani akam pem midi 'taki diki wu mo be.

²² Dhali shwane/ isi me'd jin mishka/ ki to yin jin mina /e idot 'peni Arumgimis mo tani Arumgimis midi ci /e a'di mo be.

²³ Yesus ki thoka yim gwo mo ki: Akam pini midi cu mis doke mo be.

²⁴ Martha ki thoka'di gwo mo ki: Aha/ mishayi ki a'di midi cu mis dokeyi e mompinu ka cim jin 'ko'd mo be.

²⁵ Yesus ki thoka yim gwo mo ki: Aha/ tana mompinu dhali mon'koki/e mo be. A'diyin jin gamki aha/ gwo is mo tani ba a'di jin wuki'd mo tani hili a'di midi di ki e mo be.

²⁶ Dhali a'diyin jin di'd ki e dhali gam aha/ gwo is mo tani a'di midi diki wu ki sule/ mo. A/gwo yansan gama /e is mo 'te/sana?

²⁷ Ayim ki thoka'di gwo mo ki: Nye, Tapa. Aha/ gama gwo is ki /e tana Kristhos mo jin ta Ya/ ma Arumgimis mo, a'di jin midi yayu/ e mony'cesh yansan mo be.

Yesus Gwoki'd mo

²⁸ Ka yim oki gwo yansan mo tani ayim yaki'd mo dhali yuk 'bwaham piti ka Mariyam mo mmo/o a'di gwo ka kwal is mo ki: Amantor Gwo di'di maham mo dhali a'di yukki/e mo be.

²⁹ Dhali ka yim cikki gwo mo tani ayim cuki mis ki jahanne/ mo dhali ya i a'di mo be.

³⁰ Dhala Yesus diki pu'du/ ipa naskina/ mo, hili a'di diki'd naskina/ e mo yin jin gamkin ma Martha a'di 'kup mo be.

³¹ Ki 'Kwani Yahuuda/ kun 'kokin mo naskina/ e gu'b nyakka yim mo mmomalasa yim mo tani uni parkina Mariyam e mo mmocukina a'di mis ki jahanne/ mo dhali ya ka pije/ mo tani, uni bathkina yimi sho'k mo mmotosh ka yim yaki'd ka pije/ mo mmoko mo e mon'kupaje mo be.

³² Dhali yan'ko'd, aMariyam, ka yim pu'dki'd e mo jin din ma Yesus mo dhali par a'di e mo tani a'di biʈki'di sho'k piti mo dhali o gwo mo ki: Tapa, wakki/ /e mini 'taki di imahan mo tani akam pem midi 'taki diki wu mo be.

³³ Ka Yesus parki'da yim e mo mmogwokina a'di mo tani dhali 'Kwani Yahuuda/ kun nyakkki pu'd ka yim mo mmoko mo si'da/ tani a'di den ma du mo e shi/in piti mo dhali mur mo.

³⁴ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Mane mo jin karkina um a'di mo? Uni ki thok a'di gwo mo ki: Tapa, yayu/ mo ma dhali par e mo.

³⁵ Yesus gwoki'd mo be.

³⁶ Wakan 'Kwani Yahuuda/ oki gwo mo ki: Hili mo mo ma. A'di enki a'di ijasa/!

³⁷ Hili kun tiya 'peni uni oki gwo mo ki: A/bunya/ mina a'di jin mishi wathiny ja'da/ ka'd e mo tani mina a'di 'taki diki mish wathi/ yansan non 'peni mowu mo?

Li/aasar A'di Warkunu Is mo Mmodi ki E mo

³⁸ Dhali yan'ko'd Yesus den ma du mo e shi/in piti dok/ /e mo dhali a'di pu'dki'd e mon'kupaje mo. A'di ta jis wosh jin 'kolkunu mo dhali wosh karkunu mo mmo'dap a'di 'twa/ mo be.

³⁹ Yesus ki o gwo mo ki: Kaci wosh mo ma. Dhala Martha jin ta 'bwaham gi wathi/ jin wu'd mo tani o a'di gwo mo ki: Tapa, ki mo yan shwanetan mo tani a'di min ma shimi bulabul mo haali/ a'di 'kokin ma cimi dojon mo mmowu mo be.

⁴⁰ Yesus ki owa yim gwo mo ki: Dika/ ki tor /e gwo mo wakki/ /e mini 'taki gam gwo is mo tani /e mini 'taki par monyca ma Arumgimis e mowa?

41 Wakan uni ka'cki wosh mo dhala Yesus 'deki em piti ki mis mó dhali o gwo mo ki: Ababa, aha/ 'borkina /e bwa i is mo ki /e cikki aha/ 'twa/ mo.

42 Aha/ mishkina ki /e cikki aha/ 'twa/ isa yempa/ mo, hili aha/ okina gwo yansan gom gway gi 'kwani kun doshkin ki 'dishe/ mo ki uni mini 'taki gam gwo is ki /e a'di ihashki aha/ mo be.

43 Ki a'di oki gwo wakansan mo tani a'di cuuki'd ki dhan 'twa/ jin caaca mo ki: Li/aasar, piyu/ ka pije/ mo.

44 Wathi/ jin wuki'd mo piki'd ka pije/ mo, me'd piti dhali sho'k piti 'tamkunu is ki burrinyen dhiny e jin kanuwa kan mo dhali bwam/em piti a'di 'tamkunu mo ki burrinye/ si'da/ mo. Yesus ki o uni gwo mo ki: 'Cuki a'di mo ma dhali dhalki a'di ya'd mo.

Awu'th jin Wudhu Apowa Yesus mo

45 Wakan 'Kwani Yahuuda/ ka ris ris uni kun iiyin nyakka Mariyam mo dhali kun parki to kun miikina a'di e mo tani uni gamki gwo is e a'di mo be.

46 Hili kun tiya 'peni uni, uni iikin mo e 'Kwani Parisiyiin mo dhali torki uni gwo mo gom to jin miikin ma Yesus mo be.

47 Wakan igasiis kun can mo dhali 'Kwani Parisiyiin uni tulki 'kwani gi montul is buni is mo dhali o gwo mo ki: Atinta i/a'di imina ana imii mo? Haali/ wathi/ yansan miiki'da ris miimer ka ris mo.

48 Wałki/ ana mina dhal a'di mmomii kansan san mo tani aris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ mo mini gam a'di gwo is mo dhali 'Kwani Rumaniyiin mini iiyu/ mo dhali 'ce'd mom bana jin kogu sho'k mo dhali kal bana mo be.

49 Hili jan tal 'deñ kamu/ 'peni uni mo tani a'di ta'da Kayaapa, a'di jin ta'da gasiis jin ca'd gi yil çaan mo, jin oki uni gwo mo ki: Um moli to 'baar mo.

50 Um 'koki mish gwo 'ban mo ki a'di ta shi/ miim 'boro'd gom um mo ki wathin tal 'de/ midi 'taki wu mo gom 'kwani mo, dhali ki kal yan ka 'bimpil minu 'taki 'koki 'ce'd sho'k mo be.

51 A'di diki o gwo yansan 'peni bwam piti 'te/ mo, hili mmotakina a'diya gasiis jin ca'd gi yil çaan mo tani a'di oki gwo is mo ka Yesus midi 'taki wu mo gom kal yan mo be.

52 Dhali yisa jasi gom kal yan a'di 'cena hili mmotul uçi ma Arumgimis isi montal 'de/ mo uni gun çekerkunu bwa mo is'ko'd mo be.

53 Wakan 'pena tee çaan mo tani uni gamki 'twa/ 'kup mo gom bway jin mina uni 'taki kar a'di mmowu mo be.

54 Wakan aYesus yisa di'd mmoya eya tente/ mo e bwaman 'Kwani Yahuuda/ mo hili a'di yaki'd 'peni mun mo e bampa/ jin 'dish mombwaasho is mo e bampa/ jin yukkunu gway ka Eprayim mo. Dhali a'di ça'bki'di mun nyakkki imancik a'di gwo mo be.

55 Dhali Mompe'kupanyolos gi 'Kwani Yahuuda/ 'dishki'd mo dhali 'kwani ka ris iikin 'peni bampa/ e Pa Urushaliim ntwa/ a/ ki Mompe'kupanyolos mo mmonyonj is buni mo be.

56 Uni 'kokin mo mmotima tim mo goma Yesus mo dhali mmo/o gwo ka rem 'kup mo me'd jin doshkina uni e gu'b gi mondheleladhelel mo ki: Ki gwo gi wakatinta ikulumkina /e ibwa mo? Ki a'di midi diki yayu/ e montul is yan jin yukuwa yuk mo

'taa?

⁵⁷ Dhali igasiis kun can mo dhali 'Kwani Parisiyiin uni ḁanki gwo mo mmo/o ki wakki/wathin ṭal 'deñ kamu/midi mish mom piti mo tani a'di midi 'taki ṭor uni gwo mo jin mina uni 'taki bu'th a'di mo be.

12

Yesus 'Koshkunu Is ka Yina Pi'dnaŋ Gana/ mo e Pam Beetaniya mo

¹ Acim 'konni pe'de/ ntwa/ a/ ki Mompe'kupanyolos mo dhala Yesus pu'dki'd e Pam Beetaniya mo e mo jin pikin ma Li/aasar mo a'di jin 'de'kkin ma Yesus 'peni mowu mo be.

² Dhali uni miiki a'di tonte/ mo. Martha a'di miiki'da tu'c mo, hila Li/aasar a'di ta jan ṭal 'de/ e bwam uni gwansan kun 'kokina tharabeesa nyakki a'di mo be.

³ Mariyam bu'thki'da yina pi'dnaŋ gana/ jin 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo jin din ma ratul 'de/ mo be. Dhali a'di ki 'kosh sho'k ma Yesus mo dhali shumut a'di sho'k ka mur'kup piti mo, dhali gu'b a'di 'tu'dkunu mo ka shim ma pi'dna/ mo be.

⁴ Hila Yahuusa Iskariyuuti a'din ṭal 'de/ 'peni imancik a'di gwo mo (a'di jin midi 'cith a'di is ki gwo mo) o gwo mo ki:

⁵ Atinta 'konuki yola pi'dna/ yansan ka riyaal iss* 'kwanimpa i'kume'd mo dhali ḱiki 'kwani kun hatha'ko'd mo?

⁶ Gwo yansan ona a'di, yisa mmotan ma du a'di pa yisa gom 'kwani kun hatha'ko'd mo, hili haali/ a'di ta'da 'di/ mo, dhali mmotana a'di ka jisilaan

* **12:5** miyyateen

ma guurush mo tani a'di ki pil mo ki 'pen mo
mmo'do uni mo.

⁷ Yesus ki o gwo mo ki: Dhalka yim mo ma.
Dhalka yim kar a'di igama tee jin minu kan aha/
mo.

⁸ 'Kwani kun hatha'ko'd 'koni um isa yempa/ mo,
hili um mini 'koki ta gi aha/ isa yempa/ mo.

Awu'thjin Wudhu Apowa Li/aasar mo

⁹ Dhana waambuhany 'Kwani Yahuuda/ ka ris
da/arki gwo mo ki a'di di'di mun mo tani dhali uni
pu'dkin mo, yisa jasi 'te/ gom gway ma Yesusa, hili
si'da/ mmopara Li/aasar e mo a'di jin 'de'kkina a'di
'peni mowu mo be.

¹⁰ Wakan igasiis kun can mo thosonki gwo mo
mmokara Li/aasar mmowu si'da/ mo be,

¹¹ haali/ gom gway gi a'di mo tani 'Kwani Yahu
uda/ ka ris 'kokini mo/ii mo dhali gama Yesus gwo
is mo be.

Mo jin Pinu Mii E mo Mmociç Pa Urushaliim mo

¹² Dhali ka tee jinj 'ko'd mo tani awaambuhany
'kwani uni pu'dkin e mo ma yuk jin yuku ka
tul 'kup mo mmocikkina uni gwo ka Yesus midi
pu'dku/ e Pa Urushaliim mo be.

¹³ Wakan uni kwa/kina biny jethkum mo dhali ii
mo mmorak a'di ibway mo mmocuu gwo mo ka:
Hosanna. Mom'bor mii gom a'di jin pu'dki'd ki
gway gi Tapa mo, isa Malik gi 'Kwani ma Israyiili.

¹⁴ Dhala Yesus a'di gamki ari thuluny mo dhali
mer a'di apo/ mo me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki:

¹⁵ Dhalku/ is ki ƙo/ mo, 'bwa/ ma Sihyuun.

Hili mo mo ma. Amalik pini a'di pu'dki'd mo
mmomer ari thulunya po/ mo be.

16 Imancık gwo 'koki mish gwo yansan 'bani ṫwa/a/ mo be. Hili ka Yesus karkunu cam piti eya tente/mo tani dhali yan'ko'd uni kakina gwo yansan e mo jin 'kwarkunu mo gom a'di mo dhali jin miikunu mo gom a'di mo be.

17 Dhala waambuhany 'kwani 'kokin nyakki a'di mo me'd jin yukkina a'di aLi/aasar 'peni jis jwa mo dhali 'de'k a'di 'peni mowu mo tani uni o gwo mo gom a'di mo be.

18 Dhali 'kup gwo a'dani, a'di iikin ma waambuhany 'kwani mo mmorak a'di ibway mo mmo-cikkina uni gwo mo gom miimer yansan jin miikina a'di mo be.

19 Dhali yan'ko'd 'Kwani Parisiyiin oki gwo ka rem 'kup mo ki: Misha uma, um moli toŋ kamu/ mii mo, hili aris 'kwaniny'ceshi 'baar mo iikin mo mmobath a'di nsho'k mo be.

Ya/ gi 'Kwani Minu Mii 'De'k mo

20 Dhali e bwaman uni gwansan kun iikin ka gagamis mo mmoluŋ ka cim jin yukuwa yuk mo tani unin tiya gwahan ita 'Kwanij Griki mo be.

21 Wakan uni gwansan pu'dkina Pilibus mo, a'di jin ta wathi/ 'peni Pam Beetsayda e Pany Jaliil mo, dhali uni o a'di gwo mo ki: Tapa, aman ona bwayi mmopara Yesus e mo be.

22 Dhala Pilibus yaki'd mo dhali ṫorka Andaraawus gwo mo. Dhala Andaraawus yaki'd mo nyakka Pilibus mo dhali uni ṫorkina Yesus gwo mo be.

23 Dhala Yesus ki thok uni gwo mo ki: Mo pu'dki'd mo gom Ya/ gi 'Kwani ki a'di minu kar ca eya tente/ mo be.

24 Ka jin̄ gana/, ka jin̄ gana/ aha/ ona um gwo mo ki: Isi ciki/ waꝝki/ emen pos diki biꝝ 'cesh dhali wu mo tani a'di midi di a'di 'de/ mo. Hili waꝝki/ a'di ki wu mo tani a'di midi dho'th maman kagahara mo be.

25 A'diyin jin enki mondiki/em piti mo tani midi this a'di e mo, dhali a'diyin jin shi/ki mondiki/em piti i e mo e mony'cesh yansan mo tani a'di midi kar a'di ntagi mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo.

26 Wakki/ wathin ṭal 'deꝝ kamu/ midi mii aha/ to mo tani a'di midi mii bath̄ aha/ nsho'k mo be. Dhali mo yin jin migā/ di mo tani a'di imina ciŋkinam pemi di si'da/ mo be. Waꝝki/ wathin ṭal 'deꝝ kamu/ midi mii aha/ to mo tani Ababa midi tak a'di mo be.

27 Dhali shwane/ akashiram pem ṭocu bwa mo, dhali aha/ mina i/o kata mo? Ababa. /E ki woꝝhi aha/ 'peni mo yansan mowa? Yisa. Haali/ gom 'kup mii yan mo tani aha/ pu'dkina mo e mo yansan mo be.

28 Ababa, kari /e gway pini ki ca mo. Dhali yan'ko'd 'twa/ pu'dki'd 'peni momis mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ karkina a'di ki ca mo dhali aha/ mina kar a'di ki ca dok̄/e mo be.

29 Dhala waambuhany 'kwani kun doshkin ki 'dishe/ cikki a'di mo dhali okin ki a'di ta'da sho'k jin dorki'd mo. Kun tiya o gwo mo ki: Aman'doyu gwo a'di ṭorki gwo e a'di mo be.

30 Dhala Yesus ki thoꝝ gwo mo ki: 'Twa/ yansan pu'dki'd gom gway bum mo, yisa gom gway pema.

31 Dhali mo jin minu tor gwo 'twa/a 'cesh gi gwon dwall e mony'cesh yansan mo tani a'di pu'dki'd mo. Dhali tapa ma ruma 'cesh yansan minu biꝝ ka

pije/ mo be.

³² Dhali aha/, ki aha/ minu 'de'k mo 'peni mony'cesh yan mo tani aha/ mina dira ris 'kwani 'baar mo e is pem mo be.

³³ A'di oki gwo yansan mo mmotor 'pemen jwa jin mina a'di wu mo be.

³⁴ Dhala waambuhany 'kwani thokki a'di gwo mo ki: Aman cikkina gwo mo 'peni gwoŋkan jin cikunu mo ka Kristhos midi ca'b ki sule/ sule/ mo. Ba /e o gwo kan mana ki Ya/ gi 'Kwani minu mii 'de'k mo? Ki Ya/ gi 'Kwani jana a'dan?

³⁵ Yesus ki thok uni gwo mo ki: Monkush midi nyak di e um ari'ceenne/ mo. Iiyi/ um mo ki monkush di'd naskina/ mo, isi ciki/ ki mondhumuri'i'd midi diki kum um mo. A'diyin jin yaki'd e bwam mondhumuri'i'd mo tani diki mish mo jin yakina a'di mo be.

³⁶ Ki um ta gi monkush mo tani gami gwo is e monkush mo ki um mini 'taki war ki iya/ gi monkush mo be.

'Kwani Yahuuda/ kun Dar gi Gwoŋ Gam Is mo

Ka Yesus oki gwo yansan mo tani a'di yaki'd mo dhali bag is piti 'peni uni mo be.

³⁷ Ba a'di miiki miimer ka ris ibwambori uni mo tani hili uni 'koki gam a'di gwo is mo be.

³⁸ A'di ta gwo jin okin ma manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin ta'da Ishaya mo jin minu thim moyi jin o gwo mo ki:

Tapa, kaja gamki gwom bana jin çinu is mo dhali eya ja Ქorkunu abi gi Tapa i e mo?

³⁹ Wakan uni mol a'di gwo gam is mo be. Haala Ishaya dok/e o gwo mo ki:

⁴⁰ A'di 'dapki uni em buni mo mmota ja'da/ mo dhali 'bi'thi uniya dum buni mo,
isi ciki/ ki uni mini 'taki par e ki em buni mo dhali nyith ka dum buni mo,
dhali tu'k mo gom aha/ mmowaç uni mo be.

⁴¹ Ishaya oki gwo yansan haali/ a'di mishki mony-cam piti mo dhali o gwo gom a'di mo be.

⁴² Bahili 'kwani ka ris isi uni gun ta gi moshirr mo tani gamki a'di gwo is mo, hili gom monko/ is gom 'Kwani Parisiyin mo tani uni 'koki pi gwo mo be, isi ciki/ uni minu 'taki ur ka pije/ 'peni gu'b gi montul is buni mo be.

⁴³ Haali/ uni enki montak 'peni 'kwani mo mmod-hal montak 'peni Arumgimis e i is mo.

Gwo ma Yesus jin Midi Ta Gwo gi Dwalli 'Kwani mo

⁴⁴ Dhala Yesus cuuki'd kagahara dhali o gwo mo ki: A'diyin jin gamki aha/ gwo is mo tani diki gam aha/ gwo is jasi 'te/ mo, hili a'di gamki a'di jin hashki aha/ gwo is mo be.

⁴⁵ Dhali a'di jin parki aha/ e mo tani parki a'di jin hashki aha/ e mo.

⁴⁶ Aha/ pu'dkina mo mmota monkush ma 'cesh yan mo ki a'diyin jin midi gam gwo is e aha/ mo tani midi diki tikir di mo e mondthurumi'd mo be.

⁴⁷ Wałki/ wathin tal 'deñ kamu/ cik gwo jin oka/ mo dhali diki dhu uni mo tani aha/ dinaki dwall a'di gwo mo, haali/ aha/ dinaki pu'du/ mo mmodwall 'kwaniny'cesh gwo mo, hili mmowoth 'kwaniny'cesh mo be.

⁴⁸ A'diyin jin ushki aha/ mo dhali diki bu'th gwom pem jin oka/ mo tani a'di ta gi jan tal 'deñ kamu/ jin midi dwall a'di gwo mo. Gwo jin oka/

mo tani a'di midi ta gwon dwell piti ka cim jiŋ 'ko'd mo.

⁴⁹ Haali/ aha/ dinaki o gwo 'peni moshirr pem gana/ mo. Ababa jin hashki aha/ mo tani a'di ki is piti çiki aha/ gwoŋkan jin 'kwarkunu mo gom gwo jin migā/ i/o mo dhali gwo jin migā/ itor mo.

⁵⁰ Dhali aha/ misha gwoŋkan piti jin 'kwarkunu mo ki a'di ta gwo gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. A'di jin oka/ mo tani okika/ me'd jin kankin ma Baba aha/ gwo mo be.

13

Yesus Lamki Imancik A'di Gwo Sho'k mo

¹ Dhali nt̄wa/a/ ki mo jin yuķuwa yuķ ka tul 'kup ki Mompe'kupanyolos mo tani a'Yesus mishki'd ki mom piti pu'dki'd mo jin mina a'di ya mo 'peni mony'cesh yansan e com mo tani, a'di enki kum piti kun 'kokin e mony'cesh yansan mo, a'di enki uni ntagi 'pemen mo be.

² Dhali ki tontē/ muru shwa mo tani ki tapa ma ruma 'cesh 'baarki gwo kar mo eya du ma Yahuusa Iskariyuūti mo, a'di jin ta ya/ ma Simaan mo mmo'cith a'di is ki gwo mo tani,

³ Yesus mmomishkina a'di ki Com çiki'da ris to 'baar mo e me'd piti mo dhali mmopu'dkina a'di 'peni Arumgimis mo dhali mmomina a'di dokā Arumgimis ka nyan'ko'd mo tani

⁴ a'di cuki mis mo 'peni tontē/ mo, dhali a'di 'cukki burrinyem pom piti mo mmokara 'cesh mo dhali a'di ki dek burrinye/ gi imanmiya tu'c e empa'd piti mo.

⁵ Dhali yan'ko'd a'di ki wol yi'de/ e bwam ma sahan mo dhali tel mii 'pen mo mmolam imancik a'di

gwo sho'k mo dhali shumuł uni sho'k ki burrinye/
gi imanmiiya tu'c jin hitha a'di e empa'd mo be.

⁶ A'di pu'dki'da Simaan Buterus mo dhala
Simaan Buterus ki o a'di gwo mo ki: Tapa, / e
mini lam aha/ sho'k pem 'taa?

⁷ Yesus ki thok a'di gwo mo ki: To jin miiga/
shwane/tani dina/e ki mish mo, hili ŋ'ko'd mo tani
/e mini mish gwo yan 'ban mo be.

⁸ Buterus ki thok a'di gwo mo ki: /E mini diki lam
aha/ sho'k pem ki sule/ sule/ mo ba/. Yesus ki thok
a'di gwo mo ki: Wałkki/ aha/ dinaki lam /e mo tani
/e diki ta gi monkamu/ e aha/ mo be.

⁹ Simaan Buterus ki thok a'di gwo mo ki: Tapa,
jasi sho'k pem 'te/ yisa, hili me'd pem si'da/ mo
dhali 'kup mo be.

¹⁰ Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Adiyin jin
upkunu mo tani midi mii diki mii ta gi mo jin minu
lam a'di mo isi ciki/ jasi sho'k piti mo, hili a'di
dhelelki'd ka 'kup kulu/ mo be. Dhali um dhelelkin
mo tani, hili yisa umi 'baar mowa.

¹¹ Haali/ a'di mishki a'di jin midi 'cith a'di is ki
gwo mo. A'di i/ona a'di gwo gi wakan mo ki: Umi
'baar mo yisa idheleladhelel mo.

¹² Ki a'di lamki uni sho'k buni mo tani dhali a'di
bu'thi burrinyem piti ka nyan'ko'd mo dhali ca'b
e mom piti mo, dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Um
mishi 'pemen miiñ gwo yansan jin miiga/ gom um
mowa?

¹³ Um yukki aha/ ka Manłtor Gwo dhali ki Tapa
mo. Dhali miim bum 'boro'd be haali/ aha/ wana
kan mo be.

¹⁴ Wałkki/ aha/ wana kan mmota Tapa mo dhali
Amanłtor Gwom bum mo lamki um sho'k mo tani

um si'da/ ka ba/ imini lam sho'k ka gam 'kup mo
be.

¹⁵ Haali/ aha/ cikina um she/um mii mo ki um
si'da/ mini 'taki mii mii me'd aha/ mo me'd jin
miika/ gom um mo be.

¹⁶ Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo
ki ciŋkina/ yisa ica'd ki tapam piti mo yisa, walla
a'di jin hashu mo tani yisa ica'd ki a'di jin hashki
a'di mowa.

¹⁷ Wakki/ um mini mish gwo gwansan mo tani
mom'bor mii 'te/ ba/ gom um mo wakki/ um mini
mii uni mo be.

¹⁸ Aha/ dinaki tor gwo gom umi 'baar mo. Aha/
misha uni gun kwanyka/ mo, a'di jin mina Gwo ma
Arumgimis jin 'kwarkunu mo ki a'di minu thim
moyi ki: A'di jin shwaki maam pem a'di 'de'kki
'penačinkilan sho'k piti apo/ aha/ mo.

¹⁹ Aha/ tora um gwo shwane/ ntwa/a/ mo ki mo
diki bu'th mo mo, wakki/ a'di ki bu'th mo mo tani
um ki gam gwo is ki aha/ tana a'di mo be.

²⁰ Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo
ki: A'diyin jin midi bu'th jan tal 'deŋ kamu/ 'peni
bwam uni kun hashka/ mo tani a'di bu'thki aha/
mo, dhali a'di jin bu'thki aha/ mo tani a'di bu'thki
a'di jin hashki aha/ mo be.

*Mo jin Minu 'Citha/ Yesus Is ki Gwo mo Torkina
A'di Itwa/a/ mo*

²¹ AYesus oki gwo wakansan mo tani a'di
murkin ma du mo e shi/in mo dhali te gwo shoka
'cesh mo ki: Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ona um
gwo mo ki: Jan tal 'deŋ kamu/ 'peni um midi 'cith
aha/ is ki gwo mo be.

²² Dhali imancik gwo uni sugkin ki e ka rem 'kup mo mmomolkina uni wathi/ jin okina a'di mo be.

²³ Jan tal 'de/ 'peni imancik a'di gwo mo a'di jin enkin ma Yesus mo mmo/ishkina a'di ki 'dishe/ eya bor ma Yesus mo be.

²⁴ Wakan Simaan Buterus wukki a'di ki 'kup mo dhali o gwo mo ki: Tori aman wathi/ jin okina /e mo ma.

²⁵ Wakan mmo/ishkina a'di abor ma Yesus ki 'dishe/ mo tani a'di ki o a'di gwo mo ki: Tapa kaja sa/?

²⁶ Yesus ki thok gwo mo ki: A'di ta a'di jin migi/ çika gabul maanj^kuthu'd yan mo ki aha/ mina 'thupki a'di mo be. Wakan ki a'di 'thupki a'di agabul maanj^kuthu'd mo tani a'di ki çiki a'di ka Yahuusa jin ta ya/ ma Simaan Iskariyuutⁱ mo be.

²⁷ Dhali yan'ko'd ka gabul maanj^kuthu'd mo tani Setaan seki'da dum piti mo. Yesus ki o a'di gwo mo ki: A'di jin mura /e imii mo tani miiyi a'di ki jahanne/ mo ma.

²⁸ Dhali jan tal 'denj kamu/ jin di'da tharabeeza yisa mishki 'pemen gwowa, kata okina a'di a'di kan mo.

²⁹ Kun tiya toshkin haali/ Yahuusa ta'd ga jisilaan ma guurush mo tani on ka Yesus torki a'di gwo mo ki: Yoli tonte/ kun mina ana mii ta goma yuk jin yuku ka tul 'kup mo, walla ki a'di midi 'taki çi to gom 'kwani kun hatha'ko'd mo be.

³⁰ Wakan 'ko'da gabul maanj^kuthu'd jin bu'thkina a'di mo tani a'di ki jahanne/ yaki'd ka pije/ mo, dhali mo ta mondthurumi'd mo be.

Gwoñkan Ta jin This jin 'Kwarkunu mo

31 Ki a'di yaki'd ka piye/ mo tani Yesus ki o gwo mo ki: Shwane/ Ya/ gi 'Kwani karkunu ca eya tente/ mo, dhali e a'di mo tani Arumgimis karkunu ki ca mo be.

32 Wakki/ Arumgimis karkunu ki ca mo e a'di mo tani Arumgimis si'da/ minu kar ki ca mo e is piti mo dhali midi kar a'di ki ca hila/ mo be.

33 Ushi uçiya, aha/ dina um jasi ari'ceenne/ mo. Um mini ŋap aha/ mo dhali me'd jin okika/ 'Kwani Yahuuda/ gwo mo, wakan si'da/ tani shwane/ aha/ ona um gwo mo ki: Mo yin jin mig/ ya icine/ mo tani mina um mol iiyu/ icine/ mo be.

34 Gwon̄kan jin ta jin this jin 'kwarkunu mo tani a'di çikika/ um mo ki um mini en ka rem 'kup mo, isi me'd jin enka/ um moyi, ki um si'da/ mini en ka rem 'kup mo be.

35 Gom 'kup mii yansan kan mo tani aris 'kwani ka ris mini mish ki um ta imancik gwom pem mo wakki/ um enen ka rem 'kup mo be.

Mo jin Wat ma Buterus Gwo mo Torkunu Itwa/a/ mo

36 Simaan Buterus ki o a'di gwo mo ki: Tapa, ki mana imina /e iya mo? Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Mo yin jin mig/ ya mo tani /e mini mol aha/ bathi sho'k shwane/ mo. Hili /e mini bath aha/ nsho'k ŋ'ko'd mo be.

37 Buterus ki o a'di gwo mo ki: Tapa, jan ta imiga/ mol /e bathi sho'k shwanetan mo? Aha/ mina kar mondiki/ém pema 'cesh gom /e mo be.

38 Yesus ki thok a'di gwo mo ki: A/e mini kar mondiki/ém pini a'cesh gom aha/? Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ṭora /e gwo mo ki: Ka dhon̄gola ŋwa

diki ko e mo tani ntagi /e mini wat̄ aha/ gway me'di kwara mo be.

14

Yesus Ta Bway Tagi Com mo

¹ Dhalku/ ki dhu adum bum ki mur mo ma. Gami um gwo is eya Arumgimis mo dhali gami aha/ gwo is si'da/ mo.

² E gu'b ma Babam pem mo tani mo jin minu 'ko tana ris mo. Wakki/ a'di midi 'taki diki wakan mo tani a/miga/ 'taki tor um gwo ki aha/ yana ya mo mmothoson mo gom uma?

³ Dhali ki aha/ mina ya mo dhali thoson um mo tani aha/ mina dok̄u/ dok̄/e dhali 'do um nyakki aha/ mo ki mo yin jin miga/ di nycine/ mo tani a'di imina umi 'ko si'da/ mo be.

⁴ Dhali mo yin jin yakika/ iya mo tani misha um mo dhali bway misha um si'da/ mo be.

⁵ Tuuma ki o a'di gwo mo ki: Tapa, aman 'konaki mish mo jin yana /e iya mo. I/aman misha bway imana?

⁶ Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Aha/ tana bway dhali gwon gana/ dhali mondiki/e mo. Wathin ṭal 'deñ kamu/ midi diki yayu/ eya Baba, hili jasi e aha/ mo be.

⁷ Wakki/ um mini 'taki mish aha/ mo tani um mini 'taki misha Babam pem si'da/ mo be. 'Peni shwane/ um mishki a'di mo dhali um parki a'di e mo be.

⁸ Pilibbus ki o a'di gwo mo ki: Tapa, ṭor am Ababa i e mo ma, dhali aman minu te mo be.

⁹ Yesus ki o a'di gwo mo ki: Aha/ dina i/e ki rash rash kan mo dhali dina /e ki mish aha/ naskina/

Pilibbus? A'di jin parki aha/ e mo tani parki'da Baba e mo. Ba kata ona /e ki: Tor am Ababa i e mo?

¹⁰ Dina /e ki gam gwo is ki aha/ dina eya Baba dhali Ababa di'd e aha/ 'taa? Gwo kun oka/ um mo tani aha/ dinaki o a'di ki moshirr pem gana/ mo. Hili Ababa jin ça'bki'd e aha/ mo tani a'di miiki miim piti mo be.

¹¹ Gami aha/ gwo is mo ki aha/ dina eya Baba mo dhala Ababa di'd e aha/ mo, walla gami aha/ gwo is gom gway gi mii mo 'te/.

¹² Ka jin̄ gana/, ka jin̄ gana/ aha/ ona um gwo mo ki a'di jin̄ gamki aha/ gwo is mo tani midi mii mii si'da/kun miika/ mo, dhali mii kun can ki gwansan mo tani mina a'di imii mo haali/ aha/ yana ya Ababa mo be.

¹³ Ma to yin jin mina umi dot̄ ki gway pem mo tani aha/ mina mii a'di mo, ka Baba minu kar ca eya tente/ e Ya/ mo be.

¹⁴ Wakki/ um mini dot̄ aha/ ton tiya ki gway pem mo tani aha/ mina mii uni mo be.

Gwo jin Onu Is gom Shi/in Dheleladhelel mo

¹⁵ Wa^kki/ um eni aha/ mo tani um mini dhu gwoŋkan pem kun 'kwarkunu mo be.

¹⁶ Dhali aha/ mina dota Baba mo dhali a'di midi ci uma Manmalasa kamu/ mmodi e um ki sule/ sule/ mo be,

¹⁷ isi a'diyi jin ta Shi/in gi gwoŋ gana/ mo, a'di jin molkina 'kwaniny'cesh bu'th mo haali/ uni 'koki mish a'di mo walla 'koki nyith a'di mo. Um mishki a'di mo haali/ a'di ça'bki'd nyakki um mo dhali midi di e um mo be.

¹⁸ Aha/ mina diki dhal um ka dhipa mo. Aha/ mina yayu/ i um mo be.

19 Shini naskina/ dhali 'kwaniny'cesh mini 'koki par aha/ e dok_g/ e mo. Hili um mishki aha/ mo. Haali/ aha/ dina ki e mo tan i um si'da/ mini 'ko ki e mo be.

20 Ka cim ćaan tan i um mini mish ki aha/ dina eya Babam pem mo dhali um e aha/ mo dhali aha/ e um mo be.

21 A'di jin ta gi gwoŋkan pem kun 'kwarkunu mo dhali jin dhu uni mo tan i a'di be ita ji gi eni aha/ mo be. Dhali a'di jin eni aha/ mo tan i a'di min ma Babam pemi en mo dhali aha/ mina en a'di mo dhali ṫor a'di is pem i e eya tente/ mo be.

22 Yahuusa a'di jin ta'da Iskariyuuti yisa, a'di ki thok a'di gwo mo ki: Tapa, kata a'di imina / e itor is pini eya tente/ e am mo dhali diki ṫor 'kwaniny'cesh mo?

23 Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Wakki/ wathi/ midi en aha/ mo tan i a'di midi dhu gwom pem mo, dhali Ababam pem midi en a'di mo, dhali aman mina iiyu/ mo i a'di mo dhali mii moŋ'kom bam nyakki a'di mo be.

24 A'diyin jin diki en aha/ mo tan i diki dhu gwom pem mo. Dhali gwo yin jin ciķa um mo tan i diki ta jim pem mo, hili ta jim ma Baba jin hashki aha/ mo be.

25 Gwo gwansan ṫorkika/ um mo ki aha/ dina e um naskina/ mo be.

26 Hili ka Mammalas jin ta Shi/in Dheleladhelel mo, a'di jin min ma Babam pem hashu/ ki gway pem mo tan i a'di midi ṫor um gwo 'baar mo dhali midi ka um gwo e 'baar mo kun ṫorkika/ um mo be.

27 Moŋku'th is dhalkika/ um mo. Moŋku'th is pem ćikika/ um mo. Yisa me'd jin ćinu

'kwaniny'cesha, aha/ cikina um a'di mo. Dhalka dum bum ki dhu ki mur mo walla dhalku/ ki dhu uni ka ko/ is mo.

²⁸ Um cikki gwo mo jin oka/ ki: Aha/ yana ya mo dhali aha/ mina idoku/ i um mo. Wakki/ um eni aha/ mo tani um mina bwa 'taki 'kuny mo haali/ aha/ yana Ababa mo, haala Baba a'di ekki'd mmobol aha/ e mo be.

²⁹ Dhali shwane/ aha/ torkina um gwo ntwa/a/ mo ki mo diki bu'th mo mo naskina/. Wakan ki a'di midi bu'th mo mo tani um mini gam gwo is mo be.

³⁰ Aha/ mina diki ca'b mmotor um gwo ki rash rash mo haali/ tapa gi mony'cesh yan pu'dki'd mo. A'di dar gi mom'bi'th apo/ aha/ mo be.

³¹ Hili aha/ miikina to me'd jin kankin ma Baba aha/ gwo mo, wakan ki 'kwaniny'cesh mini 'taki nyith ki aha/ ena Ababam pem mo. Cuyi mis mo. Dhalki ana iina imun mo.

15

Yesus Ta Cwalman Gana/mo

¹ Aha/ tana cwalman gana/ mo dhali Ababam pem a'di ta'da mankor mo be.

² Arisa bim pem kun dak dho'th mo tani uni 'citha/ a'di mo mmo'do ka piye/ mo, dhali arisa bi kun dho'th maman mo tani a'di ki thoson mo dhali 'cith mo ki uni mini dho'th maman ki nyanye/ mo be.

³ Um dhelelkin mo hila/ ki gwo jin torkika/ um mo be.

⁴ 'Koyi e aha/ mo ma dhali aha/ e um mo. Me'da biny cwa jin moli maman dho'th ki is piti mo isi ciki/ a'di midi mii di e cwalman mo, wakan um si'da/ isi ciki/ um mini 'ko e aha/ mo be.

⁵ Aha/ tana cwalmān gana/ mo, dhali um a'di itana bi mo. A'diyin jin ça'bki'd e aha/ mo dhali aha/ e a'di mo tani a'di be jin dhoθhi maman kagahara mo, haali/ ki dar gi aha/ mo tani um moli ton̄ kamū/ mii mo be.

⁶ Wakki/ wathi/ diki ça'b e aha/ mo tani a'di bitu ka pije/ me'da biny cwa mo dhali a'di ki ķu'th mo dhala bincwa tulkuṇu is mo mmoṭa'k i o'd mo, dhali o'd ki shwa mo be.

⁷ Wakki/ um 'kon e aha/ mo dhali gwom pem 'kon e um mo tani doti ma to yin jin ona bwa um mo dhali a'di minu mii gom um mo be.

⁸ Ki 'kup mii yan kan mo tani Ababam pem karkunu ki ca mo mmodho'thkinā um maman kagahara mo, dhali wakan um ki nyō/ mii mo mmota imancik̄ aha/ gwo mo be.

⁹ Me'd jin enkin ma Baba aha/ mo tani wakan si'da/ aha/ enkina um mo. 'Koyi e mo/en pem mo ma.

¹⁰ Wakki/ um dhu gwoñkan pem kun 'kwarkunu mo tani um mini 'ko e mo/ en pem mo, me'd jin dhukika/ gwoñkan ma Babam pem mo kun 'kwarkunu mo dhali ça'b e mo/en piti mo be.

¹¹ To gwansan ṭorkika/ um mo ki moñ'kuny bwam pem midi di e um mo dhali ki bwañ 'kun-ygam bum minu 'tu'd mo be.

¹² Gwo yansan a'di ta gwoñkan pem jin 'kwarkunu mo ki um mini en ka rem 'kup mo me'd jin enkika/ um mo be.

¹³ Mo/ en jin ca'da kamu/ yisa di'da e wathiny'cesha kamu/ jin wakansan mo jin mina wathi/ kar mondiki/em pitiya 'cesh gom ikam piti mo be.

14 Um ta ikam pem mo waƙki/ um ki mii gwo kun ƙankika/ um mo be.

15 Aha/ yisa dikina mmoyuk um ki ćinjkina/ haali/ ćinjkina/ diki mish to jin miina tapam piti mo be. Hili aha/ yukkina um ki ikam pem mo haali/ aris to kun cikkika/ 'pena Babam pem mo tani aha/ ṭorkina um uni eya tente/ mo be.

16 Um 'koki kwany aha/ mo tani hili aha/ ikwanyakina um mo dhali dhu um mo ki um mini 'taki 'ko mo dhali dho'th maman mo dhali ki maman bum mini 'taki 'ko mo. Wakan ki ma to yin jin mina um doṭa Baba ki gway pem mo tani a'di midi ciki um uni mo be.

17 Gwo yansan ƙankika/ um mo ki um mini en ka rem 'kup mo be.

'Kwaniny'cesh Shi/kina Shi/i E mo

18 Waƙki/ 'kwaniny'cesh shi/i um i e mo tani um ki mish mo ki uni shi/ki aha/ i e ntwa/a/ mo dhali uni mini shi/ um i e mo be.

19 Waƙki/ um mini 'taki ta ku gi 'kwaniny'cesh mo tani 'kwaniny'cesh mini 'taki ena en gom kum buni mo, hili haali/ um 'koki ta ku gi 'kwaniny'cesh mo haali/ aha/ kwanyakina um mo 'peni 'kwaniny'cesh mo tani a'di ishi/ kina 'kwaniny'cesh umi e kan mo be.

20 Kayi gwo e jin ṭorka/ um mo ma ki ćinjkina/ yisa ica'd ki tapam pitiya. Waƙki/ uni ṭo'cki aha/ 'kus mo tani uni si'da/ mini ṭo'c um 'kus mo. Waƙki/ uni mini dhu gwom pem mo tani uni si'da/ mini dhu gwom bum mo be.

21 Hili aris to gwansan mina uni mii mo gom gway pem mo haali/ uni 'koki mish a'di mo, a'di jin hashki aha/ mo be.

²² Wakki/ aha/ mina 'taki diki pu'du/ mo dhali o uni gwo kan mo tani uni mini 'taki dar gi miinthus mo ba/. Hili shwane/ uni dar gi gwo mmoci miinthus buni 'ko'd mo be.

²³ A'diyin jin shi/ki aha/ i e mo tani shi/ki'da Babam pem e si'da/ mo be.

²⁴ Wakki/ aha/ mina 'taki diki mii to ibwam uni, mii jin dina jan tal 'deñ kamu/ ki mii mo tani uni mini 'taki dar gi miinthus mo. Hili shwane/ uni parki mo e mo dhali shi/ aha/ i e mmontal 'de/ nyakka Ababam pem mo be.

²⁵ A'di ta gwo jin minu thim moyi jin 'kwarkunu mo e gwonjkan buni jin cikunu mo ki: Uni shi/ki aha/ i e ka kar 'kup mo be.

²⁶ Hili ka Manmalas midi pu'du/ mo a'di jin migi/ hashu/ i um 'pena Baba mo tani isi a'diyi jin ta Shi/in gi gwoñ gana/ mo a'di jin piyi'd 'pena Baba mo, a'di midi ta Man/o gwo gom aha/ mo be.

²⁷ Dhali um si'da/ mini ta iman/o gwo mo haali/ um nyakki 'ko ki aha/ 'peni ka mun'kup mo be.

16

¹ Aha/ okina ris to 'baar mo e um mo mmonon um 'peni mo jin minu kol um mo be.

² Uni mini ur um ka pije/ 'peni gu'b gi montul is mo. Ka jin gana/, mo midi pu'du/ mo ki a'diyin jin midi 'kosh um mo tani midi tosh ki a'di mii to mmoluña a'diya luñ goma Arumgimis mo.

³ Dhali uni mini mii mii yansan haali/ uni 'koki misha Baba mo walla aha/ mo be.

⁴ Hili aha/ okina to gwansan e um mo, ki mom buni mini pu'du/ mo tani um ki ka gwo e ki aha/ torkina um uni mo be.

Mii gi Shi/in Dheleladhelel mo

Aha/ dinaki o gwo gwansan 'peni ka muŋ'kup
mo haali/ aha/ dikina nyakki um mo be.

⁵ Hili shwane/ aha/ yana ya e a'di jin hashki aha/
mo. Hili jan ṭal 'deŋ kamu/ 'peni um diki doṭ aha/
gwo mo ki: /E yani ya mana mo?

⁶ Hili haali/ aha/ ṭorkina um gwo gwansan mo
tani bwan dit'i'd 'tu'dki uma dum bum mo be.

⁷ Bahili aha/ ṭorkina um gwoŋ gana/ mo. A'di ta
shi/ miim 'boro'd bum mo jin migā/ ya mo haali/
wakki/ aha/ dinaki ya mo tani Amanmalas midi
diki yayu/ i um mo. Hili wakki/ aha/ yana mo tani
aha/ mina hashki a'di i um mo be.

⁸ Dhali ki a'di midi pu'du/ mo tani a'di midi
pucur 'kwaniny'cesh ki gwo mo gom miinthus mo
dhali gom mo ma ḁar/e mo dhali gom gwo jin minu
dwall mo be.

⁹ Gom gwo gi miinthus mo haali/ uni 'koki gam
gwo is e aha/ mo be.

¹⁰ Gom mii ma ḁar/e mo haali/ aha/ yana ya
Ababa mo, dhali um mini 'koki par jis/em pem e
mo be.

¹¹ Gom gwon dwall mo haali/ tapa gi mony'cesh
yansan a'di torkunu gwon dwall 'twa/a 'cesh mo
be.

¹² Hili aha/ tana gi gwon tiya ka ris mmo/o um
mo tani hili um mol uni bu'th shwane/ mo be.

¹³ Ki Shi/in gi gwoŋ gana/ midi pu'du/ mo tani
a'di midi shu um bway eya ris gwoŋ gana/ 'baar
mo. Haali/ a'di midi diki ṭor gwo gi moshirr ki is
piti mo. Hili ma to yin jin mina a'di cik mo tani a'di
mina a'di itor mo dhali a'di midi ṭor um eya tente/
to kun mini pu'du/ mo be.

¹⁴ A'di midi kar aha/ ki ca mo haali/ a'di midi bu'th jim pem mo dhali tor um a'di eya tente/ mo be.

¹⁵ Aris to 'baar mo kun ta ku ma Baba mo tani uni ta kum pem mo. A'di oka/ gwo mo wakan ki: A'di midi bu'th jim pem mo dhali tor um uni eya tente/ mo be.

Mondit Bwa Midi War ki Moŋ'kuny Bwa mo

¹⁶ Shini naskina/ dhali um mini 'koki par aha/ e dok_e mo. Dok_e shini naskina/ dhali um mini par aha/ e mo be.

¹⁷ Kun tiya 'peni imancik a'di gwo oki gwo ka rem 'kup mo ki: Gwonta okina a'di ana kan mo ki: Shini naskina/ dhali um mini 'koki par aha/ e mo dhali dok_e, shini naskina/ dhali um mini par aha/ e mo, dhali, haali/ aha/ yana iya Ababa mo?

¹⁸ Uni oki gwo mo ki: 'Pemen gwo yansan wakata jin ona a'di ki: Shini naskina/. Aman 'konaki mish 'pemen gwo jin ona a'di mo.

¹⁹ Yesus nyithki'd ki uni ona bwa ki dot a'di mo tani a'di ona a'di uni gwo mo ki: A/gom gwo yan a'di idotkina um gwo ki is bum mo jin oka/ 'pemen piti ki: Shini naskina/ mo dhali um mini 'koki par aha/ e mo, dhali dok_e, shini naskina/ mo dhali um mini par aha/ e mowa?

²⁰ Ka jin_i gana/, ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: Um mini ko mo dhali ko ki kony jabu'th mo, hili 'kwaniny'cesh uni imina bwa i'kuny mo. Um a'di imina bwa iditadit mo, hili bwan dit*i*'d bum midi war ki mon'kuny bwa mo be.

²¹ Ka 'bom shwan ma 'ci mo tani ayim dita bwa mo haali/ ayim pu'dki'di mom piti mo. Hili ka yim ki dhotha 'ci mo tani ayim yisa di'di moka gwo e

mo goma nyor pitiya, gom bwaŋ 'kunyu'd mo ka
'ci dho'thkunu mo e mony'cesh mo be.

²² Wakan um ditkina bwa shwane/ mo, hili aha/
mina par um e doke mo dhali adum bum minu
'tu'd ki moŋ'kuny bwa mo dhali wathin tal 'deŋ
kamu/ yisa di'da jin midi bu'th moŋ'kuny bwa yan
'peni um mo be.

²³ Dhali ka tee çaan mo tani um mini 'koki dot
aha/ gwondotala kamu/ mo. Ka jinj gana/, ka jinj
gana/ aha/ ona um gwo mo ki: Wakki/ um mini dot
tonj kamu/ ' pena Baba mo tani a'di midi çiki um
uni ki gway pem mo be.

²⁴ Ntagi shwanesan mo tani um 'koki dot tonj
kamu/ ki gway pem mo. Doti mo ma dhali um mini
bu'th to mo ki moŋ'kuny bwam bum minu 'tu'd
mo be.

Aha/ Pikina Mony'cesh E ki Mii mo

²⁵ Aha/ okina gwo yansan e um ki jim pok mo.
Mo midi pu'du/ mo ki aha/ mina diki doke tor um
gwo ki jim pok mo, hili aha/ mina tor um gwo ka ji
sho'k goma Baba mo be.

²⁶ Dhali ka tee çaan mo tani um mini dot ki gway
pem mo. Dhali aha/ dinaki o um gwo mo ki aha/
mina dot Ababa gom um mo.

²⁷ Haali/ Ababa ki is piti enki um mo haali/ um
enki aha/ mo dhali gamki gwo is ki aha/ pu'dkina
' pena Baba mo be.

²⁸ Aha/ pikina ' pena Baba mo dhali aha/
pu'dkina i 'kwaniny'cesh mo be. Doke aha/
mura idhal 'kwaniny'cesh ' pen mo dhali ya Ababa
mo be.

29 Imancik a'di gwo o gwo mo ki: Ayy, shwane// e torki gwo shoka 'cesh mo, yisa ki ari gwoŋ kamu/ jin počka /eya.

30 Shwane/ aman misha ki /e mishkina ris to 'baar mo dhali /e mini mii diki ta gi jan tal 'deŋ kamu/ mmmodot /e gwo mo. Gom 'kup mii yan mo tani aman gamkina gwo is ki /e pu'dkin 'peni Arumgimis mo be.

31 Yesus ki thok uni gwo mo ki: A/gwo gama um is shwane/ mowa?

32 Mo midi pu'du/ mo. Ka jinj gana/ a'di pu'dki'd mo ki um minu čeker bwa mo, aris umi 'baar mo e gu'b bum ka 'dete/ 'dete/ mo dhali um mini dhal aha/, aha/ 'de/ mo. Hili aha/ dina aha/ 'de/ yisa, haali/ Ababa a'di nyakki di ki aha/ mo be.

33 Aha/ okina gwo yansan e um mo ki e aha/ mo tani um mini ta gi monku'th is mo. E mony'cesh yan mo tani um mini gam mončo'c bwa mo, hili roči shoka 'cesh 'te/ ma, haali/ aha/ pikina mony'cesh yansan e ki mii mo be.

17

Yesus 'Thoki'd mo gom Imancik A'di Gwo mo

1 Ka Yesus 'baarki gwo gwansan mmo/o mo tani a'di 'de'kki em piti 'kup ki momis mo dhali o gwo mo ki: Ababa, mo pu'dki'd mo. Kari /e Ya/m pini ki ca mo ki Ya/m pini si'da/ midi kar /e ki ca mo be.

2 Me'dyin jin čikina / e a'di mom'bi'th apo/ bunġwar is mo mmoci mon'koki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo e uni gun čikina /e a'di mo be.

3 Dhali mon'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo a'dan be, ki uni mini mish / e mo, ki / e tana

Arumgimis gana/ /e 'de/ ki lish mo, dhala Yesus Kristhos, a'di jin hashkina /e mo be.

⁴ Aha/ karkina /e ki ca mo e mony'cesh yansan mmothimkika/ atı'c jin çikina /e aha/ mmomii mo be.

⁵ Dhali shwane/ Ababa, kari / e aha/ ki ca e bun'kus pini mo ma, a'di jin ta monyca jin nyakka/ ki/e ntıwa/a/ ki mony'cesh yansan dinuki uk mo be.

⁶ Aha/ torkina gway pini eya tente/ e 'kwaniny'cesh mo, uni gun çikina /e aha/ 'peni 'kwaniny'cesh mo. Uni ta kum pini mo dhali /e çiki uni aha/ mo dhali uni dhuki gwom pini mo be.

⁷ Shwane/ uni mishkin ka ris to 'baar mo kun çikina /e aha/ mo tan*i* uni 'peni /e mo be.

⁸ Haali/ aha/ çikina uni gwo kun çikina /e aha/ mo dhali uni bu'tki uni mo dhali mish ka jin gana/ ki aha/ pikina 'peni /e mo, dhali uni gamki gwo is ki /e a'di ihashki aha/ mo be.

⁹ Aha/ dikina mmo'tho mo gom uni mo. Aha/ yisa dina mmo'tho gom 'kwaniny'cesh gwansan mo, hili gom uni gwansan kun çikina /e aha/ mo haali/ uni ta kum pini mo be.

¹⁰ Aris kum pemi 'baar mo tan*i* uni ta kum pini mo be. Dhali kum pini ta kum pem mo dhali aha/ karkunu ki ca e uni mo be.

¹¹ Dhali shwane/ aha/ mina diki di i mony'cesh yan mo, hili uni a'di i'kon*i* mony'cesh yan mo, dhali aha/ yakina iya i /e mo. Ababa, /e jin kogu mo, dhuyi uni ma e gway pini mo uni kun çikina /e aha/ mo, ki uni mini tal 'de/ mo isi me'd jin tal ana 'de/ mo be.

¹² Ki aha/ dikina uni naskina/ mo tan*i* aha/ dhukina uni ki gway pini mo, uni kun çikina /e aha/

mo. Aha/ jikina uni mo dhali jan tal 'deñ kamu/ 'peni uni yisa thisu e mowa, hili jasi ya/ gi a'di jin daķu gwo me'd mo, ki Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu minu thim moyi.

¹³ Hili shwane/ aha/ yakina iya i/e mo, dhali gwo gwansan torkika/ 'kwaniny'cesh mo ki uni mina bwa 'kuny mo mmo'tu'd uni ki is buni mo.

¹⁴ Aha/ cikina uni gwom pini mo dhali 'kwaniny'cesh shi/ki uni i e mo haali/ uni 'koki ta ku gi mony'cesh mo, isi me'dyin dika/ ki ta ji gi mony'cesh mo be.

¹⁵ Aha/ dinaki 'tho ki /e mini 'taki bu'th uni 'peni mony'cesh mo, hili ki /e mini 'taki dhu uni 'peni a'din thus 'deyin mo.

¹⁶ Uni 'koki ta ku gi mony'cesh mo, isi me'dyin dika/ ki ta ji gi mony'cesh mo be.

¹⁷ Dhagami uni ki gwoñ gana/ mo. Gwom pini ita gwoñ gana/ mo be.

¹⁸ Me'd jin hashkina /e aha/ i mony'cesh mo tani wakan si'da/ aha/ hashkina uni mo e mony'cesh mo be.

¹⁹ Dhali gom gway buni mo tani aha/ dhagamkina is pem mo, ki uni si'da/ minu dhagam e gwoñ gana/ mo be.

²⁰ Aha/ dinaki 'tho gom uni gwansan uni 'cena mo, hili si'da/ gom uni gwansan kun mini gam aha/ gwo is i'ko'd mo e gwom buni mo be,

²¹ ki uni 'baar mo mini tal 'de/ mo, isi me'dyin /e jin tana Baba dikin e aha/ mo, dhali aha/ e / e mo, ki uni si'da/ mini 'ko e ana mo, wakan ki 'kwaniny'cesh mini gam gwo is ki /e hashki aha/ mo be.

²² Dhali monyca yin jin çikina /e aha/ mo tani aha/ çikina uni a'di mo ki uni mini ṭal 'de/ mo isi me'd ana mmotala ana 'de/ mo be.

²³ Aha/ e uni mo dhali /e e aha/ mo ki uni minu gam is ki gam gana/ mmontal 'de/ mo, wakan ki 'kwaniny'cesh mini mish ki/e a'di ihashki aha/ mo dhali /e enki uni mo isi me'dyin jin enkina /e aha/ mo be.

²⁴ Ababa, aha/ ona bwa si'dayi ki uni gwansan kun çikina /e aha/ mo mini nyak 'ko ki aha/ mo e mo yin jin miga/ di mo, mmopar monycam pem e mo, a'di jin çikina /e aha/ mo ki mo/en pini gom aha/ mo ntwa/a/ ki mony'cesh yan dinuki ƙa'b mo be.

²⁵ Ayy Ababa jin ta'da kar/e mo, 'kwaniny'cesh 'koki mish /e mo, hili aha/ mishkina /e mo, dhali uni gwansan imishkin ki /e a'di ihashki aha/ mo be.

²⁶ Aha/ ṭorkina uni gway pini i e mo dhali aha/ mina kar a'di eya tente/ mo, ki mo/en ƙaan jin enkina /e aha/ mo tani midi di e uni mo dhali aha/ e uni mo be.

18

Mo jin 'Cithuwa 'Cith Is ki Gwo mo dhali Mo jin Budhuwa Yesus mo

¹ Ka Yesus dakki gwo gwansan o mo tani a'di yaki'd ka pije/ mo nyakki imancik a'di gwo mo mmo'cith embul wosh ma Gidruun mo e mo yin jin dikina monsinu mo, a'di jin ciçkina a'di nyakki imancik a'di gwo mo be.

² Dhala Yahuusa a'di jin 'cithki a'di is ki gwo mo si'da/ mishki mo mo haala Yesus yaki'di mun me'd ka ris mo nyakki imancik a'di gwo mo be.

³ Wakan Yahuusa a'di cikunu i/askar kun tulu 'kup mo, uni gun dhunu mo mmoji mo mo, dhali kun tiya kun tana imanji mo mo si'da/ 'peni igasiis kun can mo dhali 'Kwani Parisiyiin mo, dhali uni iikin mo ka lamba/ ime'd mo dhali dhanthro/ mo dhali to kun asu mo.

⁴ Dhali yan'ko'd Yesus mishki'da ris to gwansan kun mini pu'du/ i a'di mo tani dhali a'di yaki'd ka karambuye/ mo dhali o uni gwo mo ki: Kaja ŋapa um mo?

⁵ Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki: Yesus gi Pa Naasira mo. Yesus ki thok uni gwo mo ki: Aha/ a'dan jin tana a'di mo. Dhala Yahuusa jin 'cithki a'di is ki gwo mo tani doshki'd nyakki uni mo be.

⁶ Ki a'di oki uni gwo mo ki: Aha/ tana a'di mo tani, uni iikin ka çin'ko'd mo dhali tagkina 'cesh mo be.

⁷ Dok/e a'di ki dot uni gwo mo ki: Kaja a'di ŋapa um mo? Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki: Yesus gi Pa Naasira mo.

⁸ Yesus ki thok gwo mo ki: Aha/ torkina um gwo mo ki: Aha/ a'dan jin tana a'di mo. Wakki/ um ŋapi aha/ kan mo tani dhalki 'kwani gwansan iin mo ma.

⁹ A'di ta gwo jin thimkunu moyi jin okina a'di mo ki: 'Peni uni gwansan kun cikina /e aha/ mo tani aha/ dinaki this jan tal 'deñ kamu/ e mo be.

¹⁰ Dhali yan'ko'd Buṭerus ta'd gi dhan gandala turga/ mo dhali a'di ki buk a'di mo dhali ruthun çinkina/ ma gasiis jin ca'd mo dhali 'cith a'di 'ce ma bim poros piti mo. Dhali çinkina/ yan yuku gway ka Malkus mo be.

¹¹ Yesus ki owa Buṭerus gwo mo ki: Dwari gandala turgam pini e 'kumpum piti mo. Miga/ diki

piya kubbaaya jin çikin ma Baba aha/ mo 'taa?

Yesus Suskunu mo Ibwambor ma Gasiis jin Ca'd mo

¹² Wakan i/askar dhala mancil ma askar alip buni mo dhali imanji mo mo 'peni 'Kwani Yahu-uda/ mo uni bu'thkina Yesus mo dhali dek a'di mo be.

¹³ Ntwa/a/ uni ki sus a'di eya Hannaan mo haali/ a'di ta'da mar ma Kayaapa mo, a'di jin ta'da gasiis jin ca'd gi yil çaan mo be.

¹⁴ A'di ta'da Kayaapa jin logomki 'Kwani Yahu-uda/ki gwo mo ki a'di ta shi/miim 'boro'd jin mina wathin tal 'deñ kamu/ 'taki wu mo gom 'kwani mo be.

Buterus Watki'da Yesus Gway mo be

¹⁵ Simaan Buterus bathki'da Yesus nsho'k mo dhali amancik a'di gwoñ kamu/ si'da/ mo. Dhali amancik gwo yan a'di mishkin ma gasiis jin ca'd mo dhali gom mii gi wakan mo tani a'di ciçki bwaagonj ma gasiis jin ca'd mo nyakka Yesus mo be,

¹⁶ ka Buterus di'di modosh naskina/ e 'twañkala gonj mo be. Wakan amancik gwo yan jin mishkin ma gasiis jin ca'd mo yaki'd ka pije/ mo dhali tora tor ki nyarany çinkina/ jin hili 'twañkala gonj mo dhali susa Buterus bwaman mo mo.

¹⁷ Dhali nyarany çinkina/ jin hili 'twañkala gonj mo tani o'da Buterus gwo mo ki: /E si'da/ diki ta amancik wathi/yansan gwo mo 'taa? A'di ki o gwo mo ki: Aha/ yisa tana a'diya.

¹⁸ Dhali uni kun ta çinkina/ dhali imanji mo mo tani uni 'thaki o'da 'cila'th mo haali/ mo 'thupa'thup mo, dhali uni 'kokin mo mmosam is

buni i o'd mo. Dhala Buterus si'da/ nyaķki di ki uni mo mmodoshkina a'di mo dhali mmosam is piti i o'd mo be.

Gasiis jin Ca'd Dotki'da Yesus Gwo mo

¹⁹ Dhali yan'ko'd agasiis jin ca'd dotki'da Yesus gwo mo gom imancik a'di gwo mo dhali gom gwo jin ṭora a'di mo be.

²⁰ Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Aha/ ṭorkina 'kwaniny'cesh gwo eya tente/ isa yempa/ mo dhali aha/ ṭorkina gwo isa yempa/ e gu'b gi montul is mo dhali e gu'b gi mondheleladhelel mo, e mo yin jin talkina 'Kwani Yahuuda/ isi 'baar mo mmontal 'de/ mo. Aha/ dinaki ṭor gwoj kamu/ ka kwal is mo.

²¹ /E doti aha/ gwo janta mo? Doti uni gwansan kun cik aha/ gwo mo ma, gwo jin okika/ uni mo. Uni mishi gwo kun oka/ mo be.

²² Ki a'di oki gwo gwansan mo tani jan tal 'de/ 'peni imanji mo mo jin doshki'd ki 'dishe/ mo tani dorki'da Yesus ki me'd pitи mo dhali o gwo mo ki: Eeh. A/e thokkina gasiis jin ca'd gwo mo kana?

²³ Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Wakki/ aha/ ṭhutha gwo o mo tani ṭori gwo jin ṭhu'thka/ mii mo. Hili wakki/ aha/ ona gwo ka kar/e mo tani atinta dorkina /e aha/ mo?

²⁴ Dhali yan'ko'd Hannaan ki hash a'di eya gasiis jin ca'd ki mondek is mo be.

Buterus Watki'da Yesus Gway mo Dok/e

²⁵ Dhala Simaan Buterus a'di diki'di modosh ki mis mo dhali mmosam is piti i o'd mo. Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: /E si'da/ diki ta amancik a'di gwo mo 'taa? A'di watki gwo mo dhali o gwo mo ki: Aha/ yisa tana a'diya.

26 Dhali ciŋkinan tal 'deŋ kamu/ 'peni uni ma gasiis jin ca'd jin ta'da abas gi wathi/ jin 'ciṭh ma Buṭerus 'cem piti mo tani dotki a'di gwo mo ki: Dika/ ki par /e e mo nyakki a'di e bwam monsinu mowa?

27 Dok/e Buṭerus waṭki gwo mo, dhali ki jahanne/ adhoŋgola ḥwa gwoki e mo be.

Yesus Diki'd Ibwambor ma Bilaatus mo

28 Yan'ko'd uni ki susa Yesus mo 'peni gu'b ma Kayaapa mo e mo jin ça'b ma mudhiir nycine/ mo. A'di ta mon'thamo/ ka 'tum mo. Uni ki is buni 'koki ciç mo jin din ma mudhiir nycine/ mo, wakan ki uni minu 'taki 'koki nyo/ is mo, hili jin mina uni 'taki shwa to gi Mompe'kupanyolos mo be.

29 Wakan aBilaatus yaki'd ka pije/ e uni mo dhali o gwo mo ki: Gom 'kup gwo gi wakatinta iyerkina um wathi/ yan is ki gway mo?

30 Uni ki thok a'di gwo mo ki: Waḳki/ wathi/ yansan midi 'taki diki ta jin thus ki thus mo tani aman mina 'taki 'koki ci a'di wakan mo be.

31 Bilaatus ki thok uni gwo mo dhali o gwo mo ki: Susi um a'di ki is bum mo dhali dwalli a'di gwo mo ki gwo jin ta jin ḥan bum mo. Dhali 'Kwani Yahuuda/ thokki a'di gwo mo ki: A'di diki ta mii jin dhala gwoŋkan am bway mo mmokar jan tal 'deŋ kamu/ 'kupa 'cesh mo mmowu mo ba/.

32 A'di yansan miikunu mo mmothim gwo moyi jin okin ma Yesus mmotor gwo mo gom wu jin mina a'di wu mo be.

33 Bilaatus cički'd e mo ma mudhiir ka nyan'ko'd mo dhali yuka Yesus mo dhali o a'di gwo mo ki: Ki /e de itana Malik gi 'Kwani Yahuuda/ mo de?

³⁴ Dhala Yesus ki thok gwo mo ki: /E si'da/ on kan e bwam pini mo 'taa? walla 'kwanin tiya a'di itorki /e gwo gom aha/ mo?

³⁵ Bilaatus ki thok a'di gwo mo ki: Aha/ tana Wathi/ Yahuudaa? 'Kwani gi kal pini dhali igasiis kun can mo uni ciki/e ki aha/ mo. Ki tonta imiikina /e mo sa/?

³⁶ Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Bampam pem jin taka/ tapa mo tani diki ta ji gi mony'cesh yansan mo. Wakki/ mom pem jin taka/ tapa mo midi 'taki di e mony'cesh yansan mo tani çinkinam pem mini 'taki as mo, ki aha/ minu 'taki 'koki ci 'Kwani Yahuuda/ mo. Hili mom pem jin taka/tapa mo tani yisa 'peni mony'cesh yana.

³⁷ Bilaatus ki thok a'di gwo mo ki: Ba / e be itana malik mo 'te/ ise be. Yesus ki thok gwo mo ki: /E be i/on ki aha/ tana amalik mo be. Haali/ gom 'kup mii yan mo tani aha/ dho'thkunu mo dhali gom 'kup mii yan mo tani aha/ pu'dkina e 'kwaniy'cesh mo mmotor gwo ki gwon gana/ mo. Aris 'kwani 'baar mo ka 'de te/ 'de te/ uni gun ta 'kwani gi gwon gana/ mo tani uni cikki 'twam pem mo be.

³⁸ Bilaatus ki o a'di gwo mo ki: Ki gwon gana/ atinta jan?

Yesus Torkunu Gwo 'Twa/a 'Cesh mo Mmowu mo

'Ko'di a'di oki gwo gwansan mo tani a'di yaki'd ka pije/ e 'Kwani Yahuuda/ dok/e mo dhali tor uni gwo mo ki: Ton kamu/ yisa gamkika/ e a'di jin migi/ yer a'di is ki gway mo.

³⁹ Hili um tan gi mii mo ki aha/ mina 'taki 'cuk ki um wathin tal 'de/ gom um ka cim gi

Mompe'kupanyolos mo. Um ona bwa ki aha/ mina 'cukki uma Malik gi 'Kwani Yahuuda/ mo 'taa?

⁴⁰ Uni cuun kagahara dok/e mo mmo/o gwo mo ki: Wathi/ yansan yisa, hila Baraabas mo. Dhala Baraabas a'di ta wathi/ jin ta'da mandil to mo be.

19

¹ Dhali yan'ko'd Bilaatus ki budha Yesus mo dhali dor a'di ki yisbib mo be.

² Dhali i/askar uni to'di ton'kup 'pena 'de/ mo dhali kar a'di i 'kup piti mo dhali uni ki hi'th a'di burrinyen duk is mo.

³ Uni pu'dkini a'di mo mmo/o gwo mo ki: Hayy, Malik gi 'Kwani Yahuuda! Dhali uni ki dor a'di ki me'd buni mo be.

⁴ Bilaatus a'di yaki'd ka piye/ dok/e mo dhali o uni gwo mo ki: Hili mo mo ma. Aha/ suskina um a'di ka piye/ mo ki um mini mish ki aha/ dinaki gam ton' kamu/ e a'di jin mig/ yer a'di is ki gway mo be.

⁵ Wakan aYesus a'di yaki'd ka piye/ mo mmohi'th ton'kup ma 'de/ mo dhali burrinyen duk is mo, dhala Bilaatus ki o uni gwo mo ki: Wathi/ a'dahan mo be.

⁶ Ki igasiis kun can mo dhali imanji mo mo parki a'di e mo tani uni kumki cuuwa/ kagahara mo mmo/o gwo mo ki: 'Koshi a'di ki cwany'cithan dhul mo. 'Koshi a'di ki cwany'cithan dhul mo. Dhala Bilaatus ki o uni gwo mo ki: Guyi um a'di ki is bum mo dhali 'koshi a'di ki cwany'cithan dhul mo haali/ aha/ dinaki gam ton' kamu/ e a'di jin mig/ yer a'di is ki gway mo be.

⁷ 'Kwani Yahuuda/ ki thok a'di gwo mo ki: Aman tana gi gwoñkan jin çikunu mo dhali ki gwoñkan

jin cikunu mo tani a'di ḫa ba/ imidi wu moyi, haali/
a'di kar is piti mmota Ya/ ma Arumgimis mo be.

8 Ka Bilaatus cikki gwo gwansan mo tani a'di ḫo/
ki is kagahara mo be.

9 A'di cički mo ma mudhiir dok/e mo dhali owa
Yesus gwo mo ki: Ki /e 'peni mana sa/? Hila Yesus
ci a'di gwon thoka kamuwa?

10 Wakan Bilaatus ki o a'di gwo mo ki: /E mini
diki thok aha/ 'twaa? Dina /e ki mish ki aha/ tana
gi mom'bi'th mo mmo'cuč / e mo dhali tana gi
mom'bi'th mo mmo'kosh /e ki cwany'cithan dhul
mo?

11 Yesus thok a'di gwo mo ki: /E mini 'taki dar gi
mom'bi'th apo/ aha/ mo, hili isi ciki/ a'di jin ciyunu
/e 'peni momis mo. Wakan si'da/ a'di jin ciki /e aha/
mo tani a'di cana miinthus mo be.

12 'Peni mo yan mo tani Bilaatus ḥapki bway
mo mmo'cuč a'di mo, hili 'Kwani Yahuuda/ ḫumki
cuuwa/ mo mmo/o gwo mo ki: Wački/ /e mini
dhali wathi/ yan me'd mo tani /e yisa tana mugu
ma Kaysara. Haali/ aris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/
'deṭe/ kun dhu is buni ka malik mo tani uni dhu is
buni apowa Kaysar mo be.

13 Ka Bilaatus cikki gwo yansan mo tani a'di
suski'da Yesus ka piye/ mo dhali a'di ki ca'ba 'cesh
apowa ḫursi jin dwallu gwo mo e mo ma 'cesh jin
yukkunu gway ka A'cesh jin Rusu Mmoci Jamas mo
dhali jin ta 'twaŋ 'Kwani Ibraniyiin ka Jabbaatha
mo be.

14 Dhali a'di ta'da tee jin Thosonkunu to mo gom
Mompe'kupanyolos mo, dhali a'di ta'da tente/ ib-
wanj'kup mo be. A'di ki o 'Kwani Yahuuda/ gwo mo
ki: Amalik bum a'dan mo be.

15 Dhali uni kumki cuuwa/ mo mmo/o gwo mo ki: A'di ka bor 'de/ mo. A'di ka bor 'de/ mo. 'Koshi a'di ki cwany'cithan dhul mo. Bilaatus ki o uni gwo mo ki: Miga/ 'koshha Malik bum ki cwany'cithan dhula? Dhali igasiis kun can mo tho<ğ> a'di gwo mo ki: Aman 'konaki ta ga malika kamu/ mo ba/, hila Kaysar a'di 'de/ mo be.

16 Dhali yan'ko'd a'di ki çiki a'di ki uni mo mmo'kosh ki cwany'cithan dhul mo be.

Mo gi 'Koshuwa 'Kosh ki Cwany'cithan Dhul mo

17 Wakan uni bu'thkinga Yesus mo dhali a'di yaki'd ka pije/ mo mmokal cwany'cithan dhul pitin gana/ mo e mo jin yukkunu gway ki mo ma siman 'kup mo, a'di jin yukkunu gway ki 'twaŋ 'Kwani Ibraniyiin mo ka: Gulgutha mo be.

18 Uni ki 'kosh a'di ki cwany'cithan dhul imun mo dhali 'kwanin sun tiya si'da/ nyaakkunu 'kosh ki a'di mo, jan tal 'deŋ kamu/ ki 'bana kamu/ mo, dhali jamu/ ki 'bana kamu/ mo dhala Yesus ibwamani uni mo be.

19 Bilaatus si'da/ a'di 'kwarki gwo mo dhali kari 'kup cwany'cithan dhul mo, a'di jin deŋkunu e mo ka: Yesus gi Pa Naasira, jin ta'da Malik gi 'Kwani Yahuuda/ mo.

20 'Kwani Yahuuda/ ka ris deŋki gwo yansan e mo jin 'kwarkunu mo haali/ mo jin 'koshkunuwa Yesus ki cwany'cithan dhul mo tani a'di 'dishki 'peŋkuman bampa/ is mo dhali a'di 'kwarkunu ki 'twaŋ 'Kwani Ibraniyiin mo dhali ki 'twaŋ 'Kwani Ithaliyaan mo dhali ki 'twaŋ 'Kwaniŋ Griki mo be.

21 Dhali yan'ko'd igasiis kun can gi 'Kwani Yahuuda/ mo okina Bilaatus gwo mo ki: Dhalku/ gwo ki 'kwar mo mmo/o ka: Malik gi 'Kwani Yahuuda/

mo, hili, 'kwari gwo mo mmo/o ki: Wathi/ yansan o'd ki: Aha/tana aMalik gi 'Kwani Yahuuda/ mo be.

²² Bilaats thokki gwo mo ki: A'di jin 'kwarka/ mo tani 'kwarkika/ mo be.

²³ Dhali ki i/askar mmo'koshkina uniya Yesus ki cwany'cithhan dhul mo tani uni ki bu'th burrinyem piti mo dhali pwak a'di bwa mo she dojon mo, jan tal 'de/goma askar ki she/ she/ mo. Hili burrinyem bwaman piti jin uku ki dar gi mosho mo, miikunu mo 'peni 'ba/ tagi bum'pen mo be.

²⁴ Wakan uni oki gwo ka rem 'kup mo ki: Dhalkina ki dher a'di bwa mo, hili ana ki bit to mo gom a'di mo ki ana mina par e mo ki a'di midi ta jim maja mo. A'di ta gwo jin thimkunu moyi me'd gwo jin 'kwarkunu mo e Gwo ma Arumgimis mo ki: Uni kwa/ki burrinyem pem bwa mo e bwam uni mo,
dhali gom burrinyem pem mo tani to tagkina uni mo be.

²⁵ Wakan i/askar uni miiki to yansan mo. Hili uni kun doshkin ki 'dishe/ e cwany'cithhan dhul ma Yesus mo tani ta a'di jin ta kum mo dhali 'bwaham gi kum mo be, dhala Mariyam jin ta ash ma Kiluuba mo dhala Mariyam Magdaliyya mo.

²⁶ Ka Yesus parki kum e mo dhali amancik a'di gwo jin ena a'di kagahara jin doshki'd ki 'dishe/ mo tani a'di ki o kum gwo mo ki: A'boma, hili ya/ m pini mo ma.

²⁷ Dhali yan'ko'd a'di ki owa mancik a'di gwo gwo mo ki: Hili kwan mo ma. Dhali 'peni mo çaan mo tani amancik a'di gwo suski'da yim bway gu'b pitin gana/ mo be.

Jwa ma Yesus mo

28 'Ko'di mo yansan mo tani Yesus mmomishkina a'di ka ris to 'baar mo ki uni 'baarkunu mo tani oki gwo mo (mmothim Gwo moyi jin 'kwarkunu mo) ki: Aha/ butha yi'de/ mo be.

29 Dhali ton'kul bwaj kamu/ diki'd mo jin 'tu'dkunu mo ki yiman tom'paça'd mo. Wakan uni ki paca lipa/ mo mmo'tu'd a'di ki yiman tom'paça'd mo dhali kar a'di e cwa jin wana e ki cwa ma 'tasha jal bip mo dhali kar a'di e 'twam piti mo be.

30 Ka Yesus bu'thki yiman tom'paça'd mo tani a'di ki o gwo mo ki: A'di 'baarki'd mo, dhali a'di ki luŋ 'kup piti mo dhali ci shi/in piti mo be.

Gwar ma Yesus Su'kkunu mo

31 Me'd jin tana a'di atee jin Thosonkunu to mo, ki buŋwar is mini 'taki 'koki 'ko apo/ cwany'cithan dhul ka cim ma pesu/ mo (haali/ acim ma pesu/ çaan ta'da cim jin eka/ ek mo) tani 'Kwani Yahu-uda/ dotkina Bilaatus 'twa/ mo ka yorom buni minu 'taki 'ce'd mo dhali ki uni minu 'taki ƙal mo be.

32 Wakan i/askar uni pu'dkin mo dhali 'ce'da yoro gi a'di jin ʈwa/a/ mo dhali ji gi a'din kamu/ jin nyakkunu 'kosh ki cwany'cithan dhul ki a'di mo.

33 Hili ki uni pu'dkina Yesus mo dhali par a'di e mo ki a'di wuki'd hila/ mo tani uni 'koki 'ce'da yorom piti mo be.

34 Hila askara 'deŋ kamu/ su'kki a'di gwar ka mee mo dhali ki jahanne/ abas guski'd mo dhali yi'de/ mo be.

35 A'di parki a'di e mo tani a'di oki gwo mo be - gwom piti jin ḥorkina a'di mo tani ta gwoŋ gana/ mo dhali a'di mishki'd ki a'di ḥorki gwoŋ gana/ - ki um si'da/ mini gam gwo is mo be.

³⁶ Haali/ to gwansan uni bu'thki mo mo mmothim Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu moyi ki: Asiman ṭal 'den kamum piti minu 'koki 'ce'd mo be.

³⁷ Dhali dok/ e Gwo ma Arumgimisa kamu/ jin 'kwarkunu mo o gwo mo ki: Uni mini hil a'di mo a'di jin su'kkina uni mo be.

Mojin Kanuwa Yesus mo

³⁸ 'Ko'di mii yansan mo tani Yuusup gi Pa Arraama, a'di jin ta'da manci_{ka} Yesus gwo mo, hili ki kup mo, haali/ a'di ko/ki 'Kwani Yahuuda/ mo, dhali a'di dotki'da Bilaatus 'twa/ mo ki a'di midi 'taki kal bungwar is ma Yesus mo dhala Bilaatus dhalki a'di bway mo be. Wakan a'di pu'dki'd mo dhali kal bungwar is piti mo be.

³⁹ Nikudimus si'da/ a'di jin yayi'di a'di ntwa/a/ mon thin | mo, a'di pu'dki'd mo mmokal yiman cwa jin yuku ka murr jin 'koshi e ki yiman cwanj kamu/ jin wana e ka 'kwatan mo, a'di jin kuyi mo ki kuy mo, dhali jin baru ka ratul iss 'kwanimp*a* imudhe'd mo be.

⁴⁰ Uni ki kal bungwar is ma Yesus mo dhali 'tam a'di is ki burrinyen dhiny e mo dhali to kun kuyi mo ki kuy mo me'd mii jin miina 'Kwani Yahuuda/ mo mmokana kan mo be.

⁴¹ Dhali e mo jin 'koshkunu a'di ki cwany'cithhan dhul nycine/ mo tani bwam monsinu di'd mo dhali e monsinu mo tani jis jwa jin ta jin this diki'd mo jin dinuki kar wathinj kamu/ nycine/ naskina/ mo be.

⁴² Wakan haali/ a'di ta'da tee gi 'Kwani Yahuuda/ jin Thosonkunu to mo dhali gom jis jwa 'disha'dish mo tani uni ki kara Yesus imun mo be.

20

Mompi jin Piyunu mo

¹ Dhali ka cim jin twa/ a/ ka dhas mo tani Mariyam Magdaliyya pu'dki'd mo e moŋ'kupaje ka 'tum mo ki mo di'd ki mondhumurum naskina/ mo dhali a'di parki wosh e ki a'di ka'ckunu hila/ 'peni jis jwa mo be.

² Wakan ayim guski'd mo dhali ya mo eya Simaan Buterus mo dhali amancik a'di gwoŋ kamu/ mo, a'din 'de/ yin jin en ma Yesus mo, dhali o uni gwo mo ki: Uni kalki Tapa 'peni jis jwa mo dhali aman 'konaki mish mo jin karkina uni a'di nycine/ mo.

³ Dhali yan'ko'd Buterus pu'dki'd ka pije/ mo nyakka mancik a'di gwoŋ kamu/ mo dhali uni sokin ka karambuye/ 'kup ki jis jwa mo be.

⁴ Dhali uni sokin mo, hila mancik gwoŋ kamu/ a'di bolki'da Buterus sho'k mo dhali jidhir e jis jwa ntwa/a/ mo be.

⁵ Dhali a'di tuki mo mo mmohil bwaman mo dhali a'di parki jasi burrinyen dhiny e e mo mmo/ ishi mom buni mo, hili a'di diki ya bwaman mo be.

⁶ Dhali yan'ko'd Simaan Buterus pu'dki'd mo mmobath a'di nsho'k mo dhali a'di yaki bwany jis jwa mo dhali a'di ki par burrinyen dhiny e e mo mmo/ish mo be,

⁷ dhali burrinye/ jin dekkunu a'di i'kup piti mo tani yisa nyakki ish ki burrinyen dhiny e mo, hili a'di 'kučki is mo e mom piti mo be.

⁸ Dhali yan'ko'd amancik gwoŋ kamu/ a'di jin jidhirki'di jis jwa ntwa/a/ mo tani a'di si'da/ seki bwaman mo dhali a'di mishki mo mo dhali gam gwo is mo be.

⁹ Haali/ uni 'koki mish Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo naskina/ ki a'di midi mii pi 'peni mowu mo be.

¹⁰ Dhali yan'ko'd imancik a'di gwo uni dokki bway pam buni mo be.

Yesus Piki'da Mariyam Magdaliyya I/is mo

¹¹ Hila Mariyam doshki'd mo mmoko mo apije/ 'peni jis jwa mo dhali me'd jin gwokin ma yim mo tani ayim ki tu mo mo dhali par jis jwa e mo be.

¹² Dhali ayim parki iman'doyu gwo su/ e ki bany bany mo mmo'ko e mo yin jin 'thikunu buŋwar is ma Yesus mo, jan 'de/ diki'di buŋ'kup piti mo dhali jan kamu/ e busho'k piti mo be.

¹³ Uni ki owa yim gwo mo ki: A'boma, atinta gwokina /e kan mo? Ayim ki thok uni gwo mo ki: Haali/ uni kalki Tapam pem mo dhali aha/ mola mo jin karkina uni a'di nycine/ mo be.

¹⁴ Mmo/ona a'di gwo kan mo tani ayim ki tuga bor mo dhali para Yesus e mo mmodosh mo, hili ayim diki mish a'di ki a'di ta'da Yesus mo be.

¹⁵ Yesus ki owa yim gwo mo ki: A'boma, atinta gwokina /e kan mo? Dhali aja iŋapkina /e mo? Dhali a'di tɔshki'd ki a'di ta'da manhil bwaman monsinu mo. Ayim ki o a'di gwo mo ki: Tapa, wakki/ /e kalki a'di mo tani tori aha/ mo jin 'thikina /e a'di nycine/ mo dhali aha/ mina ƙal a'di mo be.

¹⁶ Yesus ki owa yim gwo mo ki: Mariyam. Ayim ki tu'k 'ban mo dhali o a'di gwo ki 'twaj 'Kwani Ibraniyiin ki: Rabbooni (a'di jin ta 'pemen gwo jin onu mo ka: Mantor Gwo mo be).

¹⁷ Yesus ki owa yim gwo mo ki: Dhalku/ki peyaa/ i is mo haali/ aha/ dinaki seya Baba naskina/ mo. Hili yaku/ e iwak pem mo dhali o uni gwo mo

ki: Aha/ sena se Ababam pem mo dhali Ababam bum mo, dhali eya Arumgimis pem mo dhali eya Arumgimis bum mo be.

¹⁸ Mariyam Magdaliyya yaki'd mo dhali o imancik a'di gwo gwo mo ki: Aha/ parkina Tapa e ka pinya/ em pem mo be. Dhali ayim ṭorki uni gwo mo ki a'di ṭorki'da ris to gwansan eya yim mo be.

Yesus Piki Imancik A'di Gwo I/is mo

¹⁹ Dhali ki mo ta mom'pimpili/ mo ka tee çaan mo jin ta'da cim jin ṭwa/a/ ka dhas mo tani acampur gu'bi 'baar mo 'kokin ki mu'th mo e mo jin 'kokina imancik a'di gwo nycine/ mo haali/ uni ko/ ki 'Kwani Yahuuda/ mo. Dhala Yesus pu'dki'd mo dhali doshi bwam uni mo dhali o uni gwo mo ki: Monku'th is midi di e um mo.

²⁰ Ki a'di oki gwo yansan mo tani a'di ki ṭor uni me'd piti i e mo dhali gwar piti mo be. Dhali yan'ko'd imancik a'di gwo 'kunykina bwa mo mmoparkina uni Tapa e mo be.

²¹ Yesus ki o uni gwo dok/e mo ki: Monku'th is midi di e um mo. Me'd jin hashkin ma Baba aha/ mo tani isi kan si'da/ aha/ hashkina um mo be.

²² Dhali ki a'di oki gwo yansan mo tani a'di shi/ inki'da po/ uni mo dhali o uni gwo mo ki: Budhi Shi/in Dheleladhelel mo ma.

²³ Waḳki/ um gwamki miinthus gi cin tiya mo tani uni gwamkunu mo, dhali waḳki/ um 'koki gwam miinthus gi cin tiya mo tani uni 'konuki gwam mo be.

ATuumajin Dar gi Moŋgam Gwo Is mo

²⁴ Dhala Tuuma a'di jin ta jan ṭal 'de/ 'peni unij 'kume'd i'ce'dka su/ mo, a'di jin yukkanu gway ka

'ci jin dhodhu isu/ mo tani a'di diki di i uni me'd jin pu'dkin ma Yesus mo be.

²⁵ Wakan imancik a'di gwon tiya ṭorki a'di gwo mo ki: Aman parkina Tapa e mo. Hili a'di ki o uni gwo mo ki: Isi ciki/ aha/ mina 'taki para du'd ma musmaar e mo e me'd piti mo dhali dwar me'd pem e jisan ma musmaar mo dhali dwar me'd pem e gwar piti mo tani aha/ mina diki gam gwo is mo be.

²⁶ Acim pekwara η'ko'd mo tani imancik a'di gwo 'kokini bwanj gu'b dok/ e mo, dhala Tuuma nyakki di ki uni mo. Dhali acampur gu'bi 'baar mo 'ko ki mu'th mo. Hila Yesus pu'dki'd mo dhali doshi bwam uni mo dhali o gwo mo ki: Moŋku'th is midi di e um mo be.

²⁷ Dhali yan'ko'd a'di ki owa Tuuma gwo mo ki: Kari me'd pini imahan mo dhali pari me'd pem e mo, dhali hethi me'd pini mo dhali dwari a'di e gwar pem mo. Dhalku/ki di ki dar gi gwo jin gamu is kan mo, hili gami gwo is mo ma.

²⁸ Tuuma thoꝝ a'di gwo mo ki: Tapam pem dhali Arumgimis pem.

²⁹ Yesus ki o a'di gwo mo ki: A/gwo gama /e is mo haali/ /e parki aha/ e mo? Mom'bor mii 'te/ be gom uni gwansan kun mini gam aha/ gwo is mo ki uni 'koki par aha/ e naskina/ mo be.

Gwo jin 'Dapa'd ki 'Dap Gana/ mo

³⁰ Dhala Yesus mii'da ris miimera tiya ka ris mo ibuŋ'kusi imancik a'di gwo mo, uni kun 'konuki 'kwar eya warka/ yansan mo be.

³¹ Hili mii gwansan uni 'kwarkunu mo ki um mini gam gwo is ka Yesus ta'da Kristhos mo, a'di

jin ta Ya/ ma Arumgimis mo, dhali ki um mini tikir
gwo gam is mo dhali tikir mon'koki/e gam mo e
gway piti mo be.

21

Yesus Piki Imancık A'di Gwo Pesu/ I/is mo

¹ Ko'di mii yansan mo tani a'Yesus a'di torki is
piti eya tente/ dok/e e imancık a'di gwo e shemen
ma Al ma Thabariyya mo, dhali a'di torki is piti
wakansan mo be.

² Simaan Buterus dhala Tuuma a'di jin yukkunu
ka A'ci jin dhodhu isu/ mo dhala Nathana/iil gi Pan
Kaana e Pany Jaliil mo, dhali iya/ ma Sabadi isu/
mo dhali imancık a'di gwon tiya isu/ mo, uni 'kon
mmontal 'de/ mo be.

³ Simaan Buterus ki o uni gwo mo ki: Aha/ yana
ya mo mmocesh to yi'de/ mo. Dhali uni ki o a'di
gwo mo ki: Aman mina ii nyakki /e mo. Uni iikin
mo dhali se bwaakur mo. Hili ki mon'thiny çaan
mo tani uni 'koki bu'th toñ kamu/ mo be.

⁴ Me'd jin kala mo kush mo tani Yesus doshki'd
e shemen ma gap mo. Hili imancık a'di gwo 'koki
mish ki a'di ta'da Yesus mo.

⁵ Yesus ki o uni gwo mo ki: Uciya, a/um ta gi to
yi'den tiya 'te/tana? Uni thok a'di gwo mo ki: Yisa.

⁶ A'di ki o uni gwo mo ki: Bita 'thi/ ki 'bana bim
poros ma kur mo dhali um mini gam kun tiya mo
be. Wakan uni bitki a'di mo dhali shwane/ uni
molona 'thi/ dir bway bwaakur mo haali/ to yi'de/
'ka'da 'kupa!

⁷ Dhali amancık a'di gwo jin en ma Yesus mo
o'da Buterus gwo mo ki: A'di ta Tapa be. Ka Simaan
Buterus cikki gwo ki a'di ta Tapa mo tani a'di hi'thki

burrinyem bwaman piti i is mo haali/ a'di di'd ki burrinye/ i empa'd 'te/ goma ṭu'c mo dhali a'di poshki'da al mo be.

⁸ Hili imancık a'di gwon tiya uni pu'dkin mo e bwaakur mo mmodira 'thi/ jin 'tu'da to yi'de/ mo haali/ uni yisa si'dkin 'pena gapa, hili uni athkina* ḥatgini 'de/ mo be.

⁹ Ki uni pikin ka pije/ eya 'cesh mo tani uni parki o'd e jin 'thanu ka 'cila'th imun mo dhali to yi'de/mmo'ko i o'd mo dhali maanjukuthu'd mo be.

¹⁰ Yesus ki o uni gwo mo ki: Ḳali to yi'den tiya mo ma kun daka bu'thkina um mo.

¹¹ Wakan Simaan Buterus a'di yaki'da ƙur mo dhali dira 'thiya gap mo a'di jin 'tu'dkina to yi'deny caaga/ mo kun 'koni iss[†] 'kwanimpa ipesu/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka kwara apo/ mo be. Dhali baga ris jin takina uni wakan mo tani a'thi/ yisa 'cithki bwa mowa.

¹² Yesus ki o uni gwo mo ki: Iiyu/ mo ma dhali shwa tonte/ gi mon'thamo/ mo. Hila mancık a'di gwoŋ kamu/ yisa di'd 'de/ jin ro'dki mii mo mmodot a'di gwo mo ki: Ki /e tana ja sa/? Uni nyithkin ki a'di ta Tapa mo be.

¹³ Yesus pu'dki'd mo dhali bu'th maanjukuthu'd mo dhali ciki uni mo dhali to yi'de/ miikina a'di kan si'da/ mo be.

¹⁴ Mii yansan a'di ta mii jin 'kon ma po/i kwara mo jin ṭorkin ma Yesus imancık a'di gwo is piti e eya tente/ mo 'ko'di a'di cukunu mis mo 'peni mowu mo be.

Ciyi Ka'bal Pem Tonte/ mo ma

* **21:8** miyyateen duraa/ † **21:11** miyya ṭalaata wa kamsiin

15 Ki uni 'baarki tonṭe/ gi mon'thamo/ mmoshwa mo tani Yesus ki owa Simaan Buterus gwo mo ki: Simaan, ya/ ma Yohaan, a/e eni aha/ mmobol gwansan e mo 'taa? A'di ki thok a'di gwo mo ki: Nye, Tapa. /E mishkin ki aha/ enkina /e mo.

16 A'di ki o a'di gwo mo ki: Ciyi ushi ḷa'bal pem to mmoshwa mo. Dok/e me'd jin 'kon ma apo/i su/ mo tani a'di ki o a'di gwo mo ki: Simaan, ya/ ma Yohaan, a/e eni aha/ mo 'taa? A'di ki o a'di gwo mo ki: Nye, Tapa. /E mishkin ki aha/ enkina /e mo. A'di ki o a'di gwo mo ki: Hili ḷa'bal pem mo ma.

17 A'di ki o a'di gwo mo me'di kwara ki: Simaan, ya/ ma Yohaan, a/e eni aha/ mo? AButerus suguwa du tash mo haali/ a'di ki o a'di gwo me'di kwara mo ki: A/e eni aha/ mowa? Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Tapa, /e mishkina ris to 'baar mo dhali /e mishkin ki aha/ enkina /e mo. Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Ciyi ḷa'bal pem to mmoshwa mo.

18 Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ona /e gwo mo, me'dyin jin dina /e ki gwa'd mo tani /e ki dek to i empa'd ki me'd pini mo dhali ya me'd jin ona bwa /e mo. Hili ki /e mini ta adhan mo tani /e mini he'th me'd pini mo dhali wathinj kamu/ midi dek ki /e to mo dhali kal /e i mo jin mina bwa 'te /e ki ya mo be.

19 (Gwo yansan ona a'di mmotor a'di wu jin mina a'di wu mo mmokar monyca ma Arumgimis mo.) Dhali 'ko'di gwo yansan mo tani a'di ki o a'di gwo mo ki: Bathi aha/ nsho'k mo ma.

Amancik Gwo jin Enu mo

20 Simaan Buterus tu'kki'd mo dhali par a'di jin bathki uni e mo a'di jin ta'da mancik gwo jin en ma Yesus mo, a'di jin ishki'd eya bor piti mo e tontē/ jin shwakina uni mom'pimpili/ yin mo dhali o a'di

gwo mo ki: Tapa, kaja a'di jin midi 'cith /e is ki gwo mo?

²¹ Ka Buterus parki a'di e mo tani a'di ki owa Yesus gwo mo ki: Tapa, gwo gom wathi/ yan wakata mo?

²² Yesus ki o a'di gwo mo ki: Wakki/ a'di ta bwam pem gom a'di jin mina a'di ɔa'b kan ntagi aha/ mina pu'du/ mo tani yan midi ta ata gom /e mo? Bathi /e aha/ nsho'k mo ma.

²³ Gwo yansan a'di yaki'd ki lala'th mo e bwam uni kun tana a'di awaƙ mo, ka mancik a'di gwo yansan midi diki wu mo. Hila Yesus diki o gwo e a'di ki a'di midi diki wu mo, hili a'di o gwo mo ki: Wakki/ a'di ta bwam pem jin mina a'di ɔa'b kan ntagi aha/ mina pu'du/ mo tani yan midi ta ata gom /e mo?

²⁴ A'di yansan ta'da mancik gwo jin ta'da man/ o gwo gom to gwansan mo dhali a'di i'kwarki gwo gwansan mo. Dhali a'di mishki'd ki gwontor piti jin ṭora a'di mo tani ta gwoŋ gana/ mo be.

²⁵ Hili ton tiya 'kokin ka ris si'da/ jin miikin ma Yesus mo. Wakki/ aris uni 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ minu 'taki 'kwar mo tani aha/ ṭosha ki isi mony'cesh ki is piti mo midi dar gi mo mo mmod-huwa warka/ kun 'kwarkunu gwo mo kun minu 'taki 'kwar mo be.

**Gwo Ma Arumgimis
Uduk New Testament and OT Portions**

copyright © 2005 SIM International

Language: Uduk

Translation by: SIM International

Uduk New Testament and OT Portions

Published by Bible Alliance Mission, 1983.

• If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at www.sim.org.

• This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

f734434c-b6bd-5d21-abc6-692c3842e034